

COMPETITION LAW. COMMERCIAL CORPORATION LAW.
PALACKY UNIVERSITY IN OLOMOUC. GENIUS LOCI.
MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX

VÝZVY V PRÁVU: SOUTĚŽNÍ PRÁVO A OBCHODNĚ KORPORAČNÍ PRÁVO (MMXIX)

MICHAL ČERNÝ - MICHAL PETR
DOROTA PŁONKOVÁ - ONDŘEJ DOSTAL - TEREZA TINA RAŠŤÁKOVÁ

2019 IURIDICUM OLOMOUCENSE O.P.S.

E-KNIHA / E-BOOK

Vzor citace:

ČERNÝ, M. - PETR, M. - PĚLONKOVÁ, D. - DOSTAL, O. - RAŠŤÁKOVÁ, T. T.
Výzvy v právu: Soutěžní právo a obchodně korporativní právo (MMXIX). Olomouc :
Iuridicum Olomoucense, 2019. 150 s.

CIP (Cataloguing-in-Publication)

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR
Černý, Michal, 1973- Výzvy v právu: soutěžní právo a obchodně korporativní právo (MMXIX) / Michal Černý, Michal Petr, Dorota Pělonková, Ondřej Dostal, Tereza Tina Rašťáková. – Vydání první. – Olomouc : Iuridicum Olomoucense o.p.s., 2019. – 1 online zdroj Česká a anglická resumé Obsahuje bibliografii, bibliografické odkazy a rejstřík
ISBN 978-80-88266-39-6 (online ; pdf)
* 346.546 * 347.72 * (437.3) * (048.8:082) – právo hospodářské soutěže – Česko – obchodní společnosti – Česko – kolektivní monografie
347.7 - Obchodní právo. Finanční právo. Právo průmyslového vlastnictví. Patentové právo. Autorské právo [16]

Recenze: Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc., Doc. Mgr. Tomáš Gongol, Ph.D.,

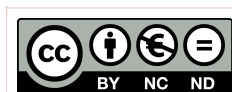
Vedoucí autorského kolektivu: Michal Černý Ph.D.

Redakce: Michal Černý Ph.D.

Autoři kapitol:

*Michal Černý - kapitola III, Ondřej Dostal - kapitola II, Michal Petr - kapitola I,
Dorota Pělonková - kapitola IV, Tereza Tina Rašťáková - kapitola V.*

© 2019 Michal Černý - Michal Petr - Dorota Pělonková - Ondřej Dostal - Tereza Tina Rašťáková

Publikace je šířena pod licencí Creative Commons 4.0, Attribution-NonCommercial-NoDerivatives. Dílo je možné opakovaně používat za předpokladu uvedení jmen autorů a jen na nekomerční účely, přičemž není možné z díla ani z jeho jednotlivých částí vyhotovit odvozené dílo formou zpracování nebo jiných změn.

Vydalo: Iuridicum Olomoucense o.p.s. v roce 2019.

Vydání první.

ISBN: 978-80-88266-39-6 (PDF), 978-80-88266-40-2 (ePub)

COMPETITION LAW. COMMERCIAL CORPORATION LAW.
PALACKY UNIVERSITY IN OLOMOUC. GENIUS LOCI.
MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX - MMXX

VÝZVY V PRÁVU: SOUTĚŽNÍ PRÁVO A OBCHODNĚ KORPORAČNÍ PRÁVO (MMXIX)

MICHAL ČERNÝ - MICHAL PETR
DOROTA PŁONKOVÁ - ONDŘEJ DOSTAL - TEREZA TINA RAŠŤÁKOVÁ

2019 IURIDICUM OLOMOUCENSE O.P.S.

E-KNIHA / E-BOOK

PŘEDMLUVA

Předkládaná kolektivní monografie byla uspořádána ze samostatných kapitol, jejichž autory a autorkami jsou členové akademické obce Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Společným jmenovatelem všech kapitol je to, že zpracovaná témata představují aktuální výzvy v soutěžním právu nebo v obchodně-korporačním právu. Tato kniha navazuje na jednotlivá vystoupení, která autoři přednesli v roce 2019 na odborném semináři, který na konci května 2019 pořádala Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Věřím, že tato publikace přispěje k odborné diskuzi nad tématy a všeobecně k rozvoji právní vědy soutěžního i obchodně-korporačního práva.

Text byl redakčně uzavřen ke dni 31.10.2019, ačkoliv k tomuto dni dosud nebylo ukončeno legislativní projednávání návrhu zákona o změně zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (Sněmovní tisk 207/0) v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Tato monografie je vydána pouze jako e-kniha/e-book, v univerzálním formátu PDF (portable document format) a je optimalizována pro čtení na tabletech o velikosti displeje 7,9". E-kniha však může čtena být na jakémkoliv zařízení, které je vybaveno příslušným softwarem. Zvažte, zda-li ji musíte tisknout. Pokud se rozhodnete e-knihu tisknout, je možné zvolit nejen formát A4, ale také odpovídající zmenšené tiskové formáty (dle voleb příslušné tiskárny).

Pro čtení na mobilních zařízeních (mobilní telefony, tablety) doporučujeme verzi ve čtenářsky přívětivém formátu - ePub. Z hlediska obsahu textů jsou obě verze totožné.

Tato monografie je veřejně zpřístupněna pomocí veřejných depozitářů či repozitářů elektronických knih, zejména pak [depozitáře vydavatele](#). Ke vstupu do depozitáře můžete použít také QR kód zobrazený na této stránce.

Rukopis publikace je ke stavu ke dni 31.10.2019

Olomouc, listopad 2019. Michal Černý, Ph.D.

OBSAH

<u>Předmluva</u>	<u>4</u>
<u>Obsah</u>	<u>5</u>
<u>O autorech</u>	<u>8</u>
SOUTĚŽNÍ PRÁVO	11
<u>I. Dvakrát o tomtéž: Soutěžitel v českém soutěžním právu a v právu nekalé soutěže</u>	<u>12</u>
Prohlášení o výstupu projektu	13
1. Úvodem kapitoly	14
2. Jazykový Babylon	16
3. Soutěžitel podle soutěžního práva	22
3.1. Podnik v unijním právu	22
3.2. Soutěžitel v českém právu	23
4. Soutěžitel podle civilního práva	27
4.1. Dikce zákona	27
4.2. Dosavadní výklad zákona	28
4.2.1. Soutěžil jako ekonomická jednotka	
4.2.2. Soutěžil jako konkurent	
4.2.3. Podmínka konkurenčního vztahu	
4.3. Dílčí závěry	35
5. Pomezí veřejného a soukromého práva - náhrada škody	37
6. Závěrem kapitoly	39
<u>II. Compliance v oblasti hospodářské soutěže</u>	<u>45</u>
Prohlášení o výstupu projektu	46
1. Obsah pojmu Compliance	47
2. Význam Compliance v oblasti ochrany hospodářské soutěže	49
3. Formální vyjádření pravidel soutěžní compliance - soutěžní compliance programy	52
3.1. Možné výhody aplikace soutěžního compliance programu	53

3.2. Možné nevýhody neexistence či neaplikace soutěžního compliance programu	54
3.3. Podniková praxe v oblasti soutěžních compliance programů	54
3.4. Kritéria pro volbu nezbytně nutných témat podnikového soutěžního compliance programu	55
3.5. Podmínky efektivity soutěžního compliance programu	56
3.6. Doporučení vyplývající z diskuse sekce soutěžní compliance České Compliance Asociace (ČCA)	58
4. Přístup soutěžních úřadů k soutěžní compliance a soutěžním compliance programům	60
5. Závěr kapitoly - náměty k zamyšlení o způsobilosti soutěžních compliance programů k odměně v podobě snížení pokuty za porušení soutěžního práva	62

PRÁVO OBCHODNÍCH KORPORACÍ 66

III. Valná hromada společnosti s ručením omezeným - navrhované změny v novele Zákona o obchodních korporacích 67

1. Úvodem kapitoly	69
2. Působnost valné hromady společnosti s ručením omezeným (§ 190) 70	
3. Různé druhy obchodních podílů v obchodní společnosti s ručením omezeným (§§ 135 a 136)	75
4. Společenská smlouva a její změny (§§ 146 a 147)	77
5. Právo jmenovat a odvolat jednatele vtělené do podílu (§ 194)	79
6. Změny právní úpravě obchodního vedení společnosti s ručením omezeným (§ 195)	81
7. Kmenový list a navrhované novinky v jeho právní úpravě (§§ 137 a 138) 82	
8. Právo podílet se na řízení a kontrole společnosti s ručením omezeným prostřednictvím účasti na valné hromadě	84
8.1. Obecné otázky (§ 167)	84
8.2. Pravidla pro účast společníka na valné hromadě (§ 168)	84
8.3. Schopnost valné hromady se usnášet (§ 169)	85
8.4. Většiny potřebné k přijetí rozhodnutí valnou hromadou (§ 171)	86

8.5. Omezení výkonu hlasovacího práva společníka (§ 173)	87
8.6. Od dodatečného hlasování společníka k dodatečnému souhlasu společníka (§ 174)	88
8.7. Svolávání valné hromady společnosti s ručením omezeným (§§ 181 - 183, 186 - 187)	90
8.8. Novinky v pravidlech pro zápis z valné hromady a protest společníka (§§ 189 - 192)	92
9. Per rollam ve společnosti s ručením omezeným (§§ 172, 175 - 177)	94
10. Neplatnost rozhodnutí jednatelů (§ 193)	97
11. Závěr kapitoly	98

IV. Přípravované změny v postavení statutárního orgánu obchodní korporace, zejména kapitálových společností, v projednávané novele Zákona o obchodních korporacích

103

1. Úvod kapitoly	105
2. Odstoupení z funkce člena statutárního (voleného) orgánu	106
3. Ručení členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace	110
4. Institut a změny týkající se právnické osoby coby člena voleného orgánu	116
5. Závěr kapitoly	124

V. Zatracený převod podílu ve V.O.S.

129

1. Úvod kapitoly	131
2. Převod podílu ve veřejné obchodní společnosti	132
2.1. Zákaz převodu podílu v proměnách času	132
2.2. Ochrana společníků a společnosti jako takové	133
2.3. Ochrana věřitelů	136
2.4. Zánik účasti společníka a přistoupení nového v porovnání s převodem podílu	137
2.5. Převod podílu versus cese smlouvy	139
2.6. Jaký důsledek bude mít převod podílu dle platné právní úpravy?	140
2.7. Návrh nové právní úpravy	143
3. Závěr kapitoly	145

Rejstřík - Index

148

O AUTORECH

MICHAL ČERNÝ PH.D.

Michal Černý Ph.D. je odborným asistentem na katedře soukromého práva a civilního procesu na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, na které působí od roku 1996. Je rovněž členem výzkumné skupiny práva duševního vlastnictví na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Ve výzkumné a publikační činnosti se zaměřuje na právo duševního vlastnictví (především na práva na označení) a na právo obchodních korporací.

Působí také na jiných vysokých školách v České republice a na Slovensku - v rámci pedagogické, oponentní či recenzní činnosti. Je rovněž evropským zástupcem - ochranné známky a (průmyslové) vzory (ETMA, EDA) a patentovým zástupcem (M+D). Konečně je členem redakční rady časopisu Duševné vlastnictví, jehož vydavatelem je Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky.

JUDR. MICHAL PETR PH.D.

Michal Petr je odborným asistentem na Katedře mezinárodního a evropského práva Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Vyučuje evropské právo se zaměřením na právo hospodářské soutěže, státní podporu, veřejné zakázky a regulaci síťových odvětví, soutěžní právo pak rovněž na Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Zkušenosti v těchto oblastech získal díky svému působení u Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v letech 2011 a 2012 a zejména na Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, kde byl zaměstnán od roku 2003 jako ředitel Legislativně právního odboru, od roku 2009 jako ředitel Sekce legislativy a mezinárodních záležitostí a konečně v letech 2010 – 2015 jako místopředseda Úřadu. Je autorem řady publikací na téma soutěžního práva, sektorové regulace a vybraných otázek správního trestání, členem redakční rady časopisů *ANTITRUST* a *Public Governance, Administration and Finances Law Review*, jakož i národním korespondentem časopisu *European Competition and Regulatory Law Review*. Je rovněž členem rozkladové komise České národní banky a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

MGR. ONDŘEJ DOSTAL

Mgr. Ondřej Dostal (*1977) je absolventem Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Soutěžnímu právu se věnuje od roku 2000, kdy nastoupil na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Jako ředitel mezinárodního odboru od roku 2004 realizoval zapojení českého soutěžního úřadu do činnosti soutěžních orgánů EU, WTO, OECD, UNCTAD a Mezinárodní soutěžní sítě. Působil rovněž jako člen rozkladové komise ÚOHS pro oblast hospodářské soutěže. V letech 2007-2014 byl expertem Stálého zastoupení ČR při EU pro oblast hospodářské soutěže, veřejné podpory a veřejných zakázek. V průběhu českého předsednictví v Radě Evropské unie zastával pozici předsedy pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž Rady Evropské unie. Od roku 2015 je expertem na právo hospodářské soutěže ve společnosti ČEZ, a.s., od roku 2017 pak vedoucím skupiny soutěžní compliance této společnosti. Zastává pozici vedoucího sekce soutěžní compliance České

compliance asociace. Autor a spoluautor odborných publikací v oblasti hospodářské soutěže a veřejné podpory, a přednášející na uvedená témata na univerzitách v ČR.

MGR. DOROTA PŁONKOVÁ

Mgr. Dorota Płonková je absolventkou Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, kde momentálně studuje v rámci postgraduálního doktorského studia v oboru Občanské právo.

Působí také jako advokátní koncipientka v Olomouci. V letech 2015-2017 působila jako notářská koncipientka v notářské kanceláři.

TEREZA TINA RAŠŤÁKOVÁ

Tereza Tina Rašťáková je v době vydání této e-knihy studentkou 4.ročníku oboru Právo na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Ve svém studiu a související činnosti se snaží zaměřovat především na právo obchodních korporací.

SOUTĚŽNÍ PRÁVO

I. DVAKRÁT O TOMTÉŽ: SOUTĚŽITEL V ČESKÉM SOUTĚŽNÍM PRÁVU A V PRÁVU NEKALÉ SOUTĚŽE

JUDR. MICHAL PETR, PH.D.

***Anotace:** České právo obsahuje dvojí definici pojmu soutěžitel; jednu v občanském zákoníku, která by se měla vztahovat nejen na právo nekalé soutěže, ale na soutěžní právo vůbec, druhou v zákoně o ochraně hospodářské soutěže, která se uplatňuje v soutěžním právu v užším slova smyslu. Tyto dvě definice téhož pojmu jsou přitom zřetelně rozdílné nejen formulačně, ale i pokud jde o jejich ustálenou interpretaci. Tento příspěvek se výkladem obou pojmů zabývá a dochází k závěru, že ačkoliv by souladný výklad obou těchto definic byl v zásadě možný, nebyl by takový přístup s ohledem na vnitřní logiku jak práva hospodářské soutěže, tak práva nekalé soutěže vhodný, a doporučuje proto terminologické rozlišení obou konceptů.*

***Klíčová slova:** Konkurent; nekalá soutěž; občanské právo; soutěžitel; soutěžní právo.*

***Abstract:** Czech law uses the same term, contained in two sets of rules, with different definitions. The term „soutěžitel“ is thus used in the Civil Code, which uses English equivalent „competitor“, for the purposes of the regulation of unfair competition as well as the antitrust law. At the*

same time, the Act on the Protection of Competition uses the same term („soutěžitel“), but with English equivalent „undertaking“, for the purposes of antitrust law. The definitions used in these two pieces of legislation are clearly different, as well as their settled interpretation. In this Chapter, we analyse both the definition and conclude that even though corresponding interpretation of the two definitions would in principle be possible, it is not desirable, as the addressees of both the unfair competition regulation and the antitrust regulation are rightly defined differently. It is therefore suggested that the terminology needs to change, introducing a distinct term for the purposes of unfair competition and for the purposes of antitrust.

Key words: *Civil law; competition law; competitor; undertaking; unfair competition.*

PROHLÁŠENÍ O VÝSTUPU PROJEKTU

Tento text byl vypracován v rámci projektu Studentské grantové soutěže Univerzity Palackého v Olomouci č. IGA_PF_2019_006 s názvem „Veřejné, soukromé a trestní prosazování soutěžního práva v České republice“.

1. ÚVODEM KAPITOLY

Občanský zákoník (dále též „OZ“)¹ je základem jak pro právo nekalé soutěže, tak pro soutěžní právo v užším slova smyslu (právo hospodářské soutěže, případně antitrustové právo), tedy pro regulaci zakázaných dohod, zneužívání dominantního postavení a kontrolu koncentrací. Občanský zákoník rovněž zavádí pojem *soutěžitel*, který označuje adresáta obou právních úprav.

Soutěžitel je v občanském zákoníku vymezován jako ten, *kdo se účastní hospodářské soutěže*.² Jedná se o definici prakticky identickou s tou obsaženou v předchozím obchodním zákoníku (dále též „ObchZ“),³ který za soutěžitele považoval *fyzické i právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé*.⁴

Samostatnou definici soutěžitele obsahuje ovšem i zákon o ochraně hospodářské soutěže (dále též „OHS“),⁵ který se vztahuje na fyzické a právnické osoby, jejich sdružení, sdružení těchto sdružení a jiné formy seskupování, a to i v případě, že tato sdružení a seskupení nejsou právnickými osobami, pokud se účastní hospodářské soutěže nebo ji mohou svou činností ovlivňovat, i když nejsou podnikateli.⁶

Jsou tyto dvě definice téhož pojmu vzájemně kompatibilní? Pokud ano, je správné ponechávat v právním řádu dvě formulačně rozdílné definice téhož? A pokud ne, nemělo by dojít k rozlišení nominálních adresátů soutěžního práva a práva nekalé soutěže?

Pro zodpovězení výše uvedených otázek si nejprve stručně připomeneme terminologický i jazykový vývoj označení adresátů soutěžního práva (Kapitola II), načež se zaměříme na hlavní znaky,

---

¹ Z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

² Ust. § 2972 OZ.

³ Z. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

⁴ Ust. § 41 ObchZ.

⁵ Z. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Ust. § 2 odst. 1 OHS.

které jsou podstatné pro definici adresátů práva hospodářské soutěže (Kapitola III) a práva nekalé soutěže (Kapitola IV), jakož i tzv. soukromého prosazování (Kapitola V), přičemž budeme tyto znaky komparovat za účelem posouzení jejich slučitelnosti. V závěru pak doporučíme některé legislativní změny současné právní úpravy.

2. JAZYKOVÝ BABYLON

Zřetelný rozdíl v chápání „soutěžitele“ v zákoně o ochraně hospodářské soutěže a v občanském zákoníku překvapivě uvidíme v situaci, kdy zohledníme anglické jazykové verze těchto předpisů.⁷ Nejedná se samozřejmě o „oficiální“ anglický text, zákony jsou přijímány jen v češtině, úřady, kterým tyto předpisy resortně přísluší, tedy Ministerstvo spravedlnosti a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „ÚOHS“), však na svých stránkách odkazují i na jejich anglický překlad,⁸ kterému je z tohoto důvodu podle našeho názoru třeba přiznat určitou váhu, neboť se jedná o překlad zajištěný „autorem“ příslušného předpisu.

Z á k l a d n í m a d r e s á t e m o b c h o d n í h o p r á v a j e „podnikatel“ (*entrepreneur*), který byl v obchodním zákoníku vymezován jednak (bez dalšího) jako osoba zapsaná v obchodním rejstříku,⁹ jednak jako osoba oprávněně podnikající,¹⁰ tedy osoba, která vykonává *soustavnou činnost prováděnou samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku*.¹¹ Dnešní občanský zákoník hovoří o podnikateli rovněž, definuje jej již však toliko s ohledem na jeho aktivitu; podnikatelem je tedy ten, kdo *samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku*,¹² což je principiálně stejné vymezení jako v minulosti.

---

⁷ Podrobněji k tomu např. PETR, M. *Who Bears Civil Liability for Competition Law Infringements in Central and Eastern Europe?* Global Competition Law Review, 2019, č. 1, s. 10.

⁸ Překlad OZ je dostupný na: <<http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Civil-Code.pdf>> [1. 10. 2019]; překlad OHS je dostupný na: <<http://www.uohs.cz/en/legislation.html>> [1. 10. 2019].

⁹ Ust. § 2 odst. 2 písm. a) ObchZ.

¹⁰ Ust. § 2 odst. 2 písm. b) až d) ObchZ.

¹¹ Ust. § 2 odst. 1 ObchZ.

¹² Ust. § 420 odst. 1 OZ.

Porušení soutěžního práva, jak nekalé soutěže, tak antitrustu, se však může dopustit nejen ten, kdo v tomto slova smyslu podniká, ale i celá škála dalších osob, počínaje tím, kdo podniká neoprávně, a konče osobami zcela mimo podnikatelský trh. Tehdejší obchodní zákoník tyto osoby charakterizoval jako *fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé*,¹³ a označil je legislativní zkratkou soutěžitel.

Tento dosud zcela logický sled úvah se ovšem začíná komplikovat, pokud se zamyslíme nad doslovným významem tohoto pojmu; soutěžitel je totiž, v původním smyslu toho slova, ten, kdo s jiným soutěží, tedy jejich *konkurent*. Pojetí soutěžitele jako *konkurenta* může být vhodné pro (některé) skutkové podstaty nekalé soutěže, je však zcela nevhodné pro soutěžní – antitrustové právo, jak bude rozvedeno níže. Toto chápání se nicméně promítlo i do anglické verze obchodního (a později občanského) zákoníku, který pro soutěžitele užívá termín „*competitor*“, tedy konkurent. Další stupeň komplexnosti pak přináší unijní právo, které, pokud hovoří o konkurentech, užívá v české jazykové verzi právě pojem „soutěžitel“. Již toto podle našeho názoru vyvolává otázku, jestli byla legislativní zkratka soutěžitel zvolena (po lingvistické stránce) adekvátně. Tato otázka je ještě aktuálnější při pohledu do unijního práva nekalé soutěže, které je do českého práva transponováno. Např. ustanovení o klamavé reklamě (§ 2977), o srovnávací reklamě (§ 2980 OZ), o vyvolání nebezpečí záměny (§ 2981) a parazitování na pověsti (§ 2982) transponují Směrnici o klamavé a srovnávací reklamě.¹⁴ Tato směrnice se přitom týká chování obchodníků (*trader*), vymezených jako fyzické a právnické osoby (tedy jako právní jednotky),¹⁵ a chrání

---

¹³ Ust. § 41 ObchZ.

¹⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě.

¹⁵ Čl. 2 (d) Směrnice o klamavé a srovnávací reklamě.

vedle spotřebitelů rovněž konkurenty (*competitor*, v české verzi směrnice *soutěžitel*) nekale jednajícího konkurenta.¹⁶

Dnešní dikce občanského zákoníku se ovšem přibližuje rovněž Směrnici o nekalých obchodních praktikách,¹⁷ která je obecně adresována obchodníkům (*trader*) ve výše uvedeném slova smyslu,¹⁸ specificky na konkurenty (*competitor*, v české verzi směrnice *soutěžitel*) však dopadá jen v omezeném rozsahu.¹⁹

Situaci však dále komplikuje zapojení soutěžního – antitrustového práva. Původní zákon o ochraně hospodářské soutěže z roku 1991 (dále též „OHS 1991“)²⁰ označoval za své adresáty „podnikatele“, které vymezoval velmi obecně jako fyzické a právnické osoby vykonávající podnikatelskou činnost.²¹ Velmi záhy se však ukázalo, že toto vymezení není sto pokrýt všechny adresáty, se kterými pracuje unijní soutěžní právo, zejména sdružení podniků (*association of undertakings*).²² V novele z roku 1993 proto byla ustanovení o adresátech soutěžního práva přepsána s tím, že i zákon o ochraně hospodářské soutěže označuje za své adresáty soutěžitele. Jak je patrné z důvodové zprávy,²³ nově vymezovaný pojem soutěžitel

---

¹⁶ Čl. 2 (b) a (c) Směrnice o klamavé a srovnávací reklamě.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách); srov. též HAJN, P. in: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI*. Wolters Kluwer, 2014, s. 1167.

¹⁸ Čl. 2 (b) Směrnice o nekalých obchodních praktikách.

¹⁹ Čl. 6 (2) a 11 (1) Směrnice o nekalých obchodních praktikách.

²⁰ Z. č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

²¹ Ust. § 1 odst. 1 OHS 1991 v původním znění. Jak uvádí důvodová zpráva k z. č. 63/1991 Sb.: „Zákon platí pro všechny fyzické a právní osoby, které jsou oprávněny k podnikatelské činnosti v České a Slovenské Federativní Republice“.

²² PETR, M., VAVŘÍČEK, V. *Právní úprava ochrany hospodářské soutěže ve světle judikatury*. Jurisprudence, 2006, č. 2, s. 58.

²³ Důvodová zpráva k z. č. 286/1993 Sb.; zvýraznění doplněno.

v soutěžním právu měl odpovídat definici obsažené v obchodním zákoníku:

*„Ustanovení § 41 obchodního zákoníku lze považovat za základní normu upravující chování v hospodářské soutěži. Toto ustanovení zastrešuje dva subsystemy ochrany hospodářské soutěže, tj. ochranu proti nekalé soutěži a ochranu proti nedovolenému narušování hospodářské soutěže. Cit. ustanovení zavedlo pro fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé, označení "soutěžitelé" a současně stanovilo jejich základní práva a povinnosti. **Z uvedeného označení subjektů, které jsou povinny dodržovat pravidla soutěže, vychází i návrh novely při úpravě osobní působnosti zákona**“.*

Soutěžitelé tedy byli pro účely zákona o ochraně hospodářské soutěže vymezeni jako *fyzické a právnické osoby, které se účastní hospodářské soutěže, i když nejsou podnikatelé*,²⁴ tedy identicky s dikcí obchodního zákoníku. Naskýtá se proto otázka, jaký význam mělo totožnou definici opakovat v soutěžním zákoně a zda nemohl OHS 1991 pracovat jen s pojmem soutěžitel, přičemž by využíval definici obsaženou v obchodním zákoníku.

Pokud jde o absenci konceptu odpovídajícího unijnímu „sdružení podniků“, doplnila novela do OHS 1991 dalšího adresáta, a to „sdružení podnikatelů“, chápané jako svazy podnikatelů, komory, živnostenská společenstva a jiné formy sdružování podnikatelů, za podmínky, že mohou *ovlivňovat hospodářskou soutěž*.²⁵ Vzhledem k nedostatečnosti pojmu „podnikatel“ pro účely soutěžního práva je záhadou, proč nebyl užit termín „sdružení soutěžitelů“, ani důvodová zpráva, ani dobové komentáře²⁶ se k tomu však nevyjadřují.

Komplikace přináší opět unijní právo. Soutěžní – antitrustové právo označuje jako své adresáty „*undertakings*“, v české jazykové verzi *podniky*. Termín *podnik* ale české soutěžní právo užit nemohlo, neboť

---

²⁴ Ust. § 2 odst. 1 písm. a) OHS 1991 ve znění účinném do 28. 11. 1993.

²⁵ Ust. § 2 odst. 2 OHS 1991 ve znění účinném do 28. 11. 1993.

²⁶ MUNKOVÁ, J. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář*. C. H. Beck, 1994, 169 s.

jej už „obsadil“ obchodní zákoník pro *soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání*.²⁷ Protože se však zjevně k obsahově k unijnímu pojmu podnik vztahovalo, užívá zákon o ochraně hospodářské soutěže v anglickém překladu pro soutěžitele pojem „*undertaking*“. To vede v české jazykové verzi unijního práva k některým komplikovaným a těžko srozumitelným formulacím, např. že „*soutěžícím podnikem se rozumí skutečný nebo potenciální soutěžitel*“; v anglické verzi je totéž vyjádřeno srozumitelněji *competing undertaking means an actual or potential competitor*.²⁸

Situaci nepomohlo vyřešit ani přijetí nového zákona o ochraně hospodářské soutěže v roce 2001, ani nahrazení obchodního zákoníku novým zákoníkem občanským v roce 2012. Shodná, byť „dvojitá“ definice soutěžitele pro účely soukromého i veřejného práva byla opuštěna přijetím dnešního zákona o ochraně hospodářské soutěže v roce 2001, která již, jak bude rozvedeno níže, umožňuje eurokonformní výklad, souladný s pojmem *podnik (undertaking)*. Důvodová zpráva však bohužel mlčí k otázce, jaký je vztah definice podle OHS a tehdejšího obchodního zákoníku; uvádí jen, že zkratka soutěžitelé pro osoby, na které OHS dopadá, „*je v souladu s terminologií v hlavě V. obchodního zákoníku – Hospodářská soutěž a stala se vžitým pojmem při aplikaci platného zákona*“. To je jistě pravda, ale důvodová zpráva nijak neřeší, že toto konstatování je platné pro situaci, kdy byla definice soutěžitele podle soutěžního i obchodního práva shodná, ne nezbytně však už i do budoucna.

Naskýtá se proto otázka, zda bylo na místě usilovat o zachování jednotné terminologie v situaci, kdy nová právní úprava v OHS zavádí zřetelný posun v definici a potažmo i ve výkladu pojmu soutěžitel; této otázce se budeme věnovat níže. K terminologické

---

²⁷ Ust. § 5 odst. 1 ObchZ.

²⁸ Srov. např. Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. 4. 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě, čl. 1 (1) (c).

změně nicméně nedošlo ani s přijetím nového občanského zákoníku, který pojem „podnik“ uvolnil a zavedl místo něj „závod“.²⁹

---

²⁹ Ust. § 502 OZ.

3. SOUTĚŽITEL PODLE SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

Jak již bylo naznačeno výše, pro chápání českého pojmu „soutěžitel“ tak, jak mu rozumí zákon o ochraně hospodářské soutěže, je třeba začít u unijního soutěžního práva a jeho pojmu „podnik“ (*undertaking*); teprve poté přejdeme k právu českému a vytýčíme dva klíčové aspekty, nezbytné pro pochopení adresátů soutěžního práva.

3.1. Podnik v unijním právu

Základem pro české soutěžní právo je právo unijní, konkrétně Smlouva o fungování Evropské unie (dále též „SFEU“), která za adresáta soutěžního práva označuje podnik (*undertaking*), resp. sdružení podniků (*association of undertakings*).

Pokud jde o definiční znaky pojmu podnik (soutěžitel) v unijním právu, vyplývá z ustálené judikatury, že se jedná o *jednotku* vykonávající *hospodářskou činnost*, a to bez ohledu na její právní formu či způsob financování.³⁰ Pro účely našich dalších úvah je podstatné na prvním místě, že *jednotkou* se rozumí ekonomický, nikoliv právní celek, tedy že jedna „jednotka“ může být tvořena i více fyzickými nebo právníckými osobami.³¹ Na tom nic nemění ani – opět – poněkud nevhodná česká jazyková verze, která v některých rozsudcích užívá pro slovo „jednotka“ (*entity*) slovo „subjekt“, což tento výklad komplikuje, ale samozřejmě neznemožňuje.³²

Druhým definičním znakem je, že podnik (soutěžitel) vykonává hospodářskou činnost (*economic activity*), tedy že na trhu nabízí zboží

---

³⁰ Rozsudek SD EU ze dne 23. 4. 1991 C-41/90 *Höfner a Elser proti Macrotron*, ECLI:EU:C:1991:161, bod 21.

³¹ Rozsudek SD EU ze dne 12. 7. 1984 170/83 *Hydrotherm Gerätebau*, ECLI:EU:C:1984:271, bod 11.

³² Srov. např. rozsudek SD EU ze dne 14. 12. 2006 C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, ECLI:EU:C:2006:784, bod 39; v jiných případech pracuje český ekvivalent unijní judikatury s pojmy „entita“ (srov. např. rozsudek SD EU ze dne 11. 7. 2006 C-205/03 P *FENIN proti Komisi*, ECLI:EU:C:2006:453, bod 25) nebo „jednotka“ (srov. např. rozsudek SD EU ze dne 10. 9. 2009 C-97/08 P *Akzo Nobel a další proti Komisi*, ECLI:EU:C:2009:536, body 54 a 55).

nebo služby,³³ a to nikoliv nezbytně za účelem dosažení zisku.³⁴ Optikou českého práva se tedy jedná o pojem širší než podnikání, které je z definice provozováno za účelem dosažení zisku,³⁵ a současně se nejedná o aktivitu omezenou na konkurenty, ale i ve vztahu k dodavatelům nebo odběratelům.

3.2. Soutěžitel v českém právu

Definice soutěžitele podle českého práva se od té unijní na první pohled značně liší. Nebudeme se nicméně vracet k debatě, zda a do jaké míry je česká definice slučitelná s tou unijní, a budeme bez dalšího vycházet z aplikační praxí³⁶ i většinou odborných publikací přijímaného závěru,³⁷ že slučitelné jsou. Přesto je třeba učinit několik poznámek ke srovnání definičních znaků „českého“ pojmu soutěžitel a „unijního“ pojmu podnik.

Pokud jde o první definiční znak, české právo neužívá slovo „jednotka“, hovoří však o fyzických a právnických osobách a různých formách jejich seskupování, a to i v případě, že tato seskupení nejsou sama právnickými osobami;³⁸ právě zmínka o seskupeních, která nejsou právnickými osobami, pak umožnila vykládat pojem soutěžitel jako ekonomickou, nikoliv právní jednotku, tedy jako entitu sdružující případně i více samostatných

---

³³ Rozsudek SD EU ze dne 16. 6. 1987 118/85 *Komise proti Itálii*, ECLI:EU:C:1987:283, bod 7.

³⁴ Rozsudek SD EU ze dne 21. 9. 1999 C-67/96 *Albany*, ECLI:EU:C:1999:430, bod 85.

³⁵ Ust. § 420 odst. 1 OZ.

³⁶ Srov. zejm. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2007, sp. zn. 5 As 61/2005 (*ČESKÁ RAFINÉRSKÁ J.*).

³⁷ KINDL, J., MUNKOVÁ, J. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář. 3. Vydání.* C. H. Beck, 2016, s. 51.

³⁸ Ust. § 2 odst. 1 OHS.

subjektů práva.³⁹ Shrnutí, české právo tedy umožňuje chápat soutěžitele jako ekonomickou, nikoliv právní jednotku, přičemž definice tohoto pojmu v OHS s touto variantou výslovně počítá.⁴⁰ Pokud jde o znak druhý, neužívá české právo ani pojem „ekonomická aktivita“. Podle OHS je rozhodné, aby se soutěžitel *účastnil hospodářské soutěže, případně ji mohl svou činností ovlivňovat*; OHS pak dodává, že soutěžitel nemusí být podnikatelem. Dikce českého zákona se tak zdá být širší, než je tomu v unijním právu, neboť „možnost ovlivňovat soutěž“ zahrnuje velmi širokou škálu aktivit. Za pozornost přitom stojí, že koncept „*možnosti ovlivňovat hospodářskou soutěž*“ byl do definice soutěžitele doplněn až novým zákonem o ochraně hospodářské soutěže z roku 2001, důvodová zpráva k němu však nijak nevysvětluje, proč byla potřeba rozšířit dosavadní koncept „*účasti na hospodářské soutěži*“; zdá se však, že oba pojmy byly zákonodárcem vnímány jako součást širokého konceptu soutěžní činnosti.⁴¹ Význam prvku „*možnosti ovlivňovat hospodářskou soutěž*“ tak nacházíme toliko pro účely začlenění konceptu „sdružení soutěžitelů“, která se vskutku hospodářské soutěže zpravidla přímo neúčastní, do pojmu soutěžitel, což však, jak již bylo podrobně rozvedeno na jiném místě, pokládáme za nevhodný přístup, neboť

---

³⁹ Rozsudek NSS 5 As 61/2005 (*ČESKÁ RAFINÉRSKÁ I*), cit. sub 36: „**soutěžitelem [...] je hospodářská jednotka, která nemusí být totožná s podnikatelem – právním subjektem.** Na jedné straně mohou být za soutěžitele (podniky) považována i různá uskupení bez právní subjektivity, na druhou stranu některé obchodní společnosti nejsou za samostatné soutěžitele (podniky) považovány“; zvýraznění doplněno.

⁴⁰ S tím, že pojem soutěžitel se má vztahovat na celou ekonomickou jednotku, počítala i důvodová zpráva k OHS (dále též „DZ 143/2001“), kde se uvádí: „*Široká formulace odstavce 2 dovoluje do osobní působnosti zákona zahrnout i sdružení bez právní subjektivity (např. sdružení osob podle § 829 občanského zákoníku, anebo různé formy podnikatelského seskupování zahrnující např. vztahy mezi koncernem a koncernovým podnikem, mateřskou a dceřinou společností apod.)*“.

⁴¹ Jak uvádí DZ 143/2001, OHS má dopadat na osoby, které „*svou činností mohou ovlivňovat hospodářskou soutěž. Účast na hospodářské soutěži je nutno pro účely tohoto zákona pojímat široce. Účast v soutěži se rozumí nejen podnikání, ale každá aktivita schopná ovlivnit trh bez ohledu na to, zda je či není primárně zaměřena na dosažení zisku*“; zvýraznění doplněno.

unijní soutěžní právo zřetelně rozlišuje mezi podniky (soutěžiteli) na straně jedné a sdružením podniků (soutěžitelů) na straně druhé.⁴² Aniž bychom však zacházeli do detailů, které nejsou pro předmět tohoto článku nezbytné, vycházíme dále z toho, že právní teorie i (byť dosti omezená) praxe spěje k zužujícímu výkladu, který specifika českého znění zákona do značné míry přehlíží a vykládá je souladně s unijním konceptem ekonomické aktivity.⁴³

Klíčovým pro naše další úvahy je tedy pojem *účasti na hospodářské soutěži*, který shodně užívá i občanský zákoník (a v minulosti užíval zákoník obchodní). Z judikatury je patrné, že soudy musely k námitkám žalobce často zdůrazňovat, že účast na hospodářské soutěži, resp. soutěžní vztah, není vztahem konkurenčním, jak je patrné např. z rozhodnutí Krajského soudu v Brně (dále též „KS“) ve věci *SAZKA*:

*„Nelze ztotožňovat pojmy „soutěžitel“ a „konkurent“, neboť [§ 2 odst. 1 OHS] nehovoří o konkurenčním vztahu (respektive účasti v konkurenci), ale o vztahu soutěžním (lhostejno, zda horizontálním, vertikálním či konglomerátním). Soutěžiteli jsou tedy i subjekty, které si přímo nekonkurují (tedy nesoupeří o obchodní příležitost); postačí zde i jen možnost existence jejich protichůdných zájmů při jejich vlastní hospodářské činnosti (při současné nebo alespoň potenciální možnosti ovlivnit hospodářskou soutěž na určitém relevantním trhu)“.*⁴⁴

Nelze přehlédnout, že snaha ztotožňovat „soutěžní činnost“ s „konkurencí“ je i při výkladu OHS stále přítomna, jak vyplývá z rozhodovací činnosti některých prvoinstančních civilních soudů ve věcech tzv. soukromého prosazování (*private enforcement*). I v relativně nedávném rozsudku z roku 2012 ve sporu mezi provozovatelem kolektivního systému zpětného odběru a správy elektroodpadu a

---

⁴² PETR, M. *Podniky, koncerny, dceřiné společnosti... kdo vlastně odpovídá za porušení soutěžního práva?* ANTITRUST, 2013, č. 2, s. 46.

⁴³ KINDL, J. *Podnik nebo soutěžitel – záleží na tom?* Právní rozhledy, 2006, č. 5, s. 161, s. 58; KINDL, J. *Zdravotní pojišťovny jako podnik? Ano či ne.* ANTITRUST, 2010, č. 2, s. 27.

⁴⁴ Rozsudek KS ze dne 30. 11. 2006, sp. zn. 31 Ca 133/2005 (*SAZKA*); zvýraznění doplněno.

jedním z obchodníků a zpracovatelů elektroodpadů, tedy ve vertikálním vztahu mezi soutěžiteli, soud uvedl, že mezi takovými subjekty není soutěžní vztah:

„žalobce a žalovaný nejsou soutěžitelé na relevantním trhu. Podle soudu, žalovaný neobchoduje, nevykupuje a dále neprodává elektroodpad [...], je pouze tím, kdo byl založen za účelem organizace zpětného odběru vyřazených elektrospotřebičů.

Skutečným soutěžitelem žalobce jsou až koneční zpracovatelé vyřazeného elektroodpadu, nikoliv organizátor samotného sběru (žalovaný)“⁴⁵

Teprve Vrchní soud v Praze potvrdil v odvolání, že provozovatel kolektivního systému soutěžitelem ve smyslu soutěžního práva je.⁴⁶

---

⁴⁵ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2012, sp. zn. 19 Cm 5/2011 (*Elektrobazar proti ELECTROWIN I*).

⁴⁶ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 3 Cmo 390/2014 (*Elektrobazar proti ELECTROWIN I*). V podrobnostech PETR, M., ZORKOVÁ, E. *Soukromé prosazování v České republice*. ANTITRUST, 2016, č. 2, s. I.

4. SOUTĚŽITEL PODLE CIVILNÍHO PRÁVA

S ohledem na to, že dikce občanského zákoníku podle našeho názoru umožňuje i poněkud odlišný výklad pojmu soutěžitel, než jaký v současné době převládá, bude tato kapitola rozdělena jednak na část věnovanou jeho vlastní dikci, jednak na část zaměřenou na jeho dosavadní interpretaci; třetí část pak zhodnotí možnosti interpretačního posunu.

4.1. Dikce zákona

Jak již bylo shora uvedeno, podle nového občanského zákoníku se soutěžitelem rozumí ten, *kdo se účastní hospodářské soutěže*.⁴⁷ Jedná se tedy o vymezení prakticky identický s tím podle obchodního zákoníku, s tím rozdílem, že své adresáty již neoznačuje jako *fyzické i právnické osoby*, ale užívá obecné zájmeno *kdo*.⁴⁸

V důvodové zprávě k novému občanskému zákoníku není k této změně uvedeno nic, a i podle našeho názoru se jedná pouze o formulační změnu, která neměla mít žádný dopad na materiální právní úpravu. Přesto by podle našeho názoru bylo možné argumentovat, že zatímco ustanovení o fyzických a právnických osobách bylo zjevně výrazem pojetí soutěžitele jako právní, nikoliv ekonomické jednotky, užití zájmena *kdo* by již výklad ve smyslu ekonomické jednotky umožnilo.⁴⁹

Pokud jde o druhý definiční znak, tedy o relevantní aktivitu soutěžitele, zůstává podmínka, že se musí účastnit hospodářské soutěže, nezměněna; jelikož identická definice je užitá i v zákoně o

---

⁴⁷ Ust. § 2972 OZ.

⁴⁸ Obchodní zákoník obsahoval nad rámec výše uvedeného ještě dovětek, že soutěžitel nemusí být podnikatelem; stejný princip však platí i podle občanského zákoníku, ačkoliv to v něm není výslovně uvedeno, neboť takový dodatek byl pokládán za nadbytečný. Srov. např. ONDREJOVÁ, D. in: HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář*. C. H. Beck, 2014, s. 1756.

⁴⁹ Obdobně argumentuje i KINDL, J. in: MELZER, F., TÉGL, P. a kolektiv. *Občanský zákoník – velký komentář*. Svazek IX. Leges, 2018, s. 1109.

ochraně hospodářské soutěže,⁵⁰ nic by podle našeho názoru nemělo bránit tomu, aby byly oba nominálně stejné pojmy rovněž stejně vykládány, tedy že mezi soutěžiteli se nemusí nezbytně jednat o vztah konkurenční, ale o vztah osob, které působí na trhu a mají být jen potenciálně rozdílné zájmy (srov. shora).

I přes zřetelně odlišnou dikci OZ a OHS tedy máme za to, že obecný pojem soutěžitel, užitý v občanském zákoníku pro účely jak práva hospodářské soutěže, tak nekalé soutěže, může být vykládán souladně s pojmem soutěžitel, jak jej vymezuje soutěžní – antitrustové – právo, a to i přesto, že dosavadní praxe tomu nenasvědčuje. Interpretaci příslušného ustanovení OZ v praxi bude věnována následující kapitola.

4.2. Dosavadní výklad zákona

Ustálená interpretace pojmu soutěžitel, obsaženého v občanském zákoníku (a dříve v zákoníku obchodním) vychází z toho, že pojetí soutěžitele dle zákona o ochraně hospodářské soutěže je odlišné, resp. širší.⁵¹ To pochopitelně znovu vyvolává otázku, proč užívat pro dva obsahově odlišné koncepty stejný termín.

Není naším cílem podat zde kompletní výklad pojmu soutěžitel, zaměříme se proto, stejně jako výše, na dva podstatné znaky tohoto pojmu, tedy zda se jedná o ekonomickou jednotku (na rozdíl od jednotky právní) a jaký musí být vzájemný vztah soutěžitelů (tedy zda se jedná o konkurenty).

4.2.1. Soutěžitel jako ekonomická jednotka

---

⁵⁰ Jak již bylo uvedeno výše, pojetí relevantní aktivity je dle zákona o ochraně hospodářské soutěže širší, neboť zahrnuje i jen možnost hospodářskou soutěž ovlivňovat, v praxi však nemá tento formulační rozdíl podle našeho názoru žádný význam.

⁵¹ Srov. např. ONDREJOVÁ, D., *cit. sub* 48, s. 1756. Z komentářů k předcházející právní úpravě např. MUKOVÁ, J. *Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání.* C. H. Beck, 2008, s. 32.

Pokud jde o první otázku, není nám znám žádný případ, kdy by se civilní soudy takovým případem zabývaly, právní teorie ji však otevřeně odmítá; jak uvádí jeden z komentářů k ustanovením týkajícím se nekalé soutěže:

„[Z]a soutěžitele nebude v režimu nového občanského zákoníku, tedy z pohledu nekalé soutěže, považován například koncern (holding), který za soutěžitele však bude považován v režimu zákona o ochraně hospodářské soutěži“.⁵²

Jak jsme uvedli již v předcházející kapitole, výklad soutěžitele jako ekonomické jednotky by podle našeho názoru možný byl, a některé komentáře tuto možnost dokonce zmiňují, změnu praxe však nepokládáme za pravděpodobnou.

Je otázkou, zda do tohoto pojetí zasáhne rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále též „SD EU“) ve věci *Skanska*, který dovedil, že pravidla pro určení osoby odpovědné za porušení (veřejného) soutěžního práva se musí uplatnit i při identifikaci odpovědné osoby v případě uplatnění soukromoprávních nároků:

„[O]tázka určení subjektu, který je povinen nahradit škodu způsobenou porušením článku 101 SFEU je přímo upravena unijním právem. [...]

[S]ubjekty, které mají povinnost nahradit škodu způsobenou kartelovou dohodou nebo praktikou zakázanou článkem 101 SFEU, jsou podniky ve smyslu tohoto ustanovení, které se účastnily této dohody nebo praktiky“.⁵³

SD EU tedy vyžaduje shodný přístup k adresátům soutěžního práva (tedy nikoliv v režimu nekalé soutěže) v rámci veřejného i soukromého prosazování. Domníváme se, že na chápání pojmu soutěžitel tento rozsudek žádný přímý vliv mít nebude. Vztahuje na soukromé prosazování soutěžního práva, konkrétně se jednalo o uplatnění nároku na náhradu škody. Občanský zákoník přitom pro

---

⁵² ONDREJOVÁ, D., *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. C. H. Beck, 2014, s. 5. Obdobně uvádí PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. C. H. Beck, 2017, s. 2925, že: “Oproti § 2 odst. 1 OHS soutěžitelem v soukromoprávních vztazích může být jen ten, kdo má právní osobnost (§ 15 odst. 1)“.

⁵³ Rozsudek SD EU ze dne 14. 3. 2019 C-724/17 *Skanska Industrial Solutions a další*, ECLI:EU:C:2019:204, body 28 a 32.

účely uplatňování soukromoprávních nároků ani obecně,⁵⁴ ani specificky pro účely náhrady škody pojem soutěžitel neužívá. Jinak řečeno, české civilní právo se nepochybně bude muset s důsledky rozsudku ve věci *Skanaska* vypořádat, nikoliv však v rámci výkladu pojmu soutěžitel.

4.2.2. Soutěžil jako konkurent

Pokud jde o druhou otázku, tedy o vzájemný vztah soutěžitelů, nelze přehlédnout obecné jazykové vnímání, že se jedná o vztah konkurentů. Jak uvádí jeden z komentářů k občanskému zákoníku uvádí zcela explicitně:

*„pro účely práva nekalé soutěže je účastí v hospodářské soutěži nutno rozumět pouze existenci přímého (konkurenčního) soutěžního vztahu s jiným soutěžitelem“.*⁵⁵

I když v jiných komentářích je obecně připuštěno pojetí širší než jen „konkurenční“, a typicky se rozlišuje mezi soutěžiteli „v užším pojetí“, tedy konkurenty,⁵⁶ a soutěžiteli „v pojetí širším“, kam se řadí osoby, které se sice hospodářské soutěže neúčastní, mají však zájem na jejím výsledku,⁵⁷ tato „soutěž“ je opět chápána ve smyslu konkurence,⁵⁸ což je potvrzováno ustálenou judikaturou, která v této souvislosti uvádí, že:

„nekalosoutěžně jednajícím nemusí být pouze ten, kdo se sám hospodářské soutěže v daném oboru bezprostředně účastní, ale může jím být i třetí osoba, která svým jednáním do této soutěže nekalosoutěžně zasáhne. Je ovšem přitom třeba dovodit konkrétní zájem nekalosoutěžně jednajícího na

---

⁵⁴ Ust. § 2990 ve spojení s § 2988 OZ.

⁵⁵ PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol., *cit. sub 52*, s. 2925.

⁵⁶ ONDREJOVÁ, D., *cit. sub 48*, s. 1758: „V užším pojetí [...] budeme mezi soutěžitele řadit přímé a nepřímé konkurenty“.

⁵⁷ *Ibid*, s. 1758.

⁵⁸ *Ibid*, bod 1757, uvádí, že se bude typicky jednat o situace, „kdy nepodnikatel zasáhne do hospodářské soutěže a bude mít zájem na výsledku soutěže dvou soutěžitelů“.

*úspěchu jednoho soutěžitele na úkor druhého, tj. na výsledku soutěže dvou soutěžitelů*⁵⁹

Stejně zřetelně tento přístup vyplývá i z literatury týkající se původního obchodního zákoníku, která rozlišuje:

*„a) soutěžitele v užším slova smyslu, jimiž lze rozumět subjekty soupeřící o určité vlastní umístění na žebříčku tržních pozic [...]. **O takových subjektech budeme uvažovat jako o konkurentech [...], byť konkurent je vlastně synonymem českého slova soutěžitel;***

*b) soutěžitele ve smyslu účastníků hospodářské soutěže (těmi jsou například i subjekty, které přímým konkurentům napomáhají k zaujetí vyšší tržní pozice). [...]*⁶⁰

Do této „širší“ kategorie soutěžitelů mohou spadat různé „specifické“ kategorie osob, jako zaměstnanci, obchodní zástupci nebo společníci obchodních společností, případně různá zájmová sdružení a společenství.⁶¹ Pozoruhodná je v této souvislosti úvaha, která se – patrně – snaží o určité propojení chápání soutěžitele ve veřejném a soukromém právu, vyplývající z rozsudku Vrchního soudu v Praze, který za soutěžitele označil Středočeský kraj v situaci, kdy zvýhodňoval v souvislosti s tzv. poplatky za recept „své“ lékárny:⁶²

„Účast na hospodářské soutěži je nutno [...] chápat v plné šíři významu tohoto pojmu, [...] tedy nejen v přímé účasti konkurenční, ale i v nepřímé účasti. [...] Ovlivňováním hospodářské soutěže a tedy i účastí v ní pak v konkrétním případě nepochybně může být i činnost osoby, která není přímým konkurentem, a to zejména jde-li o osobu ovládající některého

---

⁵⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. 7 Cmo 332/2005, dovolání proti němuž zamítl Nejvyšší soud v usnesení ze dne 15. 1. 2007, sp. zn. 32 Odo 1464/2006; zvýraznění doplněno.

⁶⁰ HAJN, P. *Účastníci hospodářské soutěže*. Právní rozhledy, 1998, č. 11, s. 537.

⁶¹ ONDREJOVÁ, D., *cit. sub 48*, 1757 a 1758.

⁶² Jednalo se o lékárny, které byly součástí krajských nemocnic, tedy krajem ze 100 % kontrolovaných akciových společností.

přímého účastníka trhu a v jeho prospěch – ve prospěch jeho soutěžní pozice – na úkor dalšího soutěžitele zasahující do pravidel hospodářské soutěže.⁶³

Obdobnou logikou bývá zdůvodňováno, proč může být za soutěžitele považován i monopolista, ačkoliv ten z definice konkurenty nemá.⁶⁴

I přes výše uvedené, tedy zdůrazňování konkurenčního vztahu mezi subjekty, kteří mají být považováni za soutěžitele, máme za to, že soutěžitel by měl být vnímán jako „absolutní“, nikoliv „relativní“ pojem, tedy že pro zodpovězení otázky, zda je určitý subjekt soutěžitelem, není rozhodné, jaký je jeho vztah k jiným subjektům.⁶⁵ Samostatnou otázkou pak ovšem je, zda jde o jednání *v hospodářském styku* a zda tedy může jít o nekalosoutěžní jednání,⁶⁶ to je však koncepčně jiná otázka,⁶⁷ které se budeme věnovat níže.

Jinak řečeno, pro posouzení toho, zda je určitý subjekt možno považovat za soutěžitele, je rozhodující, jakou aktivitu vykonává, tedy zda se účastní hospodářské soutěže, kterýžto pojem můžeme vykládat shodně se soutěžním právem.⁶⁸ Z hlediska doktríny i ustálené judikatury lze tedy podle našeho názoru uzavřít, že otázka konkurence by neměla být pro přiznání statusu soutěžitele rozhodující, a současně že osoba, která by byla za soutěžitele (s

---

⁶³ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 12. 2011, sp. zn. 3 Cmo 260/2011; zvýraznění doplněno. S tímto přístupem se ztotožnil i Nejvyšší soud, který usnesením ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1016/2013 odmítl dovolání proti tomuto rozsudku.

⁶⁴ KINDL, J., *cit. sub 49*, s. 1110. I ve zdůvodnění chápání monopolisty jako soutěžitele se nicméně často nachází moment konkurence; tak např. HAJN, J. *Ještě k účastníkům hospodářské soutěže*. Právní rozhledy, 1999, č. 2, s. 59, uvádí, jednak že a trh monopolisty mohou jeho konkurenti v budoucnu vstoupit, jednak, že konkurence se může odehrávat na šířeji vymezeném trhu (např. dodávky plynu a elektřiny).

⁶⁵ KINDL, J., *cit. sub 49*, s. 1111 a tam citovaná literatura, zejm. POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, J., ČÁP, Z. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl*. Wolters Kluwer, 2009, s. 193, kde se uvádí: „*Vymezení soutěžitele v § 41 [ObchZ] lze považovat za absolutní, bez ohledu na vzájemné vztahy konkrétních subjektů v konkrétním soutěžním vztahu*“.

⁶⁶ Ust. § 2976 odst. 1 OZ.

⁶⁷ Shodně KINDL, J., *cit. sub 49*, s. 1111.

⁶⁸ *Ibid*, s. 1112

ohledem na své aktivity) považována podle zákona o ochraně hospodářské soutěže, by byla soutěžitelem i podle občanského zákoníku.

Jak jsme však uvedli již v předchozí kapitole, požadavek na existenci konkurence se v české judikatuře civilních soudů opakovaně objevuje, což vede k absurdním důsledkům, kdy osobě, nepochybně považované za soutěžitele Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (dále též „ÚOHS“), byl tento status odepřen civilním soudem.⁶⁹ Za pozornost přitom stojí, že v České republice – pokud je nám známo – vždy výklad, který zužoval pojem soutěžitele na konkurenta, „napravil“ odvolací soud, na Slovensku (s obdobnou právní úpravou) tomu bylo právě naopak; ve sporu mezi rafinérií a jejím odběratelem – prodejcem pohonných hmot, kde dokonce i Slovenský soutěžní úřad shledal, že se jednalo o zneužití dominantního postavení, Nejvyšší soud Slovenské republiky dovodil, že se nejednalo o soutěžitele:

„Pre naplnenie podmienok, ktoré vyžaduje generálna klauzula, je nevyhnutné, aby medzi rôznymi súťažiteľmi bol aj vzájomný súťažný vzťah. Tento vzťah môže byť vymedzený okrem iného aj vecne, keď súťažitelia dodávajú na trh zhodné, porovnateľné, alebo svojou funkciou vzájomne zastupiteľné výrobky. [...] V danom prípade o takúto situáciu nejde. Účastníci tohto sporu nie sú vo vzájomnom súťažnom vzťahu. Žalobca má v predmete svojej činnosti okrem iného predaj pohonných hmôt, pričom žalovaný okrem iného v rámci predmetu svojej činnosti vyrába výrobky z ropy a ich chemického spracovania – pohonné látky, mazivá a pod. Žalovaný na rozdiel od žalobcu nenakupuje pohonné

---

⁶⁹ Vedle již citovaného rozsudku Městského soudu v Praze ve věci *Elektrobazar proti ELECTROWIN I* (cit. sub 45) se jedná např. o rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 37 Cm 158/2002 (*KOVOŠROT Děčín proti Z. Š.*), kde soud dovodil, že účastníci dohody o dělení trhu (ve formě smlouvy o konkurenční doložce) nejsou soutěžitelé: „Žalovaný hospodářskou činností v oboru nakládání s odpady [...] nevykonával, a vzhledem k tomu, že dobrovolně převzal závazek dle [konkurenční doložky], evidentně ani vykonávat neměl v úmyslu [...]. Soud proto dospěl k závěru, že žalovaný nebyl v době uzavření Smlouvy v dotčeném oboru soutěžitelem ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, a dohoda mezi ním a žalobcem proto nespadá pro nesplnění jedné z podmínek pod zákaz stanovený cit. ustanovením“; k opačnému závěru dospěl na základě odvolání až Vrchní soud v Praze v rozsudku ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. 3 Cmo 254/2004.

hmoty za účelom ich ďalšieho predaja, ale je výrobcom týchto výrobkov. Postavenie účastníkov tohto konania je na relevantnom trhu rozdielne a keďže z tohto pohľadu nie je medzi nimi vzájomný súťažný vzťah, chýba jeden z predpokladov na vymedzenie nekalosúťažného konania“.⁷⁰

Pro úplnosť proto pokládáme za významné se na závěr této kapitoly zabývat i tím, jaký význam má konkurenční vztah pro výklad ustanovení občanského zákoníku týkajících se soutěžního práva, specificky nekalé soutěže.

4.2.3. Podmínka konkurenčního vztahu

Zatímco jednání zakázané z hlediska práva hospodářské soutěže je obsaženo v ZOHS, obsahuje definici toho, jaké jednání je považováno za nekalou soutěž, občanský zákoník; takové jednání musí vždy splňovat podmínky tzv. generální klauzule, podle které *kdose dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům, dopustí se nekalé soutěže*.⁷¹ Občanský zákoník tedy doplňuje (kromě jiných, které nejsou pro předmět tohoto článku rozhodující) podmínku, že porušením pravidel proti nekalé soutěži může být jen jednání *v hospodářském styku*.

Ačkoliv se jedná o změnu oproti obchodnímu zákoníku, který v této souvislosti hovořil o *jednání v hospodářské soutěži nebo v hospodářském styku*,⁷² většina komentářů se shodne na tom, že změna formulace nemá mít žádné praktické dopady.⁷³ Někteří pak oba pojmy v zásadě

---

⁷⁰ Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ze dne 12. 5. 2011, sp. zn. 2 Obo 37/2011; zvýraznění doplněno.

⁷¹ Ust. § 2976 odst. 1 OZ.

⁷² Ust. § 44 odst. 1 ObchZ.

⁷³ Srov. např. ONDREJOVÁ, D., *cit. sub 48*, s. 1772: „Výraz „jednání v hospodářském styku“ lze považovat za obsahově širší než pojem „jednání v hospodářské soutěži“, když v sobě zahrnuje také ono „jednání v hospodářské soutěži“. Jednání v hospodářské soutěži je tak podmnožinou jednání v hospodářském styku. Uvedenou změnu nelze vnímat jako měnící dosavadní koncepci dané podmínky generální klauzule [...]“.

ztotožňují a odkazují na vymezení jednání v hospodářské soutěži dle obchodního zákoníku:

*„Pojem jednání v hospodářské soutěži není vymezen pomocí vztahu ke konkrétní osobě. Je proto rozhodující povaha chování, jeho souvislosti, nikoli otázka, zda jde o jednání v konkrétním vztahu k druhému soutěžiteli. Takovým jednáním je tedy i prodej zboží spotřebiteli, propagace výrobku apod. **Jednáním v hospodářské soutěži však může být i chování spočívající v [...] jednání s odběrateli a dodavateli [...]**“⁷⁴*

Ani toto ustanovení by tak podle našeho názoru – pro účely posouzení otázky, zda může být určité jednání považováno za nekalosoutěžní – nemělo vést k výkladu, že je nezbytné dovozovat mezi soutěžiteli konkurenční vztah.

4.3. Dílčí závěry

Soulad chápání pojmu soutěžitel ve veřejném a soukromém soutěžním právu není zdaleka jen otázka právní teorie. V praxi dochází často k uplatňování nároků z porušení soutěžního práva, kvalifikovaných současně jako nekalosoutěžní jednání (tj. že údajně protiprávním jednáním mělo dojít jak k porušení pravidel dle OHS, tak OZ), případně jen na základě pravidel o nekalé soutěži, přičemž „nekalost“ jednání má spočívat právě v porušení veřejného soutěžního práva.⁷⁵ Rozdílné chápání adresátů obou právních úprav by tak mohlo úspěch takto konstruovaného nároku zhatit.

Máme za to, že – přinejmenším v nejbližší době – nebudou soudy připraveny přijmout ve věcech nekalé soutěže výklad soutěžitele jako ekonomické jednotky. To však nemusí být samo o sobě na závadu. Bez ohledu na to, zda by takový interpretační posun byl vhodný pro právo nekalé soutěže, soutěžní právo nezbytně nevyžaduje, aby bylo před civilními soudy uplatňováno skrze pravidla nekalé soutěže; zachování jediného režimu uplatnění nároku – porušení práva na

---

⁷⁴ HAJN, P. (*op.cit. sub 17*), s. 1166, cituje dle PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 1. část. 3. aktualizované a doplněné vydání*. Linde, 2003, s. 418.

⁷⁵ V podrobnostech PETR, M., ZORKOVÁ, E., *cit. sub 46*.

ochranu hospodářské soutěže, naopak pokládáme za koncepčně „čistší“ řešení. Závěrem tak lze doporučit, aby se žalobce v případech soukromého prosazování, kde je koncept jedné ekonomické jednotky významný, odkazů na nekalou soutěž zcela zdržel. Bez ohledu na obecnou definici pojmu soutěžitel v občanském zákoníku by měl podle našeho názoru soud v takovém případě vycházet výhradně ze zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Pokud jde naopak o druhý definiční znak – jaká aktivita je pro přiznání statusu soutěžitele rozhodující a zda je nezbytné v případě nekalé soutěže konstruovat konkurenční vztah mezi soutěžiteli, máme za to, že veřejné i soukromé právo je v tomto ohledu slučitelné, byť mnohdy dochází ke stejnému závěru odlišným výkladem, a že subjekt, který je považován za soutěžitele pro účely soutěžní práva by měl být považován za soutěžitele i v právu nekalé soutěže.

5. POMEZÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO PRÁVA - NÁHRADA ŠKODY

Už v souvislosti s rozsudkem SD EU ve věci *Skanska* jsme naznačili, že souladný výklad „veřejnoprávního“ a „soukromoprávního“ chápání adresátů soutěžního práva má zvláštní význam při tzv. soukromém prosazování, tedy když osoba poškozená porušením (veřejného) soutěžního práva uplatňuje své nároky, zejména na náhradu škody, před civilním soudem.

K usnadnění tohoto mimořádně obtížného procesu byla v roce 2014 přijata směrnice o uplatňování nároku na náhradu škody z porušení soutěžního práva (dále též „Směrnice na náhradu škody“),⁷⁶ která byla v České republice transponována do zákona o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže (dále též „ZNŠHS“).⁷⁷

Směrnice o náhradě škody tyto dva světy překlenuje v souladu s (pozdějším) rozsudkem SD EU ve věci *Skanska* a za adresáta povinnosti nahradit škodu „porušitele“ označuje *podnik nebo sdružení podniků, které porušily právní předpisy o hospodářské soutěži*,⁷⁸ tedy užívá bez dalšího terminologii „veřejného“ soutěžního práva.

ZNŠHS bohužel této příležitosti nevyužil a žádné takové „propojení“ neprovedl; hovoří sice o „škůdci“ jako o ekvivalentu ve směrnici užívaného „porušitele“, aniž by ho definoval, definuje však užší pojem „spolupracující škůdce“, a to jako „osobu“,⁷⁹ což podle našeho názoru zřetelně směřuje k jeho chápání jako právní, nikoliv

---

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. 11. 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži.

⁷⁷ Z. č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže a o změně zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže).

⁷⁸ Čl. 2 odst. 2 Směrnice o náhradě škody.

⁷⁹ Ust. § 2 odst. 2. písm. g) ZNŠHS.

ekonomické jednotky. To může do budoucna komplikovat eurokonformní výklad tohoto pojmu.

6. ZÁVĚREM KAPITOLY

Jak vyplývá z výše uvedeného, bylo by podle našeho názoru teoreticky možné, aby byl pojem soutěžitel, obsažený v občanském zákoníku, vykládán souladně s tímž pojmem obsaženým v zákoně o ochraně hospodářské soutěže a potažmo s unijním soutěžním právem. Kdyby k tomu došlo, pokládali bychom za vhodné, aby byla „samostatná“ definice soutěžitele ze zákona o ochraně hospodářské soutěže vypuštěna s tím, že by se uplatnila jen definice z občanského zákoníku. To by však vyžadovalo i značnou „změnu v myšlení“, včetně např. toho, že v anglických textech by se i pro účely občanského zákoníku uváděl jako ekvivalent českého pojmu soutěžitel anglický pojem *undertaking*.

Takové řešení však nepokládáme za reálné; zatímco v druhém definičním znaku, tedy pokud jde o relevantní aktivitu soutěžitele a vztah soutěžitelů navzájem (otázka konkurence) by bylo podle našeho názoru možné dovést shodu, resp. slučitelnost mezi právem nekalé soutěže a právem hospodářské soutěže, již nyní, ve vztahu k chápání soutěžitele jako ekonomické jednotky by se jednalo o úplné přehodnocení dosavadního přístupu civilního práva.

Pokládáme proto za vhodnější, aby definice adresátů antitrustového práva a práva nekalé soutěže byla odlišná. Pak by neměly obě užívat shodný pojem „soutěžitel“. Užití téhož pojmu ve dvojím významu je podle našeho názoru principiálně špatně, a ačkoliv ÚOHS opakuje, že praxe si na pojem soutěžitel „zvykla“ a jeho výklad ani užití nepůsobí obtíže,⁸⁰ již jen omezené zkušenosti se soukromým prosazováním, které jsme shrnuli výše, potvrzují, že tomu tak není.

---

⁸⁰ Tento argument uvádí PELIKÁNOVÁ, I. *Soutěžitel a podnik v českém právu*. ANTI TRUST, 2016, č. 1, s. 9, a uzavírá: „Můžeme tak na závěr jenom neradostně konstatovat, že šance daná kodifikací soukromého práva k napravení pojmových nejasností nejenže nebyla využita, ale naopak [...] se blížíme vnesení nových a výkladem naprosto neřešitelných pojmových rozporů do zákona o ochraně hospodářské soutěže. Je na pováženou, zda máme opět opustit pokus o sjednocení terminologie v měřítku přesahujícím jeden zákon, zda je opravdu vhodné atomizovat právní řád na nepropojené jednotky disponující terminologií neslučitelnou se zbytkem právního řádu“.

Pokládali bychom proto za vhodnější, kdyby české soutěžní právo převzalo pojem podnik, jak bylo některými autory opakovaně navrhováno přinejmenším od přijetí dnešního OHS.⁸¹ Současně s ohledem na to, že pojem „podnik“ by nebyl zatížen odlišnou definicí v jiných právních předpisech, bychom pokládali za vhodné, kdyby české právo jeho definici neobsahovalo vůbec, a vycházelo plně z doktríny práva unijního. Tak je tomu konec konců i u jiných základních (a pro domácí právo ne zcela „obvyklých“) pojmů soutěžního práva, např. pokud jde o jednání ve shodě (*concerted practices*).

Rekodifikace občanského zákoníku současně vyvolala otázku, do jaké míry vůbec občanský zákoník pojem soutěžitel „potřebuje“.⁸² S ohledem na to, že nekalosoutěžního jednání by se, již s ohledem na dikci tzv. generální klauzule, mohl dopustiti kdokoliv, nejen soutěžitel,⁸³ je vskutku legitimní se ptát, zda je pojem soutěžitele, zejména v jeho extenzivním chápání „v širším pojetí“, vůbec nezbytný, zvláště když není užíván ani v souvislosti s ochranou proti nekalé soutěži.⁸⁴

Není ambicí tohoto příspěvku navrhopvat revize práva nekalé soutěže; pokládáme však za legitimní otázku, zda pojem „soutěžitel“, který je vykládán velmi široce, aby postihl širokou kategorii všech možných situací na trhu, přesto však není pro vymezení nekaloustěžního jednání nezbytný, nepřináší „více škody než užitku“.

<<OBSAH>> <<INDEX>>

---

⁸¹ MUNKOVÁ, J. *Podnik jako adresát normy vsoutěžním právem*. Právní rozhledy, 2004, č. 17, s. 625.

⁸² KINDL, J. *cit. sub 57*, s. 1142.

⁸³ KINDL, J. *cit. sub 57*, s. 1145, uvádí, že „*subjektem dopouštějícím se nekalé soutěže (by) mohl být kdokoliv, aniž by nutně musel být soutěžitelem ve smyslu § 2972*“.

⁸⁴ Ust. § 2988 OZ.

POUŽITÉ ZDROJE KE KAPITOLE

Odborné monografie a jiné odborné knihy

1. KINDL, J., MUNKOVÁ, J. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář. 3. Vydání.* C. H. Beck, 2016
2. HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář.* C. H. Beck, 2014
3. MELZER, F., TÉGL, P. a kolektiv. *Občanský zákoník – velký komentář.* Svazek IX. Leges, 2018
4. MUKOVÁ, J. *Právo proti nekalé soutěži. Komentář. 3. vydání.* C. H. Beck, 2008
5. MUNKOVÁ, J. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář.* C. H. Beck, 1994
6. ONDREJOVÁ, D., *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář.* C. H. Beck, 2014
7. PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku. 1. část. 3. aktualizované a doplněné vydání.* Linde, 2003
8. PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* C. H. Beck, 2017
9. POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, J., ČÁP, Z. *Obchodní zákoník. Komentář. I. díl.* Wolters Kluwer, 2009
10. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI.* Wolters Kluwer, 2014

Odborné příspěvky v časopisech a sbornících

11. HAJN, J. *Ještě k účastníkům hospodářské soutěže.* Právní rozhledy, 1999, č. 2, s. 59
12. HAJN, P. *Účastníci hospodářské soutěže.* Právní rozhledy, 1998, č. 11, s. 537
13. KINDL, J. *Zdravotní pojišťovny jako podnik? Ano či ne.* ANTITRUST, 2010, č. 2, s. 27
14. KINDL, J. *Podnik nebo soutěžitel – záleží na tom?* Právní rozhledy, 2006, č. 5, s. 161, s. 58

15. PELIKÁNOVÁ, I. *Soutěžitel a podnik v českém právu*. ANTITRUST, 2016, č. 1, s. 9
16. PETR, M. *Who Bears Civil Liability for Competition Law Infringements in Central and Eastern Europe?* Global Competition Law Review, 2019, č. 1, s. 10
17. PETR, M. *Podniky, koncerny, dceřiné společnosti... kdo vlastně odpovídá za porušení soutěžního práva?* ANTITRUST, 2013, č. 2, s. 46
18. PETR, M., VAVŘÍČEK, V. *Právní úprava ochrany hospodářské soutěže ve světle judikatury*. Jurisprudence, 2006, č. 2, s. 58
19. PETR, M., ZORKOVÁ, E. *Soukromé prosazování v České republice*. ANTITRUST, 2016, č. 2, s. I

Právní předpisy České republiky

20. Z. č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže a o změně zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), ve znění pozdějších předpisů, (zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže)
21. Z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
22. Z. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů (zákon o ochraně hospodářské soutěže)
23. Z. č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
24. Z. č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

Právní předpisy Evropské unie

25. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. 11. 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži
26. Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. 4. 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě

27. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES ze dne 12. prosince 2006 o klamavé a srovnávací reklamě
28. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách)

Rozhodnutí Českých soudů

29. Rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2007, sp. zn. 5 As 61/2005 (*ČESKÁ RAFINÉRSKÁ I*)
30. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1016/2013
31. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 1. 2007, sp. zn. 32 Odo 1464/2006
32. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 5. 2015, sp. zn. 3 Cmo 390/2014 (*Elektrobazar proti ELECTROWIN I*)
33. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 6. 12. 2011, sp. zn. 3 Cmo 260/2011
34. Rozsudek Vrchního soudu v Praze v rozsudku ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. 3 Cmo 254/2004
35. Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 30. 5. 2006, sp. zn. 7 Cmo 332/2005
36. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2006, sp. zn. 31 Ca 133/2005 (*SAZKA*)
37. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 19. 5. 2004, sp. zn. 37 Cm 158/2002 (*KOVOŠROT Děčín proti Z. Š.*)
38. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 7. 2012, sp. zn. 19 Cm 5/2011 (*Elektrobazar proti ELECTROWIN I*)

Rozhodnutí Soudního dvora a Tribunálu

39. Rozsudek SD EU ze dne 14. 3. 2019 C-724/17 *Skanska Industrial Solutions a další*, ECLI:EU:C:2019:204
40. Rozsudek SD EU ze dne 10. 9. 2009 C-97/08 P *Akzo Nobel a další proti Komisi*, ECLI:EU:C:2009:536
41. Rozsudek SD EU ze dne 14. 12. 2006 C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, ECLI:EU:C:2006:784
42. Rozsudek SD EU ze dne 11. 7. 2006 C-205/03 P *FENIN proti Komisi*, ECLI:EU:C:2006:453
43. Rozsudek SD EU ze dne 23. 4. 1991 C-41/90 *Höfner a Elser proti Macrotron*, ECLI:EU:C:1991:161
44. Rozsudek SD EU ze dne 21. 9. 1999 C-67/96 *Albany*, ECLI:EU:C:1999:430
45. Rozsudek SD EU ze dne 16. 6. 1987 118/85 *Komise proti Itálii*, ECLI:EU:C:1987:283
46. Rozsudek SD EU ze dne 12. 7. 1984 170/83 *Hydrotherm Gerätebau*, ECLI:EU:C:1984:271

Jiné zdroje

47. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ze dne 12. 5. 2011, sp. zn. 2 Obo 37/2011

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

II. COMPLIANCE V OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

MGR. ONDŘEJ DOSTAL

Anotace: Tento text se zabývá pojmem a významem preventivního aktivního souladu s právem, tedy compliance, v oblasti ochrany hospodářské soutěže v praxi obchodních společností. Diskutovány jsou jak výhody, tak možné obtíže spojené s aplikací soutěžní compliance, vhodný obsah tzv. compliance programů, podmínky pro jejich úspěšnou aplikaci včetně postoje soutěžních úřadů k nim.

Klíčová slova: Compliance, compliance program, hospodářská soutěž, ochrana hospodářské soutěže, soutěžní právo.

Abstract: This text deals with the notion and significance of preventive active adherence to law, i.e. compliance, in the area of protection of competition in the practice of corporate companies. Discussed are both advantages and possible issues of compliance programme application, desirable context thereof, conditions for their successful application including the position of competition authorities towards them.

Keywords: Compliance, compliance programme, competition, protection of competition, competition law.

PROHLÁŠENÍ O VÝSTUPU PROJEKTU

Tento text byl vypracován v rámci projektu Studentské grantové soutěže Univerzity Palackého v Olomouci č. IGA_PF_2019_006 s názvem „Veřejné, soukromé a trestní prosazování soutěžního práva v České republice“.

1. OBSAH POJMU COMPLIANCE

Politika aktivního preventivního souladu – anglicky „compliance“⁸⁵, se zákonnými normami upravujícími jednání společnosti ve všech nebo téměř všech oblastech podnikání, ale i se zákonem neupravenými normami etiky, je dnes již běžnou součástí systémů správy a řízení obchodních společností i v České republice. Slouží především k předcházení velmi citelným sankcím ze strany regulatorních orgánů, které mohou následovat porušení práva v oblastech jako například regulace mezinárodního obchodu, prevence praní špinavých peněz, ochrana soukromí a dat, zneužívání vnitřních informací, a rovněž v oblasti ochrany hospodářské soutěže. Dalším účelem je zvyšování hodnoty společnosti jako vyhledávaného obchodního partnera nepředstavujícího riziko porušování práva a jeho zprostředkovaného přenesení na spolupracující strany – a také naopak, rovněž monitoring a prověření uvedeného rizika na straně obchodních partnerů. Konečně, například efektivní compliance s pracovním právem a pravidly etiky namířená proti diskriminaci, obtěžování či šikaně na pracovišti přispívá k přitažlivosti společnosti pro zaměstnance motivované ke zvyšování výkonu společnosti. Lze jí tedy takto rozlišit na externí compliance se zákonnými pravidly zavazujícími společnost a na interní compliance s řídicí dokumentací společnosti, která upravuje dosahování prvně jmenovaného cíle. Dle schopnosti společnosti implementovat pravidla compliance můžeme také pozorovat její úroveň od „prostého“ dodržování norem až po jejich integraci do vnitřního i vnějšího postoje a jednání zaměstnanců. Dosažení nejvyšší a koneckonců jakékoliv úrovně compliance závisí především na umění společnosti zprostředkovat

---

⁸⁵ Přes již několikaletou praxi korporátní compliance v České republice se dosud nevžil ustálený český ekvivalent slova „compliance“, což přirozeně nenapomáhá srozumitelnosti a atraktivitě dané politiky pro nepoučeného. Lze však argumentovat, že zejména v korporátní sféře se již vžila řada jiných pojmů v jejich původní či upravené anglické podobě, srovej např. CEO, fee, closing apod., oblasti ochrany hospodářské soutěže např. leniency. České slovo „soulad“ a anglické „compliance“ budou v tomto textu používány jako vzájemně zastupitelné

pravidla v uvedené oblasti zaměstnancům bez ohledu na jejich vzdělání a profesní zaměření, vysvětlit jejich význam pro společnost i je samotné, a samozřejmě takto podaná pravidla v praxi koherentně uplatňovat. To a vše další výše uvedené platí dvojnásob pro komplexní problematiku ochrany hospodářské soutěže. Významem compliance se soutěžním právem a podmínkami jejího dosahování se zabývá následující text.

2. VÝZNAM COMPLIANCE V OBLASTI OCHRANY HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Právo ochrany hospodářské soutěže je vysoce specializovaná právní disciplína se značným přesahem do ekonomie a s univerzální působností na jednání obchodních společností. V současnosti prakticky všechny rozvinuté a mnohé rozvíjející se ekonomiky světa uplatňují více či méně pokročilou a unifikovanou⁸⁶ formu pilířů soutěžního práva, tedy kontroly dohod narušujících soutěž, zneužívání dominantního postavení na trhu, kontrolu fúzí a akvizic a v případě zemí Evropské unie rovněž kontrolu poskytování veřejné podpory. Obchodní společnost má tedy prakticky jistotu, že její podnikání bude podléhat aplikaci práva ochrany hospodářské soutěže v jakékoliv jurisdikci, kde se rozhodne působit. Pokud jde o prostředí EU, která je spolu s USA jednou z vedoucích jurisdikcí udávajících trendy v oblasti ochrany hospodářské soutěže, tzv. Modernizační balíček předpisů⁸⁷ z roku 2004 vztahující se k aplikaci článků 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie výslovně přenesl odpovědnost za vyhodnocování souladu jednání se soutěžním právem na samotné společnosti, respektive soutěžitele⁸⁸. Ti jsou tedy, obdobně jako ve většině dalších soutěžních jurisdikcí, odkázáni na vlastní či poradenskými subjekty zprostředkovanou znalost práva hospodářské soutěže ve všech zemích, kde působí, a nejlépe rovněž veškeré související rozhodovací praxe příslušných soutěžích úřadů, Evropské komise, a jim nadřazených národních, respektive unijních soudů. Naznačená absolutní odpovědnost za

---

⁸⁶ Prostřednictvím řady mezinárodních organizací zabývajících se problematikou ochrany hospodářské soutěže a standardizací jejich globálně uplatňovaných pravidel, například OECD či ICN – International Competition Network.

⁸⁷ Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82, *OJ L 1, 4.1.2003, p. 1–25*

⁸⁸ V kontrastu s předchozím režimem, kdy bylo možné podávat k Evropské komisi žádosti o posouzení souladu dohod mezi soutěžiteli s právem hospodářské soutěže, respektive žádosti o výjimku ze zákazu dohod narušujících soutěž.

soulad, tedy compliance, jednání společnosti se soutěžním právem je zostřena skutečností, že existuje široká škála běžných činností společnosti souvisejících s jejich působením na trhu, při kterých lze nevědomky či dokonce v „dobrém úmyslu“ porušit soutěžní právo. V souladu s jednotlivými oblastmi regulovanými soutěžním právem se typicky jedná o následující rizika:

- zakázané dohody – jak mezi konkurenty – dohody a společné projekty se třetími stranami, memoranda, asociace, výměna informací nebo její zprostředkování pro ostatní soutěžitele atd., tak v dodavatelsko-odběratelských vztazích, typicky dohody o prodeji i nákupu
- zneužití dominance na trhu – veškeré jednání dominantních společností mimo rámec běžných obchodních praktik, které nemohou (stejně efektivní) konkurenti včas a za přijatelných nákladů replikovat a/nebo které poškozují zákazníky
- fúze a akvizice – identifikace všech relevantních jurisdikcí, včasné oznámení soutěžnímu úřadu, výkon kontroly nad akvizicí až po schválení soutěžním úřadem
- veřejná podpora – identifikace přijímaného nebo poskytovaného financování jako veřejné podpory, přijetí nebo poskytnutí až po ověření slučitelnosti s vnitřním trhem EU nebo schválení Evropskou komisí
- neohlášená místní šetření v obchodních prostorách – připravenost zaměstnanců, zacházení s citlivými dokumenty a komunikace ve věcech hospodářské soutěže

Výše uvedená rizika přitom společnosti hrozí jak v roli pachatele, která je v souvislosti s compliance obvykle akcentována, tak v roli oběti, kdy vyjmenované praktiky mohou být namířeny proti společnosti, respektive jí působit škodu. Latka pro porušení soutěžního práva je nastavena velmi nízko, lze se jej dopustit již např. nedistancováním se od protisoutěžního návrhu, jeho zprostředkováním při vlastní neúčasti nebo nést odpovědnost za jednání smluvních či třetích nezávislých stran. V každé obchodní

společnosti se nachází vysoký počet potenciálních narušitelů – zaměstnanců i obchodních partnerů odpovědných za konkrétní obchodní transakce, jejichž chování je přitom přičitatelné příslušné společnosti. Navzdory této skutečnosti a také souvisejícím níže naznačeným drastickým hmotným i procesním pokutám i nápravným opatřením je pro zaměstnance společností s výjimkou nejvyššího vedení typické spíše rámcové povědomí o konkrétních pojmech, povinnostech a právech vyplývajících ze soutěžního práva⁸⁹. Je to přitom právě skupina vyšších či středních manažerů s odpovědností za konkrétní obchodní transakce, která může být nejčastěji vystavena situacím, kdy může k porušení soutěžního práva dojít, a která nejčastěji může být adresáty souvisejících sankcí, včetně trestních.

Vzhledem k výše uvedenému a při existenci tzv. cílových porušení soutěžního práva, kdy např. dohody o sladění cen či rozdělení trhu jsou postižitelné per se bez ohledu na velikost tržního podílu porušitele či způsobenou škodu, lze argumentovat, že určitá míra soutěžní compliance se jeví nutnou i v té nejmenší společnosti. S velikostí společnosti a souvisejícím nárůstem počtu jejich jednání, na která dopadá soutěžní právo, její potřeba úměrně roste, a s ní rovněž výhodnost uspořádání interních pravidel do soutěžního compliance programu.

---

⁸⁹ Mezi důvody lze dle názoru autora řadit obecně relativně nízkou četnost (typicky jednotky ročně) rozhodnutí soutěžních úřadů včetně Evropské komise vyplývající z náročnosti prokazování porušení soutěžního práva zejména v oblasti kartelů a zneužití dominantního postavení a rovněž subjektivní či objektivní obtíže na straně sdělovacích prostředků spojené s vysvětlováním komplexní materie a významu soutěžního práva způsobem srozumitelným laickému publiku.

3. FORMÁLNÍ VYJÁDŘENÍ PRAVIDEL SOUTĚŽNÍ COMPLIANCE - SOUTĚŽNÍ COMPLIANCE PROGRAMY

K formálnímu zachycení důrazu obchodní společnosti na dodržování soutěžního práva vyzývá již výše ilustrovaná skutečnost, že otázkou každé obchodní transakce je kde, nikoliv zda, je přítomen prvek relevantní z hlediska ochrany hospodářské soutěže. Obchodním společností vědomým si významu soutěžního práva⁹⁰ musí být zřejmé, že jejich zaměstnanci nemohou dodržovat pravidla, která neznají; že si nemohou být jisté, že je zaměstnanec, obchodní zástupce, obchodní partner nebo nezávislá třetí strana nezapojí do porušení soutěžního práva; že si nemohou být jisté, že se jim porušení pravidel soutěže vyplatí ve srovnání s jejich vlastním úsilím o férovou soutěž na základě výkonů a kvality služeb nebo výrobků; a že mimo jiné nemohou bez alespoň určité formy, či spíše forem, veřejnoprávního a/nebo soukromoprávního postihu řešit porušení soutěžního ex post. To vše je pobídkou k zavedení a/nebo potvrzení dodržování interních pravidel soutěžní compliance. Navíc, tento krok již začasť není zcela dobrovolný, neboť jej jako podmínku provedení transakce vyžadují obchodní partneři, pravidelně ti zahraniční.

Pokud jde o situaci v ČR, mezi objektivní faktory podporující zavádění soutěžní compliance patří i nabytí účinnosti Zákona o trestní odpovědnosti právnických osob⁹¹, který za určitých okolností umožňuje vyvinění právnických osob, které prokážou, že učinily, co bylo v jejich silách, pro předejití spáchání trestného činu. Mezi delikty podle uvedeného zákona nejsou ty ohrožující hospodářskou

---

⁹⁰ Přičemž toto vědomí např. Evropská komise i ÚOHS ve svých rozhodnutích označují pro velké společnosti za povinnost

⁹¹ Zákon č. 418/2011 Sb. Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim

soutěž⁹², přesto uvedená možnost vyvinění pobídla k vytváření interních rámců obchodních společností pro předcházení porušení zákonných povinností, ke kterým je logické i snadné přiřadit compliance v ostatních oblastech včetně pravidel ochrany hospodářské soutěže. Pokud jde o výhled do budoucna, i v oblasti soutěžní compliance se rýsuje plošná povinnost zavedení alespoň základního systému interní reakce na porušení pravidel hospodářské soutěže v důsledku plánovaného schválení Směrnice o ochraně whistleblowerů⁹³. Jak naznačeno, v ČR dosud neexistuje zákonná povinnost či pobídka k zavedení soutěžního compliance programu a jeho zohlednění při posuzování a sankcionování protisoutěžního jednání; podrobnosti k situaci v ČR jsou uvedeny níže. Přesto, a v každém případě, zavedení compliance programu přináší následující možné výhody, a naopak nevýhody v případě nezavedení.

3.1. Možné výhody aplikace soutěžního compliance programu

Univerzálně platnými přínosy vytvoření a implementace soutěžního compliance programu jsou mimo jiné optimalizace předpokladů pro soulad s platným právem a snížení rizika porušení práva a následných sankcí; zvýšení povědomí o nebezpečí a důsledcích porušení soutěžního práva mezi zaměstnanci, dodavateli, zákazníky i konkurenty, a tím snížení pravděpodobnosti výskytu porušení práva a souvisejících sankcí; včasná detekce možného porušení soutěžního práva na straně podniku/skupiny nebo obchodních partnerů a konkurentů; prevence trestněprávní odpovědnosti zaměstnanců; eliminace nebo omezení nákladů spojených s náhradou škody, vedením právních sporů, pokutami, negativní publicitou; zachování a

---

⁹² Určitou obdobou je možnost naplnění podmínek účinné litosti dle trestního zákoníku z.č.40/2009 Sb. oznámením existence kartelové dohody v souladu s podmínkami tzv. leniency dle Zákona o ochraně hospodářské soutěže.

⁹³ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie COM(2018) 218 final

šíření dobré pověsti společnosti a vyšší přitažlivost pro zákazníky, dodavatele a uchazeče o zaměstnání; kvalifikované a efektivní jednání s ÚOHS a nebo EK v případech šetření porušení soutěžního práva, lepší způsobilost pro alternativní řešení porušení soutěžního práva, např. leniency; dle jurisdikce (viz příklady níže) více či méně hypotetická možnost zohlednění důsledné a vážně míněné aplikace soutěžního compliance programu při stanovování pokuty za prokázané protisoutěžní jednání.

3.2. Možné nevýhody neexistence či neaplikace soutěžního compliance programu

Naopak neexistence nebo neaplikace soutěžního compliance programu vedoucí k porušování soutěžního práva může znamenat v konkrétním případě neplatnost závadného ustanovení nebo celé dohody od jejich samotného počátku a zákaz plnění smlouvy či pokračování jednání; uložení pokuty ze strany ÚOHS nebo EK až do výše 10% ročního obrátu a případně také penále za porušení dílčích povinností; uložení nápravných opatření v případě šetření Evropskou komisí, spočívající v úpravě chování společnosti nebo dokonce až v jejím rozdělení; vymáhání náhrady škody způsobené porušením soutěžního práva v civilním řízení; trestněprávní postih pro zúčastněné osoby v případě tvrdých kartelů o ceně či rozdělení trhů; v případě neoprávněně získané/čerpané veřejné podpory její navrácení včetně úroků; pracovněprávní postih osob odpovědných za protisoutěžní jednání včetně rozvázání pracovního poměru; poškození reputace společnosti/skupiny a s tím související ztráty hodnoty akcií a ztráty na zisku v důsledku odporu k obchodování se společností, která porušila právo; vysoké náklady na právní služby/obhajobu po dobu trvání šetření běžně v délce několika let.

3.3. Podniková praxe v oblasti soutěžních compliance programů

Soutěžní compliance programy, respektive závazky k dodržování soutěžního práva jsou běžně veřejně prezentovány velkými obchodními společnostmi napříč odvětvími ekonomiky. Vzhledem k poměrnému zastoupení malých a středních podniků (MSP) v korporátní sféře (9 z 10)⁹⁴ se však nabízí, aby i menší společnosti využívaly přiměřeně velkou a na míru šitou verzi soutěžního compliance programu mimo jiné z následujících důvodů: MSP se mohou nalézat v pozici narušitele soutěžního práva, ale také či zejména v pozici oběti narušení; MSP mohou mít snáze za to, že jsou „pod radarem“ soutěžního práva, a proto jej nedbat; mohou být snadným terčem soutěžních úřadů vzhledem k „naivním“ méně sofistikovaným a méně skrytým formám protisoutěžního jednání; mohou být také pravděpodobněji zapojeny do soutěžních problémů nerozeznáním závadného postupu třetích stran např. obchodních partnerů, asociací, či zaměstnanců; dále mají omezené finanční a personální kapacity na monitoring vývoje legislativy, monitoring činnosti regulátorů, a zohledňování problematiky compliance. Přesto, ale spíše právě proto, by se jak malé, tak střední a velké společnosti aplikující soutěžní compliance program měly zabývat otázkou jeho témat nezbytných vzhledem k zaměření činnosti společnosti.

3.4. Kritéria pro volbu nezbytně nutných témat podnikového soutěžního compliance programu

Na míru šitý soutěžní compliance program by vždy měl zohledňovat specifika podnikatelské praxe a náplně činnosti dané společnosti, tak aby bylo možné nastavit detailní pravidla pro situace vyplývající z povahy a běžného provozu podniku. Podle velikosti společnosti a relevance pro její činnost se typicky nabízí zpracování tematiky zakázaných dohod jak mezi konkurenty (zahrnující výměnu

---

⁹⁴ https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/2018/10/Zprava_MSP_2017.pdf

strategických informací a ochranu konkurence při podávání nabídek v zadávacích řízeních) tak v dodavatelsko odběratelských vztazích, zejména pokud jde o tzv. cílová porušená soutěžního práva, tedy dohody o cenách, rozdělní trhů a skupin zákazníků a rovněž dohody o omezení výroby; zneužití dominantního postavení dle pozice společnosti na trhu (přičemž i malá společnost může zaujímat takové postavení na okrajovém nebo vznikajícím trhu); spojování soutěžitelů (zejména včasná notifikace soutěžním úřadům a vyčkání jejich souhlasu s transakcí); veřejná podpora; spolupráce s orgány prosazujícími soutěžní právo včetně zejména připravenosti na místní šetření; zásady komunikace o záležitostech hospodářské soutěže; metodika zacházení s dokumenty týkajícími se materiálních transakcí.

Je přitom vhodné klást důraz na reálnou řešitelnost některých témat v rámci podniku, například provedení znalostně i časově náročné ekonomické analýzy nutné v případech zneužití dominantního postavení může být nad síly malé společnosti v pozici oběti zneužití. Z pohledu řadového zaměstnance mohou být ve skutečnosti nejdůležitější pravidla pro (ne)výměnu strategických informací a komunikaci s konkurenty například v asociacích, pravidla pro zacházení s dokumenty a připravenost na místní šetření. Součástí každého compliance programu by měly být alespoň základní procedury pro monitoring rizik a povinnost jejich oznamování, případně konzultace materiálních transakcí s příslušným expertem či expertním útvarem.

3.5. Podmínky efektivity soutěžního compliance programu

Standardy soutěžních compliance programů zatím většinou, až na níže uvedené výjimky, nejsou stanoveny legislativou, respektive oscilují mezi pilíři soutěžního práva, a vzniká tak prostor pro kreativitu společností. Účelem je však vždy prevence porušení zákona, a společnosti by proto měly mít zejména zájem na věrném vysvětlení problematiky soutěžního práva a usilovat o prevenci rizika

„goldplatingu“, tedy zavádění domnělých povinností či práv, které z platného práva nevyplývají. Je možné s jistotou říci, že ideální realistický rozsah soutěžního compliance programu obecně neexistuje. Pokud jde o konkrétní témata soutěžního compliance programu, lze předpokládat, že u velkých společností bude soutěžní compliance program pokrývat celé spektrum oblastí ochrany hospodářské soutěže. Soutěžní compliance program by měl být zřejmou oporou zdravého úsilí společnosti o hospodářské výsledky na základě vlastní efektivity. Ohledně úsilí o prevenci porušení soutěžního práva je přitom nutné vést prokazatelnou dokumentaci, která zároveň pomůže vysvětlit soutěžnímu úřadu, proč přesto případně došlo k porušení soutěžního práva.

Diskuse o efektivitě soutěžních compliance programů se pravidelně týkají jejich ideálního obsahu, formy a již ne tolik i optimální implementace. Přitom ani formálně a obsahově dokonalé soutěžní compliance programy nemusejí zajistit dosažení soutěžní compliance. Zcela zásadní je vybudování interní důvěry zaměstnanců v soutěžní compliance program a jejich ochoty jej implementovat v každodenní praxi společnosti. Soutěžní compliance nelze totiž zavést zcela jednostranně – zásadní je akceptace a dobrovolné provádění formální podoby programu jejími adresáty, tedy zaměstnanci příslušné společnosti. Podmínkou úspěchu soutěžní compliance ve společnosti je seznámení zaměstnanců s existencí soutěžního compliance programu již na vstupním školení obecně srozumitelnou formou, následně v rámci školení zaměřených na specifickou činnost skupin zaměstnanců, a konečně asistence osob odpovědných za soutěžní compliance při řešení každodenních transakcí. Zaměstnanci musejí mít rovněž k dispozici dostatek interních informačních zdrojů a výběr prostředků pro oznámení compliance incidentů včetně možnosti anonymního oznámení.

3.6. Doporučení vyplývající z diskuse sekce soutěžní compliance České Compliance Asociace (ČCA)⁹⁵

ČCA se na setkáních své soutěžní sekce věnuje aspektům soutěžních compliance programů v rozličných oblastech a z různých úhlů aplikace soutěžního práva. Z dosavadní diskuse vyplývá, že soutěžní compliance programy by měly být přijaty pokud možno všemi obchodními společnostmi v rozsahu odpovídajícím zjištěným možným rizikům porušení pravidel hospodářské soutěže při podnikání společnosti a jurisdikci, ve které jsou uplatňovány, ve formě přesně a zároveň srozumitelně komunikující soutěžní pravidla a rizika jejich porušení v každodenní praxi konkrétnímu pracovnímu kolektivu přiměřeně na všech jeho úrovních. Je nezbytné do implementace soutěžního compliance programu zapojit vedení společnosti, dosáhnout ztotožnění zaměstnanců s hodnotami a pravidly soutěžního compliance programu a zajistit účinný systém pro oznamování a řešení zjištěných porušení soutěžní compliance. Zjišťování rizika porušení soutěžní compliance, jeho snižování, zlepšování pravidel pro prevenci porušení a odpovídající školení zaměstnanců by mělo probíhat pravidelně v dostatečně krátkých periodách zohledňujících povahu podnikání společnosti. Soutěžní compliance program by měl být zaměřen na konkrétní společnost a její kulturu, identifikovat jurisdikci, obor a tržní strukturu, ve kterých společnost funguje. Měl by vycházet z toho, zda je společnost předmětem zájmu soutěžních úřadů a zda již byla v minulosti vyšetřována – pokud ano, lze předpokládat vyšší ochotu managementu ke compliance. Forma a znění soutěžního compliance programu musí zohledňovat povahu adresátů, je však třeba vyvarovat se vulgarizace, která může vést ke zploštění problému. Soutěžní compliance program by měl být schopen „pobavit“ a vtáhnout cílové zaměstnance do problematiky a vysvětlit, v jakém okruhu případů se mohou dostat do konfliktu se soutěžním právem. Je důležité nastavit

---

⁹⁵ Viz <https://www.czech-ca.cz/> Níže uvedené závěry reflektují diskusi, které se v rámci Sekce soutěžní compliance ČCA účastní přední čeští odborníci na soutěžní právo.

pravidla pro situace, kdy bylo identifikováno pravděpodobné porušení a pravidla pro komunikaci těchto situací soutěžním úřadům. Nezbytné je pravidelné podávání zpráv vedení společnosti, vzhledem k odpovědnosti za obchodní vedení. Compliance experti musejí nezbytně spolupracovat se zaměstnanci, kteří znají konkrétní provozy a zaměstnanci vykonávajícími činnosti relevantní z hlediska soutěžního compliance programu. Identifikace a vyhodnocení compliance rizik by mělo být prováděno příslušnými vedoucími uvedených zaměstnanců.

4. PŘÍSTUP SOUTĚŽNÍCH ÚŘADŮ K SOUTĚŽNÍ COMPLIANCE A SOUTĚŽNÍM COMPLIANCE PROGRAMŮM

S ohledem na úsilí nutné pro naplnění všech výše uvedených požadavků je pravidelně deklarovaným a obchodními společnostmi nárokováným smyslem zavádění a provozování soutěžního compliance programu možnost aspirace na snížení pokuty od soutěžního úřadu v případě detekce porušení soutěžního práva soutěžním úřadem při předchozím dodržování soutěžní compliance obchodní společností v souladu s compliance programem. Autor tohoto textu se oprávněnosti úvah na toto téma věnuje v závěru tohoto textu, má však jednoznačně za to, že cílem vážně myšlené obchodní soutěžní compliance by mělo být, aby společnost nikdy nemusela vyjednávat o vlivu soutěžního compliance programu na výši pokuty za protisoutěžní jednání. Jinak řečeno, zavedení soutěžního compliance programu za účelem redukce pokuty podle názoru autora samo o sobě indikuje očekávání uložení pokuty a minimálně podprahově dává svolení k jednání v rozporu se soutěžním právem. Autor však zároveň má za to, že snaha a potenciál obchodních společností pro aktivní prevenci porušení soutěžního práva by měly být veřejným sektorem přiměřeně využity, respektive povzbuzeny. Adresáti výše uvedených požadavků, tedy soutěžní úřady, obecně uznávají potenciál soutěžních compliance programů pro zvýšení povědomí zaměstnanců společnosti o pravidlech ochrany hospodářské soutěže a efektivnější prevenci a řešení případných problémů, zároveň zdůrazňují, že compliance program neslouží pro vyvinění nebo jako prostředek ke snížení pokut. Mezi zastánce tohoto dosud většinového přístupu lze řadit Evropskou komisi⁹⁶, český Úřad pro ochranu hospodářské soutěže⁹⁷,

---

⁹⁶ <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/78f46c48-e03e-4c36-bbbe-aa08c2514d7a/language-en>

⁹⁷ <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/informacni-listy.html>

či německý Bundeskartellamt⁹⁸. Na druhou stranu některé další významné soutěžní úřady přikračují k pobídkám k provozování soutěžních compliance programů nabídkou snížení pokuty o 10-15% či ještě více. Francouzská Soutěžní rada v roce 2012 uvedla, že může snížit pokutu až o 10% v řízení o narovnání v případě ochoty zavést nebo zlepšit existující compliance program. Britský OFT ve svém Sdělení o výpočtu pokut z roku 2012 uvedl, že důkaz jasného a nesporného závazku ke compliance a tomu odpovídající kroky k identifikaci a zmírnění rizik by mohly vést ke snížení pokuty až o 10%⁹⁹. Italský soutěžní úřad ve svém sdělení o výpočtu pokut z roku 2014 uvedl, že přijetí a prosazování specifického a adekvátního compliance programu může být vzato v úvahu pro snížení základní částky pokuty až o 15%¹⁰⁰. Pro ilustraci je možné uvést příklady požadavků italského soutěžního úřadu podmiňujících snížení pokuty, do značné míry překrývající se s požadavky zbývajících dvou úřadů: plné zapojení vedení společnosti; identifikace zaměstnanců odpovědných za fungování programu; provedení analýzy rizik zohledňující sektor podnikání a provozní kontext; adekvátní školící programy zohledňující ekonomický rozměr podniku; vytvoření systému pobídek pro zajištění souladu s programem a systému odrazujícího od nesouladu s programem; implementace systému monitoringu a auditu. Pokud jde o vstřícnost vůči společnostem aplikujícím soutěžní compliance program vykazující požadované rysy, dosud nejdále zašel maďarský soutěžní úřad, který dle svých aktuálních pokynů pro ukládání pokut je ochoten snížit pokutu až o 20% za protisoutěžní jednání, které bylo interně odhaleno/zastaveno

---

⁹⁸ Viz příslušná kapitola v https://www.bundeskartellamt.de/SharedDocs/Publikation/EN/Diskussions_Hintergrundpapiere/OECD_2011.06.20-Promoting_Compliance_Competition_Law.pdf?__blob=publicationFile&v=4

⁹⁹ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/284402/oft1341.pdf

¹⁰⁰<https://webgate.ec.europa.eu/multisite/ecn-brief/en/content/ica-adopts-fining-guidelines>

samotnou společností díky soutěžnímu compliance programu a oznámeno maďarskému soutěžnímu úřadu.

5. ZÁVĚR KAPITOLY - NÁMĚTY K ZAMYŠLENÍ O ZPŮSOBILOSTI SOUTĚŽNÍCH COMPLIANCE PROGRAMŮ K ODMĚNĚ V PODOBĚ SNÍŽENÍ POKUTY ZA PORUŠENÍ SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

Jak naznačeno výše, je běžným názorem společností aplikujících soutěžní compliance programy, že by tyto, navzdory dosud většinovému postoji úřadů pro ochranu hospodářské soutěže, měly být považovány za alespoň potenciálně způsobilé pro odměnu v podobě snížení pokuty za porušení soutěžního práva. Naopak obvyklým argumentem soutěžních úřadů, včetně Evropské komise, pro odmítání odměny za předchozí aplikaci soutěžního compliance programu v případě zjištěného porušení soutěžního práva, je logický rozpor obsažený v samotné myšlence odměny za něco, co selhalo, respektive odměny za dodržování soutěžního práva, které má být samozřejmostí. Autor se zde, při zachování všech svých výše uvedených názorů na pravý účel soutěžních compliance programů, a spíše v zájmu podnícení diskuse, pokusí nastolit alespoň některé argumenty pro odměňování soutěžních compliance programů v kontextu současného systému snižování pokut za porušení soutěžního práva v rámci EU.

Lze začít tím, že že jakkoliv je výše uvedená argumentace soutěžních úřadů logická a snadno srozumitelná, nevypovídá se s námitkou, že odměna v rámci leniency programů či narovnání nastupuje rovněž v případě selhání, respektive porušení soutěžního práva, přičemž samozřejmě není udělována za toto porušení, ale za možnost prokázání porušení soutěžního práva za účasti jeho oznamovatele, které dosud nebylo zjištěno či zcela prokázáno k tomu příslušnými veřejnými orgány. Lze přitom argumentovat, že společenský přínos vyplývající ze systematického a prokazatelného aktivního dodržování

soutěžního práva i přes jeho případné porušení přičitatelného společnosti jinak dodržující uvedený přístup, je za určitých okolností srovnatelný s přínosem přiznání či umožnění prokázání porušení soutěžního práva při vlastní účasti oznamovatele na něm. Zatímco odměňování prokazatelné soutěžní compliance od určité úrovně její kvality a intenzity by bylo pobídkou ke vzdělávání společností v soutěžním právu a k jeho intenzivní aplikaci včetně efektu přenosu na ostatní společnosti, odměňování porušitelů práva ochotných k přiznání či udání, jakkoliv z hlediska prosazování soutěžního práva těžko nahraditelné, je zároveň signálem, že porušování práva může být za určitých okolností prominuto či jen mírně potrestáno. Pokud jde o argument samozřejmé povinnosti dodržování soutěžního práva, lze navrhnout, aby odměna za soutěžní compliance nebyla pojmána jako bonus za prostou absenci porušení soutěžního práva po určitou dobu a údajně v důsledku soutěžního compliance programu, ale jako bonus teprve za prokazatelné systematické a efektivní zajišťování souladu jednotlivých a všech relevantních transakcí a jednání společnosti s pravidly hospodářské soutěže, které je ukončeno až ojedinělým a systémem compliance se vymykajícím porušením práva. Hodnotou pro společnost způsobitou pro odměnu by v takovém případě bylo prokazatelné zaručení jistoty či vysoké pravděpodobnosti souladu jednání společnosti se soutěžním právem po určité relevantní období, v kontrastu s odměňováním výsledků spíše nekonzistentního projevu vůle k dodržování pravidel oznamovatelem žádajícím o výhody leniency programu nebo narovnání. Takový přístup by zároveň nastavoval míru požadované kvality soutěžní compliance na velmi vysokou nebo až zdánlivě nedosažitelnou úroveň, zároveň se však nabízí analogie s diferenciací odměny podle kvality důkazů porušení soutěžního práva v rámci leniency.

Ve světle výše navržených základních východisek se jako největší překážka odměňování soutěžních compliance programů jeví potřebný objem a hodnota důkazů soutěžní compliance v dostatečně dlouhém období, které by umožnilo prokázat, že bylo dosaženo

společensky žádoucí jistoty souladu se soutěžním právem, která byla narušena až jednáním mimo dosah jinak efektivního compliance programu. I když se náročnost takového dokazování jeví jako vysoká, zároveň se nejeví jako nemožná či zcela nereálná, což potvrzují modelové soutěžní compliance programy soutěžních úřadů některých významných soutěžních jurisdikcí (HU, FR, UK, IT) a jejich podmínky pro snížení pokuty. Jeví se žádoucí dále zkoumat výše uvedené a další možné argumenty pro odměňování soutěžních compliance programů, tak aby zjevná vůle obchodních společností k jejich aplikaci, respektive k aktivnímu dodržování soutěžního práva, nebyla promrhána.

Mgr. Ondřej Dostal,

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Kontakt na autora: ondrej.dostal01@upol.cz

Poznámka autora kapitoly: Názory vyjádřené v kapitole, s výjimkou citací, jsou výhradně osobní názory autora a nepředstavují stanovisko jakékoliv třetí osoby.

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

POUŽITÉ ZDROJE KE KAPITOLE

Právní předpisy Evropské unie a soft law Evropské unie

1. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82, *OJ L 1, 4.1.2003, p. 1–25*
2. Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie COM(2018) 218 final

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

PRÁVO OBCHODNÍCH KORPORACÍ

III. VALNÁ HROMADA SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM - NAVRHOVANÉ ZMĚNY V NOVELE ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

MICHAL ČERNÝ PH.D.

***Anotace:** Text se zabývá analýzou navržených změn právní úpravy valné hromady společnosti s ručením omezeným a vybranými navazujícími změnami v právní úpravě této obchodní korporace v právu České republiky. Vychází z vládního návrhu zákona o změně zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích - ve znění Sněmovního tisku 207/0, a dále z vybraných pozměňovacích návrhů, jak byly předloženy v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky v průběhu projednávání návrhu.*

***Klíčová slova:** Společnost s ručením omezeným, dodatečné hlasování, dodatečný souhlas společníka (s.r.o.) s navrženým usnesením, per rollam, podíl s právem jmenovat jednatele společnosti, společná účast společníka a jeho zástupce na valné hromadě společnosti, valná hromada.*

Abstract: *The text deals with the analysis of proposed changes in the legal regulation of the general meeting of the limited liability company and selected related changes in the legal regulation of this business corporation in the law of the Czech Republic. It is based on the Government Bill on Amendment to Act No. 90/2012 Coll., On Business Corporations - as submitted and discussed by the Chamber of Deputies 207/0, and on selected amendments of MPs as submitted to the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic during the discussion of the bill.*

Keywords: *Limited Liability Company; additional voting, additional consent of the shareholder (Ltd.) to the proposed resolution; per rollam; share with the right to appoint the director of company; joint participation of the shareholder and his / her representative in the general meeting of shareholders (Ltd.), general meeting of shareholders (Ltd.).*

1. ÚVODEM KAPITOLY

Tento text pojednává o dlouze projednávané novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále tento zákon uváděn jako jen jako “ZOK”), jakož i o některých podaných pozměňovacích návrzích k tomuto návrhu. Zaměřuje se pouze na otázky působnosti valné hromady ve společnosti s ručením omezeným a na některé otázky související.

I když je provedení kritické deskriptivní analýzy před přijetím zákona poněkud riskantní a vůbec ne obvyklé, je vhodné jej provést. Navržená novela ZOK - tedy Sněmovní tisk 207/0 byla zpracována Ministerstvem spravedlnosti již v roce 2017, nebyla však předložena. K projednání a následně k předložení do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky došlo až v červnu 2018. V současné době (konec srpna 2019) dosud stále probíhá druhé čtení. K obsáhlé novele bylo předloženo také několik pozměňovacích návrhů, z nichž dvěma se také zabývá tento text.

Pracovní hypotéza je stanovena takto: Přijetí novely přinese zásadní změny, a to zejména ve vztahu k posílení principu autonomie vůle jako jednoho ze základních principů soukromého práva v obchodně-korporačním právu. Účelem tohoto textu je potvrdit či vyvrátit pracovní hypotézu.

2. PŮSOBNOST VALNÉ HROMADY SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM (§ 190)

Valná hromada společnosti s ručením omezeným má zůstat i nadále jejím nejvyšším orgánem. Novela navrhuje úpravu působnosti valné hromady - změnu ustanovení § 190 odstavce 2 a 3 ZOK.

Do kompetence valné hromady má i nadále spadat otázka rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, pokud to určí přímo společenská smlouva nebo zákon. Stejně tak má do kompetence valné hromady spadat také rozhodování o změně výše základního kapitálu nebo připuštění doplnění nepeněžitěho vkladu, jakož i započtení započtení peněžitě pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti.

Pokud jde o volbu členů jiných orgánů společnosti s ručením omezeným, valná hromada má i nadále volit a odvolávat jednatele a rovněž volit a odvolávat členy dozorčí rady, ledaže tento zákon stanoví jinak. Ustanovení § 190 odst. 2 písm. c) ZOK totiž formulačně navazuje na návrh změny jiného ustanovení – nově přidaný §194a ZOK. Podle návrhu tohoto ustanovení by mohla přímo společenská smlouva určit, že s určitým podílem je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů a rovněž právo takto jmenovaného jednatele odvolat. Celkový počet přímo jmenovaných jednatelů by nesměl být větší, než by byl počet jednatelů volených valnou hromadou. Logicky i valná hromada by jmenovala pouze zbývající počet jednatelů, přičemž celkový počet jednatelů má i nadále určovat společenská smlouva. K přímo voleným jednatelům se tento text vrací také níže.

Do kompetence valné hromady mají nadále spadat otázky schvalování udělení i odvolání prokury, pokud to neupraví jinak společenská smlouva. I nadále bude valná hromada oprávněna rozhodovat o zrušení společnosti, pokud to učí společenská smlouva. V jiných případech bude otázka zrušení společnosti vyhrazena rozhodnutí přijatého cestou dohody všech společníků. Nově je formulováno ustanovení § 190 odst. 2 ZOK, podle kterého

do působnosti valné hromady patří schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a návrhu na použití likvidačního zůstatku. Dosavadní dikce tohoto ustanovení, totiž rozhodování o změně druhu kmenového listu, má být vypuštěno bez náhrady.

Pokud jde o schvalování účetních závěrek a návrhu na rozdělení zisku nebo úhrady ztrát, má valná hromada i nadále rozhodovat o těchto návrzích, ale jen v případech stanovených zákonem, v případě návrhu na rozdělení *disponibilního zisku* nebo jiných vlastních zdrojů, a konečně i v případě úhrady ztrát.

Materie přeměn společnosti s ručením omezeným má být i nadále upravená dosavadním zákonem o přeměnách obchodní společnosti a družstev (zákon č. 125/2008 Sb.).

Pokud jde o schvalování uzavření některých smluv společností s ručením omezeným, valná hromada bude nadále rozhodovat:

- o převzetí účinků právních jednání, která byla učiněna za společnost před jejím vznikem,
- o poskytnutí finanční asistence, resp. přímo uzavření smlouvy, která ho bude poskytnuta finanční asistence.

Ze smluv o převodu nebo zastavení závodu nebo jeho části bude valná hromada napříště schvalovat pouze takové převody nebo zastavení závodu které by znamenaly podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. Nově má přibýt povinnost podrobit se schválení smlouvy o převodu části jmění společnosti s ručením omezeným, pokud by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti společnosti. Záměrem je, aby valná hromada schvalovala pouze některé smlouvy. Mají jimi být takové smlouvy, které mají materiální dopad do podnikatelské činnosti s.r.o.

Pokud jde o schvalování smlouvy o tichém společenství, pak ustanovení § 190 odst. 2 písm. j) ZOK je formulačně upřesněno a valná hromada má na příště rozhodovat o schválení smlouvy o tiché společnosti.

Nově má ovšem valná hromada rozhodovat také o schválení jiných smluv, kterými bude založeno právo na podíl na zisku nebo na jiných vlastních zdrojích společnosti s ručením omezeným. Zřejmě se sleduje opět materiální dopad na společnost jako takovou. Za obdobnou smlouvu lze považovat například *smlouvu o společnosti* podle občanského zákoníku nebo při splnění zákonných podmínek i smlouvu nepojmenovanou. Uvažovat lze i o smlouvě o úvěru nebo zápůjčce.

V mezidobí mezi předložením novely do Parlamentu České republiky a zpracováním tohoto textu došlo dne 29.05.2019 k přijetí zásadního rozsudku Nejvyšším soudem ČR sp.zn. 27 Cdo 2645/2018. I v kontextu tohoto rozhodnutí se jeví navržené znění novely tohoto ustanovení jako potřebné, protože Nejvyšší soud pojem “část závodu” vyložil spíše restriktivně. Na druhou stranu se Nejvyšší soud zabýval také otázkou “rozložení transakce do více

smluv”, přičemž i tento případ má spadat již pod stávající režim nutně vyžadovaného souhlasu valné hromady.¹⁰¹

Výslovně mají být valné hromadě novelou svěřeny i další případy rozhodnutí, které již byly do její působnosti svěřeny zákonem o obchodních korporacích, jiným právním předpisem nebo společenskou smlouvou (přečíslovaného písmena § 190 odst. 2 písm. p) ZOK). Ani těmito kompetencemi ovšem nemá být do budoucna možné i nadále zasahovat do obchodního vedení, které má podle § 195 ZOK příslušet jednateři společnosti s ručením omezeným. Toto ustanovení zůstává v zásadě nezměněno.

---

¹⁰¹ Z odůvodnění rozsudku cituji dle [profipravo.cz](https://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=10&id_article=261465&csum=a22eb4c7) (dostupné on-line na adrese: https://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=10&id_article=261465&csum=a22eb4c7) následující:

“Pod pojmem „část závodu“ užitým v § 190 odst. 2 písm. i) z. o. k. je třeba rozumět samostatnou organizační složku závodu (a nikoliv jakoukoliv materiálně významnou složku závodu).

Jde-li o převod, podléhá souhlasu valné hromady toliko převod samostatné organizační složky podle § 2175 až 2183 o. z., a to pouze za podmínky, že by znamenal podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo předmětu podnikání či činnosti společnosti. Oba předpoklady musí být splněny současně. Bude-li tudíž například převáděna jedna z mnoha poboček společnosti, které působí v témže předmětu podnikání a mají přibližně stejný obrat, nebude zpravidla naplněna materiální podmínka. Přestože půjde o převod samostatné organizační složky, nebude souhlas valné hromady převádějící společnosti potřebný.

Souhlasu valné hromady podléhají také transakce, jimiž v souhrnu dochází (fakticky) k převodu samostatné organizační složky, je-li splněna podmínka významnosti takové pobočky. Jinými slovy, jednatele se povinnosti předložit převod ke schválení valné hromadě nevyhnou pouze tím, že převod pobočky „rozloží“ do více smluv.

Schválení může být buď nepodmíněné, či vázané na určité podmínky (za nichž smlouva může být uzavřena). Jednatel může převod nebo zastavení realizovat pouze v podobě, v jaké mu byly odsouhlaseny; na smlouvu nerespektující podmínky určené v usnesení valné hromady se schválení nevztahuje a smlouva je stížena relativní neplatností podle § 48 z. o. k.

Řečené samozřejmě neznamená, že souhlas valné hromady nemůže být udělen dodatečně (po uzavření smlouvy o převodu nebo zastavení závodu či jeho části); v takovém případě je však smlouva až do udělení souhlasu stížena vadou, pro kterou se může některá z oprávněných osob dovolat její relativní neplatnosti. Nestane-li se tak a je-li následně souhlas valné hromady udělen, odpadne i důvod pro případnou námitku relativní neplatnosti.”

Výslovně nově má být valné hromadě polečnosti s ručením omezeným svěřeno rozhodování o podání návrhu na vyloučení společníka soudem (§ 190 odst. 2 písm. o) ZOK).

Nedotčena má zůstat i *atrahovaná působnost* ve smyslu ustanovení § 190 odst. 3 ZOK, která má valné hromadě i nadále příslušet. Ani přes atrahovanou působnost nepůjde prolomit ustanovení § 195 ZOK, které již nyní normuje materii obchodního vedení. Novela těchto pravidel je rozebrána dále.

3. RŮZNÉ DRUHY OBCHODNÍCH PODÍLŮ V OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM (§§ 135 A 136)

V novele zákona o obchodních korporacích se navrhuje zásadní přeformulování § 135 ZOK a zrušení § 136 ZOK. Společenská smlouva má napříště upravit různé druhy podílu ve společnosti přímo, nikoliv jen připouštět vznik různých druhů podílů.

I nadále má zůstat zachována možnost, aby společník vlastnil více obchodních podílů v jedné společnosti s ručením omezeným, přičemž se může jednat i o podíly různého druhu. Podmínkou i do budoucna bude, aby to připustila společenská smlouva.

Obdobně jako je již ve stávající úpravě akciové společnosti obsažen zákaz úpravy tzv. úrokových akcí, tedy akcí poskytujících právo na výnos nezávislý na hospodářských výsledcích společnosti, má být obdobná materie vtělena do ustanovení § 135 odst. 3 ZOK. Zde je třeba upozornit, že návrh nové formulovaného ustanovení nezakazuje tzv. podíl s pevným výnosem, ale má zakázat podíl úrokový - takový, se kterým by bylo spojeno právo na určitý úrok nezávislý na hospodářských výsledcích společnosti.

Nově formulované ustanovení § 135 odst. 2 ZOK by pak výslovně připouštělo možnost úpravy ve společenské smlouvě i takových podílů, se kterými vůbec není spojeno:

- právo na podíl na zisku,
- právo na podíl na likvidačním zůstatku nebo konečně
- hlasovací právo.

Toto ustanovení, které zcela nově formulováno, však vždy vyžaduje spojení alespoň jednoho z výše uvedených práv s obchodním podílem. Mělo by tedy být napříště možné, aby bylo například s podílem spojeno pouze právo na podíl na likvidačním zůstatku, avšak ani právo na podíl na zisku ani hlasovací právo. Takový podíl může být velmi rizikový.

I pro podíl, se kterým by nebylo podle společenské smlouvy spojeno hlasovací právo, má zůstat zachována ochrana společníka ve smyslu ustanovení § 171 odstavce 2 ZOK. Ke změně společenské smlouvy, kterou by se zasáhlo do práv nebo povinností jenom některých ze společníků, se má i nadále vyžadovat souhlas těchto společníků. Z toho lze vyvodit, že i společník společnosti s podílem bez hlasovacího práva by i v případě zásadní změny měl možnost s navrženou změnou vyslovit svůj souhlas či nesouhlas.

Pro úplnost je třeba dodat že podle nově formulovaného ustanovení § 135 odst. 6 ZOK ve společnosti musí být vždy aspoň jeden podíl, se kterým bude hlasovací právo spojeno. Novelizována právní úprava společnosti s ručením omezeným ovšem nemá obsahovat již další množstevní omezení nebo podmínku určité kvalifikované účasti na základním kapitálu tohoto společníka. Jde tedy skutečně pouze o požadavek na alespoň jeden podíl hlasovacím právem, nic jiného.

4. SPOLEČENSKÁ SMLOUVA A JEJÍ ZMĚNY (§§ 146 A 147)

Ustanovení § 146 ZOK normuje povinné náležitosti zakladatelského právního jednání společnosti s ručením omezeným, a to nad rámec záležitosti vyžadovaných Občanským zákoníkem. To má zůstat zachováno i nadále.

Povinné náležitosti zůstanou nadále rozděleny trvalé povinné náležitosti (upravené odst. 1) a náležitosti povinné pouze při založení společnosti (upravené odst. 2). Změny v těchto ustanoveních jsou spíše formulační povahy, např. v odstavci 1 písm. d) mají být v souladu s § 135 ZOK normované otázky označení podílu, připuštění možnosti vlastnictví více podílů v jedné společnosti, název druhu podílu a práva a povinnosti s nimi spojená – poslední případě, že společenská smlouva upravuje více druhů obchodních podílů. Podle formulačně upraveného písm. e) bude společenská smlouva napříště vždy upravovat výši vkladu, který připadá na konkrétní podíl.

Pokud jde o náležitosti povinné pouze při založení společnosti s ručením omezeným, nedotčena zůstávají ustanovení o vkladech zakladatelů a lhůtách pro jejich splnění. Nedotčené zůstává rovněž ustanovení určující správce vkladu při založení společnosti. Naopak formulační změny jsou u nepeněžitěho vkladu, kde bude vyžadován:

- popis nepeněžitěho vkladu,
- ocenění nepeněžitěho vkladu,
- částka započítávána na emisní kurz příslušného obchodního podílu a
- nově uvedení osoby znalce, který *již provedl ocenění* nepeněžitěho vkladu. To je již v souladu s jinými ustanoveními zákona, která znalecké ocenění vyžadují.

Nezbytnou obsahovou náležitostí i nadále zůstávají uvedení identifikace první jednatelů, jejichž funkce vznikne se vznikem společnosti. Nově bude vyžadována také identifikace prvních členů

jiných volených orgánu společnosti – tedy například dozorčí rady - pokud je takový orgán společenskou smlouvou zřízen. Na valnou hromadu se toto ustanovení již vztahovat nebude, dosavadní text byl nelogický.

Údaje povinné ve společenské smlouvě pouze při založení společnosti – tedy veškeré údaje dle § 146 odst. 2 ZOK, – bude možné po vzniku společnosti a po splnění vkladové povinnosti ze společenské smlouvy vypustit. Toto není změna proti stávající dikci zákona o obchodních korporacích. Nově ovšem má být formulována možnost, že valná hromada přímo svěří rozhodnutí v podstatě deklaratorní povahy o vypuštění některých náležitostí společenské smlouvy do působnosti jednatele. Takové rozhodnutí jednatele pak nemá být pro futuro považováno za rozhodnutí o změně společenské smlouvy. To má umožnit menší ekonomické dopady a organizační dopady na společnost samotnou. Společnosti by měly odpadnout náklady spojené s vyhotovením veřejné listiny. Vyhotovení úplného znění společenské smlouvy podle zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů zůstává i nadále zachována, avšak půjde splnit zásadně bez transakčních nákladů na společnost samotnou (nebo s náklady zanedbatelnými).

Nově formulované ustanovení § 147 odst. 3 ZOK normuje totiž také pro rozhodnutí jednatele o změně obsahu společenské smlouvy povinnou formu veřejné listiny. Pokud více jednatelů tvoří podle společenské smlouvy kolektivní orgán, což je otázka volitelná, pak by rozhodnutí tohoto kolektivního orgán bylo osvědčováno veřejnou listinu. Proto je nově formulovaný text ustanovení § 146 odst. 3 ZOK tak důležitý.

5. PRÁVO JMENOVAT A ODVOLAT JEDNATELE

VTĚLENÉ DO PODÍLU (§ 194)

S obchodním podílem může být nově spojeno právo jmenovat a odvolávat jednoho či více jednatelů společnosti, a to přímo. Vyžadovala by se konkrétní úprava ve společenské smlouvě.

Valná hromada pak bude volit pouze zbývající jednatele, kteří nejsou do funkce přímo povoláni rozhodnutím některého ze společníků, který vlastní obchodní podíly, s nimiž je spojeno toto právo. Toto právo může být přímo spojeno s některým podílem či podíly, nemusí být nutně vytvářena nový druh obchodního podílu i když by to bylo praktické.

Navržené ustanovení §194 a odst. 1 ZOK obsahuje i omezující pravidlo, podle něhož celkový počet jednatelů jmenovaných přímo společníkem či společníky nesmí být větší, než je počet jednatelů volených vanou hromadou.

Rovněž se navrhuje odkaz do použití dalších nových pravidel § 448b odst. 2 první věta a odst. 4 ZOK. Společník by přímo jmenovaného jednatele na příště jmenoval či odvolával svým právním jednáním v písemné formě s úředně ověřeným podpisem. Jmenování i odvolání by bylo vůči společnosti účinné doručením. Valná hromada by mohla přímo jmenovaného jednatele společnosti odvolat pouze v některém z těchto dvou případů:

- je-li pro odvolání valnou hromadou dán závažný důvod spočívající ve výkonu funkce přímo voleného jednatele, zejména pokud by přímo volený jednatel závažně nebo opakovaně porušoval své povinnosti, nebo
- právo přímo jmenovat a odvolat jednatele společnosti zaniklo (např. v důsledku změny společenské smlouvy).

Pokud by byl oprávněný společník v prodlení s jmenováním přímo jmenovaného jednatele – tedy nejmenoval by jednatele do jednoho měsíce ode dne, kdy toto právo mohl vykonat, a jednatele by tvořili podle společenské smlouvy kolektivní orgán, ustanovení § 194a

ZOK obsahuje náhradní způsob obsazení uvolněném funkce – kooptací zbývajícími jednatelemi. Podmínkou kooptace by bylo to, že celkový počet jednatelemů neklesl pod polovinu ve vztahu k počtu jednatelemů určenému společenskou smlouvou.

Toto náhradní povolání – kooptace, – by bylo pouze na dobu, než prodlévající společník své právo vykoná. Doručením oznámení podle § 448b odst. 2 ZOK by pak zanikla funkce kooptovaného jednatele.

Nově mají být upravena také pravidla dovolání se neplatnosti jmenování či odvolání jednatele který je přímo jmenován společníkem nebo jednatele, který je přímo kooptován zbývajícími jednatelemi. Ustanovení nově formulovaného § 194a odst. 3 ZOK odkazuje na použití pravidel § 191 odst. 1 věta první, odst. 2 a § 192 odst.1 ZOK.

6. ZMĚNY PRÁVNÍ ÚPRAVĚ OBCHODNÍHO VEDENÍ SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM (§ 195)

Novinky v právní úpravě obchodního vedení – §195 ZOK – jsou minimální. Obchodní vedení společnosti s ručením omezeným přísluší i nadále jednatelem společnosti.

Pokud má společnost více jednatelem, kteří netvoří kolektivní orgán, vyžaduje si k rozhodnutí ve věci obchodního vedení společnosti souhlasu většiny z nich, ledaže společenská smlouva určí jinak.

Pokud více jednatelem společnosti v souladu se společenskou smlouvou tvoří kolektivní orgán, vyžaduje se k přijetí rozhodnutí ve věci obchodního vedení souhlas orgánu přijatý podle pravidel o přijímání rozhodnutí v kolektivním orgánu – podle pravidel uvedených v Občanském zákoníku. Na těchto pravidlech se proti dosavadnímu stavu nic měnit nemá.

Podle navrženého ustanovení § 195 odst. 2 ZOK se každý jednatel má do budoucna řídit zásadami a pokyny, které jsou schválené valnou hromadou, jsou-li takové zásady a pokyny v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou. Pokyny jednatelem k výkonu obchodního vedení budou moci být i nadále udělovány pouze tehdy, pokud si jednatel takové pokyny od valné hromady přímo vyžádá ve smyslu § 51 odst. 2 ZOK. Nově formulovaný odkaz pouze napравuje chybu v odkazu v dosavadním znění zákona (původně formulován jako odkaz do § 51 odst. 1 ZOK).

7. KMENOVÝ LIST A NAVRHOVANÉ NOVINKY V JEHO PRÁVNÍ ÚPRAVĚ (§§ 137 A 138)

Právní úprava kmenového listů má být i nadále vtělena do ustanovení §§ 137 a 138 ZOK. Vydání kmenového listu má být i nadále volitelné, záležet by mělo i do budoucna na obsahu společenské smlouvy.

Společnost nově bude moci vydat kmenový list společníku pro každý jeho podíl nebo bude moci vydat i *bromadný kmenový list*.

Katalog omezení ve vztahu k těmto kmenovým listům zůstává v zásadě nezměněn, kmenový list bude moci i nadále být vydán pouze k obchodnímu podílu, u kterého není převoditelnost ani omezena ani podmíněna. Kmenový list bude muset být i nadále vydán pouze jako cenný papír, a to na jako cenný papír na řad. Zákon má i nadále obsahovat zákaz vydat kmenový list jako zaknihovaný cenný papír. Kmenový list se bude i pro futuro odlišovat od akcií také v tom, že bude trvat zákaz veřejné nabídky i zákaz přijetí kmenového listu k obchodování na evropském regulovaném trhu i zákaz jeho obchodování na jakémkoliv jiném veřejném trhu.

Úprava minimálních záležitostí kmenového listů, která je obsažena v § 138 ZOK, má být upřesněna v otázce některých označení. Označení kmenového listu, jednoznačná identifikace společnosti, výše vkladu připadající na obchodní podíl i jednoznačná identifikace společníka, který je vlastníkem kmenového listu - všechna zůstávají zachována. Další záležitosti – dosavadní označení podílu, k němu všechno nový list vydán – má být nahrazen *názvem druhu podílu ke kterému je kmenový list vydán*, upravuje-li společenská smlouva více druhů podílů.

Rovněž má být uvedeno označení podílu, k němuž je kmenový list vydán. Tato formulace je poměrně komplikovaná. Lze ji však interpretovat následovně: Je-li vydán kmenový list v souladu se společenskou smlouvou, vždy z něj musí být patrné, ke kterému obchodnímu podílu je vydán. Pokud jsou podle společenské smlouvy zřízeny obchodní podíly různých druhů, pak kmenový list musí

obsahovat i název druhu podílu, se kterými je spojen, v souladu se společenskou smlouvou.

8. PRÁVO PODÍLET SE NA ŘÍZENÍ A KONTROLE SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM PROSTŘEDNICTVÍM ÚČASTI NA VALNÉ HROMADĚ

8.1. Obecné otázky (§ 167)

Právo podílet se na řízení a kontrole společnosti s ručením omezeným prostřednictvím účasti na její valné hromadě nebo prostřednictvím účasti na proceduře per rollam je zachováno. Toto právo je jedním ze základních práv společníka. Základní ustanovení právní úpravy tohoto práva se nachází v § 167 ZOK. Toto ustanovení má být měněna pouze formulačně.

I nadále bude toto ustanovení připouštět ve společnosti s ručením omezeným výkon tohoto práva prostřednictvím hlasování na valné hromadě je nebo nově formulováno prostřednictvím rozhodování mimo zasedání valné hromady.

Účast společníka na rozhodování mimo zasedání valné hromady bude i nadále přípustné pouze tehdy, pokud je výslovně připuštěna společenskou smlouvou. To je však nutno odlišit od procedury per rollam a pravidel platných pro tuto proceduru.

Rozhodováním mimo zasedání valné hromady se rozumí i nadále využití technických prostředků, které jsou určeny společenskou smlouvou. Může jít například o korespondenční hlasování, telekonferenci, videokonferenci, nebo online systém odevzdání hlasu. I nadále má platit, že rozhodování mimo zasedání valné hromady se bude odlišovat od přijetí rozhodnutí prostřednictvím procedury per rollam, ačkoliv ustanovení § 167 odst. 3 ZOK normuje podmínky hlasování ve společenské smlouvě a nutnost jejich uvedení v pozvánce na valnou hromadu v návrhu rozhodnutí podle § 175 ZOK – tedy aplikace některých pravidel pro proceduru per rollam. Pokud by společenská smlouva takové podmínky neobsahovala, určil by je jednatel společnosti.

8.2. Pravidla pro účast společníka na valné hromadě (§ 168)

Pokud jde o samotnou účast společníka na zasedání valné hromady, novela nenavrhuje změnu ustanovení § 168 ZOK.

Jeden z poslanců (Dominik Feri) však podal mimo i další dva pozměňovací návrhy, které mají zajistit větší míru autonomie vůle společníka a neohrozit přitom společnost jako celek.¹⁰² Podstata těchto návrhů spočívá v tom, že ke stávajícím alternativám – osobní účasti nebo účasti zastoupení, – má přibýt třetí možnost - *společná účast společníka i se svým zástupcem*. To by mělo zaručit, že společníku bude přímo na valné hromadě k dispozici kvalifikovaná osoba, ke které má důvěru, která mu poskytne odbornou pomoc. Předpokládá se účast advokáta, návrh však neomezuje zástupce na žádné konkrétní procesní postavení.

Druhý pozměňovací návrh stejného poslance má umožnit společníku nominaci k účasti na valné hromadě i jedné další osoby, kterou určí sám společník. Toto právo by mělo být vykonatelné, ledaže by jej společenská smlouva zakázala. Ohledně této osoby a její účasti na valné hromadě je navrhováno, že tento *host společníka* bude muset společnosti doložit svůj závazek mlčenlivosti alespoň rozsahu, v jakém je k mlčenlivosti zavázán sám společník. To by mělo umožnit účast kvalifikovaného hosta, který může by mohl být využitelný v soudním řízení například jako svědek. Návrh neomezuje personální podmínky na takového hosta pouze na osoby fyzické, účast právnické osoby si lze však stěží představit. Vyloučena však není. Na margo je vhodné uvést, že obdobné pozměňovací návrhy stejný poslanec navrhuje také ve vztahu k účasti akcionáře na valné hromadě a také k účasti člena družstva na členské schůzi družstva.

8.3. Schopnost valné hromady se usnášet (§ 169)

Ve vztahu k právní úpravě otázky usnášeníschopnosti valné hromady společnosti s ručením omezeným, to jest ustanovení § 169 ZOK,

---

¹⁰² jde o pozměňovací návrhy: [FERI, D. Pozměňovací návrh č. 2260 \(ke sněmovnímu tisku 207/0\) 14484-21525](#) a [FERI, D. Pozměňovací návrh č. 2264 \(ke sněmovnímu tisku 207/0\) 14488-22146](#)

nedochází k zásadním změnám. I nadále má být valná hromada schopná se unést, pokud jsou přítomni společníci, kteří mají alespoň polovinu všech hlasů. Jinou úpravu může obsahovat společenská smlouva.

Rovněž dispozitivní má zůstat pravidlo pro distribuci hlasů mezi společníky, a to jeden hlas na každou 1 Kč vkladu. Také toto pravidlo může být společenskou smlouvou normováno jakkoliv jinak.

Novinka má nastat v případě posouzení schopnosti valné hromady se usnést ve vztahu podílům, k nimž se při počítání hlasů nemá přihlížet. Dosavadní úprava je omezena pouze na ty hlasy společníků, kteří nemohu vykonávat hlasovací právo. K tomu mají novelou přibýt i všechny podíly, se kterými podle společenské smlouvy vůbec nebude hlasovací právo spojeno. Tato změna je v zásadě vyvolána změnou v § 135 ZOK, jak je novelou navrhována.

8.4. Většiny potřebné k přijetí rozhodnutí valnou hromadou (§ 171)

Změny v ustanoveních upravujících většiny potřebné pro přijetí rozhodnutí zůstávají spíše formulační. Základem má zůstat pravidlo prosté většiny hlasů přítomných společníků, ledaže společenská smlouva určí tuto většinu jinak.

Pro některé případy ustanovení § 171 ZOK má upravovat i nadále vyšší potřebnou většinu – alespoň dvou třetin hlasů všech společníků. Je-li podle společenské smlouvy valná hromada oprávněná přijmout rozhodnutí o změně obsahu společenské smlouvy, bude i nadále potřebné přijetí rozhodnutí právě touto většinou. Stejná většina má být potřebná i tehdy, pokud valná hromada bude přijímat rozhodnutí, jehož důsledkem je změna obsahu společenské smlouvy. Zde se jedná o formulační změnu.

Stejná většina bude i nadále potřebná k přijetí rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací, a dále rovněž k přijetí rozhodnutí o připuštění

nepeněžitého vkladu, o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splnění vkladové povinnosti.

I nadále má být vyžadován souhlas dotčených společníků do práv nebo povinností v případech, kdy by přijetím rozhodnutí o přímé změně společenské smlouvy nebo rozhodnutí, jehož důsledkem je změna obsahu společenské smlouvy, bylo zasaženo pouze do práv nebo povinností některých společníků. Pokud by mělo dojít k zásahu do práv nebo povinností všech společníků, byl by i nadále vyžadován souhlas všech společníků.

Na margo je nutné také poznamenat, že všechna rozhodnutí podle § 171 odst. 1 ZOK a i rozhodnutí o dalších skutečnostech, jejíž účinky nastávají až zápisem do obchodního rejstříku, se mají i nadále osvědčovat veřejnou listinu. Tedy notářským zápisem. Obsahem takového notářského zápisu musí být i napříště schválený text změny společenské smlouvy, pokud je změněna, a dále také jmenovité uvedení společníků, kteří pro změnu hlasovali. Toto ustanovení nedoznává žádných změn.

8.5. Omezení výkonu hlasovacího práva společníka (§ 173)

Některé změny má přinést právní úprava sistace hlasovacího práva, tedy §173 ZOK. Ke stávajícím pěti případům, které jsou upraveny v odst. 1 písmena a) až d) má přibýt nový důvod sistace hlasovacího práva – jiný důležitý důvod, který určí přímo společenská smlouva. To má být předmětem úpravy nového § 173 odst. 1 písm. e) ZOK.

Napříště však mají být jinak upravené účinky omezení hlasovacího práva i na společníky, kteří jednají ve shodě s tím společníkem, který nemůže vykonávat hlasovací právo. Tato omezení se mají vztahovat pouze na důvody uvedené v § 173 odst. 1 písm. a), b) a c) ZOK. Tedy pokud valná hromada rozhoduje o:

- nepeněžitým vkladu společníka,
- vyloučení společníka nebo o podání návrhu na jeho vyloučení soudem,

- prominutí splnění povinnosti společníku nebo osobě jednající s ním ve shodě,
- odvolání z výkonu funkce člena voleného orgánu společnosti pro porušení povinnosti při výkonu funkce. Tím se i nadále má myslet pouze volený orgán – jednatel nebo člen dozorčí rady.

Naopak nově systace hlasovacího práva nemá nastat v případě jednání ve shodě, jde-li důvod prodlení splnění vkladové povinnosti, nebo v prodlení se splněním příplatkové povinnosti a nebo v případě nově formulovaného – navrhovaného – *jiného důležitého důvodu určeného společenskou smlouvou*.

Pro úplnost je nutno upozornit na to, že omezení výkonu hlasovacího práva pro případ že všichni společníci jednají ve shodě, se nemá uplatňovat vůbec. To má zajistit nová formulace § 173 odst. 3 ZOK.

8.6. Od dodatečného hlasování společníka k dodatečnému souhlasu společníka (§ 174)

Navržená novela má ambici zcela změnit koncepci úpravy § 174. Toto ustanovení v jeho dosavadním pojetí přinesl zákon obchodní korporacích, v dřívějším Obchodním zákoníku nebyla. Obchodní zákoník umožňoval pouze souhlas s navrženým usnesením, nikoliv výkon hlasovacích práv proti již (de irue dočasně) přijatému usnesení.

Dosavadní text zákona o obchodních korporacích umožňuje společníku, který nebyl přítomný na jednání valné hromady, dodatečně písemně vykonat své hlasovací právo. Podmínkou je vykonání práva nejpozději do 7 dnů ode dne konání valné hromady. Pokud by společník hlasoval tímto způsobem, nastupuje fikce podle § 174 odst. 2 ZOK – takový společník byl při projednání této záležitosti na valné hromadě přítomen.

Dosavadní dikce zákona § 174 odst. 3 ZOK normuje použití některých ustanovení z procedury per rollam – §175 odst. 3 a §177 ZOK.

Celkově pak dosavadní dikce ustanovení § 174 ZOK umožňuje jak přijmout navržené usnesení, tak je i zvrátit. To má být novelou zcela změněno.

Návrh nové dikce ustanovení § 174 ZOK směřuje k návratu k dřívější koncepci, tedy v zásadě k upravené dikci podle Obchodního zákoníku. Má být přípustná varianta pouze souhlasu, nikoliv uplatnění hlasovacího práva. I varianta souhlasu má ovšem být přípustná pouze ve velmi omezeném rozsahu – pouze k usnesením podle § 171 odst. 2 ZOK. Tedy k usnesením, o změně společenské smlouvy – přímé či nepřímé, – k nimž se vyžaduje souhlas společníka.

Omezení 7 denní lhůtou počítanou ode dne konání valné hromady má zůstat zachováno. Společník by svůj souhlas mohl projevit písemně nebo jiným vhodným způsobem, který by byl určen ve společenské smlouvě. Teoreticky by tak mohlo přicházet v úvahu i projevení vůle prostřednictvím telekonference či videokonference.

Odst. 2 však v navrženém znění ovšem vyžaduje, aby vůle byla projevená způsobem, který umožní společnosti ověřit totožnost oprávněného společníka a současně určit podíly, s nimiž je spojené vykonávané hlasovací právo. V opačném případě by se k souhlasu nepřihlíželo.

Tato formulace zajistí možnost souhlasu v písemné formě s úředně ověřeným podpisem, stejně tak by vyhověl i souhlas učiněný v rámci elektronické zprávy, pokud by byla podepsána uznávaným elektronickým podpisem. To je nutno považovat za dílčí pozitivum, protože např. v rámci procedury per rollam zákonodárce dosud lpí na úředně ověřené podpisu, který podle české právní úpravy nelze splnit elektronickým podpisem žádné z kategorií. Ponechme stranou možnost doloženo judikturně – prostřednictvím datové schránky. Datovou schránku soukromé osoby zpravidla nemají.

Proto je nutno v navržené formulaci spatřovat dílčí pozitivum, pokud by byla přijata. Ani to však nemůže vyvážit negativní dojem ze změny koncepce celého ustanovení § 174 ZOKv nově navrženém znění.

Návrh formulace ustanovení § 174 odst. 3 ZOK přináší ještě jednu otázku – proč zákonodárce opětovně normuje osvědčení přijatého rozhodnutí veřejnou listinou. Požadavek na osvědčení rozhodnutí přijatých podle § 171 odst. 1 ZOK veřejnou listinu totiž vyplývá již s ustanovení § 172 odst. 1 ZOK. Navržená dikce § 174 odst. 3 ZOK pak vede k otázce, zdali má být po poskytnutí souhlasu nepřítomného společníka sepsána další veřejná listina. Je-li v tomto ustanovení požadavek na vyhotovení veřejné listiny uveden pouze z toho důvodu, že ustanovení § 172 odst. 2 ZOK vyžaduje vtělení přijatého usnesení do veřejné listiny a v praxi tak není možno učinit bez doloženého souhlasu společníka, stávající dikce je poměrně nešťastná. Situaci by bylo možné řešit pomocí institucí Notářského řádu.

Pro úplnost je nutno doplnit, že ustanovení § 174 odst. 4 ZOK odkazuje na obdobné použití § 177 odst. 2 ZOK – tedy ukládá jednatelům povinnost informovat společníky o přijatém usnesení.

8.7. Svolaování valné hromady společnosti s ručením omezeným (§§ 181 - 183, 186 - 187)

Okruh osob, které jsou oprávněny svolat valnou hromadu, se nemá změnit – §§ 181, 182, 183 a 187 ZOK nemají být změněny.

I nadále má být valná hromada společnosti s ručením omezeným svolávána pozvánkou, ve které musí být uveden konkrétní program jednání. Zůstávají zachována i pravidla, podle kterých záležitosti neuvedené v pozvánce je možné projednat pouze tehdy, jsou-li přítomni všichni společníci a souhlasili-li s projednáním takových záležitostí. Má být přeformulováno ochranné pravidlo § 186 ZOK, podle něhož nesmí nepřiměřené omezovat práva společníka k účasti na valné hromadě místo, datum ani hodina konání valné hromady.

8.8. Novinky v pravidlech pro zápis z valné hromady a protest společníka (§§ 189 - 192)

Ustanovení § 189 odst.1 ZOK normuje pravidla pro zápis valné hromady. Zápis bude muset i nadále obsahovat základní údaje – firma a sídlo společnosti, místo a doba konání valné hromady, jméno předsedy nebo svolavatele valné hromady a jejího zapisovatele, rozhodnutí valné hromady s uvedením výsledku hlasování, jakož i případná odmítnutí jednatele poskytnout informace podle § 156 ZOK.

Pokud jde o protest společníka, jednatele, člena dozorčí rady (pokud je to zřízena), který se týká rozhodnutí valné hromady, protest bude zapsán vždy. Vypouští se pravidlo, podle kterého se protest dosud zapisuje pouze v případě, že o to protestující požádá.

K zápisu z jednání valné hromady budou i nadále přiloženy všechny předložené návrhy, prohlášení a listina přítomných – jako přílohy zápisu.

Formulačního upřesnění se má dostat i ustanovení § 191 ZOK, které normuje otázky neplatnosti usnesení valné hromady. Dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady se bude moci i nadále každý společník, jednatel, člen dozorčí rady (pokud je zřízena) nebo likvidátor, a to podle ustanovení Občanského zákoníku o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro rozpor s právními předpisy nebo společenskou smlouvou.

V Občanském zákoníku jsou uvedeny subjektivní i objektivní lhůta – subjektivní 3 měsíce, objektivní pak 1 rok. Subjektivní lhůta počíná běžet ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl nebo mohl dozvědět o přijetí rozhodnutí valnou hromadou. Objektivní lhůta běží ode dne přijetí tohoto rozhodnutí. Stejná lhůta platí také pro přijetí usnesení procedurou per rollam nebo pro přijetí usnesení dodatečným souhlasem ve smyslu § 174 odst. 3 ZOK. Zde je na místě upozornit, že odkaz na ustanovení § 174 odst. 3 ZOK se v důsledku změny odkazovaném ustanovení změnil obsahově (§174 má být celý nově přeformulován). Souhlas je v uvedeném ustanovení pojímán jako

podmínka přijetí rozhodnutí, avšak samotné ustanovení § 174 ZOK se přijetí rozhodnutí již nadále zabývat nebude.

Pravidlo omezující rozsah přezkumu platnosti usnesení valné hromady, které je upraveno v § 192, má být rovněž změněno. Pokud nebylo právo podle § 191 ZOK uplatněno v zákonné lhůtě nebo nebylo-li návrhu na vyslovení neplatnosti vyhověno, nelze již podle stávající normy platnost usnesení valné hromady přezkoumávat, nestanoví-li jiný právní předpis jinak. Tento základní koncept má zůstat zachován i do budoucna.

Změnit se však mají omezující pravidla ve vztahu k protestu. Tato pravidla mají dopadnout pouze na společníka, nikoliv na jiné osoby oprávněné podat protest. Společník by se na příště nemohl dovolávat neplatnosti usnesení valné hromady, pokud nepodal odůvodněný protest, ledaže se tak stalo ze závažného důvodu. Toto pravidlo by však podle navrženého ustanovení § 192 odst. 4 ZOK mohlo být změněno společenskou smlouvou.

9. PER ROLLAM VE SPOLEČNOSTI S RUČENÍM OMEZENÝM (§§ 172, 175 - 177)

Zásadní koncept právní úpravy přijímání rozhodnutí mimo zasedání valné hromady – rozhodování per rollam – zůstává nezměněn. Ve společnosti s ručením omezeným je tento způsob přijetí rozhodnutí přípustný, není-li vyloučen její společenskou smlouvou.

Procedura per rollam začíná tím, že osoba oprávněná ke svolání valné hromady zašle návrh rozhodnutí přímo pro společníkům společnosti, a to na jejich adresy uvedené v seznamu společníků. Alternativně může společníky seznámit s obsahem návrhu jiným způsobem, který je určen společenskou smlouvou.

Návrh rozhodnutí přijímaného cestou per rollam musí obsahovat kromě obecných náležitostí rovněž lhůtu pro doručení vyjádření společníka, která je určena společenskou smlouvou – není-li určena, platí 15 dnů. Počátek lhůty se ze zákona odvíjí ode dne doručení návrhu společníkům. Společníkům musí být také doručeny podklady potřebné pro přijetí rozhodnutí. V návrhu rozhodnutí mají být uvedeny i další údaje, pokud je určí společenská smlouva. Na tom nemá být ničeho měněno.

Podle předkladatele v návaznosti na [směrnici 2017/1132](#)¹⁰³ mají být změna pravidla upravující návrhy v případech, kdy má být přijetí rozhodnutí valnou hromadu osvědčeno veřejnou listinou. O tyto případy se jedná tehdy, kdy je rozhodnutí valné hromady přijímáno kvalifikovanou většinou nebo má usnesení valné hromady nabýt účinky až od zápisu do obchodního rejstříku.

Dle důvodové zprávy jde o čl. 10 shora uvedené směrnice, který má ukládat členským státům povinnost zajistit vyhotovení zakladatelského právního jednání i všech jeho změn do veřejné listiny ve všech případech, kdy neprobíhá podle práva členského

---

¹⁰³ Celý název směrnice zní: Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností (Text s významem pro EHP.)

státu předběžná soudní či správní kontrola. Ačkoliv důvodová zpráva odkazuje na vybraná cizojazyčná znění (anglické, německé), je možná i interpretace jiná. České jazykové znění výslovně používá pojem “úřední ověření”, totožný jazykový termín používá i znění slovenské. Také další jazyková znění tohoto ustanovení používají jen velmi obecné formulace.

Návrh zcela přeformulovaného ustanovení § 175 odst. 3 ZOK normuje požadavek vyhotovení *návrhu rozhodnutí per rollam* (v těchto případech) do veřejné listiny a zaslání *kopie veřejné listiny o návrhu rozhodnutí per rollam společníkům*. A navržené ustanovení výslovně hovoří o návrhu v kopii veřejné listiny, tedy nikoliv o jejím stejnopisu nebo opisu notářského zápisu.

Společník ve svém vyjádření bude napříště muset uvést i obsah návrhu rozhodnutí, kterého se jeho vyjádření týká.

Pro platnost právního jednání společníka má být napříště rovněž vyžadováno *úřední ověření jeho podpisu*. Obdobně má být použito i pravidlo vyjádřené v § 172 odst. 1 ZOK – tedy i rozhodnutí přijaté cestou per rollam má nabýt účinků až zápisem do obchodního rejstříku.

Ze shora uvedených pravidel za kriticky nahlížet na to, že zákonodárce i nadále vyžaduje úřední ověření podpisu společníka, které není možné nahradit jinou stejně bezpečnou technikou – např. použitím uznávaného elektronického podpisu. Pokud by společník chtěl využít prostředky elektronické komunikace, například z důvodu zvýšení šance na doručení právního jednání ve lhůtě – elektronickou cestou, – musel by na svém právním jednáním vyhotoveném v listinné podobě nechat úředně ověřit podpis, poté nechat provést takzvanou autorizovanou konverzi z listinné podoby do elektronické podoby a teprve následně by s dokumentem v elektronické podobě mohl elektronickou cestou nakládat.

I nadále bude platit pravidlo uvedené v § 176 ZOK, podle kterého platí fikce nesouhlasu s návrhem usnesení pro všechny společníky,

jejichž projevy vůlí nebyly doručeny ve lhůtě nebo aby doručeny vůbec.

Většina se bude i nadále počítat že všech hlasů společníků podle pravidla uvedeného v § 176 odst. 2 ZOK. Nepřímo by se této otázky mohla dotknout nově normovaná pravidla o podílech, s nimiž nebude spojeno hlasovací právo, pokud by se v konkrétní společnosti v důsledku formulace její společenské smlouvy uplatnila.

Pokud jde o oznámení výsledků procedury per rollam, podle nově přeformulovaného § 177 odst. 1 ZOK má být rozhodnutí přijaté postupem podle per rollam oznámeno společností nebo osobou oprávněnou svolat valnou hromadu všem společníkům, a to způsobem stanoveným zákonem a společenskou smlouvou pro svolání valné hromady. Toto oznámení má být učiněno bez zbytečného odkladu ode dne přijetí rozhodnutí. Mám za to, že z důvodu právní jistoty by měl být výsledek společníkům oznamován vždy, ať již došlo či nedošlo cestou per rollam k přijetí rozhodnutí.

Pro úplnost má být nově normováno pravidlo § 177 odst. 2 ZOK, podle kterého je rozhodnutí procedurou per rollam přijaté dnem, v němž bylo doručeno vyjádření posledního společníka k návrhu, nebo marným uplynutím posledního dne lhůty stanovené pro vyjádření společníků, bylo-li dosaženo počtu hlasů potřebného k přijetí takového rozhodnutí.

10. NEPLATNOST ROZHODNUTÍ JEDNATELŮ (§ 193)

Podle navrženého doplněného § 193 ZOK by bylo možné dovolávat se postupem upraveným ustanovením § 191 ZOK také neplatnosti rozhodnutí jiných (volených) orgánů společnosti – prakticky zejména rozhodnutí jednatele.

Omezení spočívá v tom, že toto rozhodnutí byla učiněna v působnosti valné hromady. Nově má přibýt možnost dovolat se neplatnosti rozhodnutí jednatele či jednatelů o prohlášení kmenových listů za neplatné. Postupy a omezení podle §§ 191 a 192 ZOK se mají aplikovat přiměřeně.

11. ZÁVĚR KAPITOLY

Pomalý postup projednávání návrhu novely zákona o obchodních korporacích není ku prospěchu věci, aspoň dle názoru autora tohoto textu. Postup projednání dokládá malý význam, který tomuto textu přikládá sám navrhovatel. Ačkoliv za postup projednání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky nemůže Vláda ČR, většinu s Poslanecké sněmovně mají hnutí a strany vládní koalice (ANO2011, ČSSD) a Vládu otevřeně tolerující strana (KSČM). Není obvyklé, aby po více než roce ještě nebylo dokončeno druhé čtení návrhu zákona.

V odborných kruzích se diskutuje rovněž o rozsahu návrhu novely. Je více než značný a tento text se zabývá skutečně jen vybranými otázkami. Návrh novely m.j. upravuje výnamnou část obecných ustanovení, osobní společnosti, akciové právo a v neposlední řadě i právo družstevní. Již se objevily v akademických kruzích zprostředkované názory,¹⁰⁴ mající patrně původ v názorech některých poslanců, o omezení rozsahu novely vypuštěním z jejího záběru ta ustanovení, která mají normovat změny v osobních společnostech a změny v družstevním právu. Mám za to, že takové návrhy by měly být odmítnuty a novela by již měla být projednána v plném rozsahu tak, jak byla předložena. Návrh obsahuje i v právu osobních společností a v právu družstevním množství přínosných změn, které sice nebyly předmětem zájmu tohoto příspěvku, ale mohou přinést zlepšení právní úpravy. Za všechny jmenujme návrh na změnu dosavadního nijak neodůvodněného zákazu převodu obchodního podílu ve veřejné obchodní společnosti na převod podmíněný souhlasem všech společníků veřejné obchodní společnosti, nebo dále v rámci návrhu změny družstevního práva návrh výslovného připuštění možnosti založit družstvo i jednorázově

---

¹⁰⁴ Tyto názory byly prezentovány např. Petrem Čechem a Tomášem Horáčkem na mezinárodní vědecké konferenci Rekodifikace obchodního práva - 5 let poté. Praha : Univerzita Karlova, Právnická fakulta; 10.06.2019. Výslovně upozorňují, že ani jeden z uvedených autorů se nijak osobně nevyslovil pro zkrácení rozsahu novely, spíše nad těmito názoru oba projevíli lítost.

uzavřením stanov jako smlouvy sui generis jako alespoň alternativu dosavadního jedinného legálně přípustného způsobu - rozhodnutím ustavující schůze. Oba tyto návrhy jsou obsahově velmi krátké, mohou však zásadním způsobem změnit dosavadní nepříliš uživatelsky přívětivou právní úpravu na skutečně moderní. Nadto by se u družstev rovněž srovnaly možnosti se způsoby, které již zákonodárce od účinnosti Občanského zákoníku připouští pro založení spolku (obě alternativy).

Pokud jde o tematiku řešenou v rámci tohoto textu, pak mírně převažuje pozitivní hodnocení materie - navržené znění novely shora analyzovaných ustanovení skutečně může přispět k většímu dopadu principu autonomie vůle do práva obchodních korporací. Některé dílčí otázky však budou v případě přijetí působit přesně naopak.

Princip autonomie vůle by byl (v případě přijetí novelizovaných ustanovení tak, jak jsou shora analyzována) posílen v následujících otázkách:

- úpravy působnosti valné hromady,
- rozvedení různých druhů podílů, včetně ochranných podmínek pro podíly s velmi omezenými základními právy (s možností připuštění podílu bez hlasovacího práva a současně i bez práva na podíl na zisku, s garancí práva na podíl na likvidačním zůstatku - zde jde až za dosavadní pomyslnou hranici, kterou představuje v dosavadním korporačním právu prioritní akcie),
- navržené úpravy dikce ustanovení upravujících společenskou smlouvu společnosti s ručením omezeným,
- zavedení možnosti přímo jmenovaného jednatele - svázání tohoto práva přímo s obchodním podílem dle ustanovení společenské smlouvy,
- formulační změny v otázkách obchodního vedení,
- úpravy ustanovení zákona o kmenových listech (včetně výslovné možnosti vydání hromadného kmenového listu),

- změna v pravidlech usnášénischnosti valné hromady (vyvolaná nutností nepřihlížet k podílům, s nimiž nebude dle společenské smlouvy spojeno hlasovací právo),
- formulační změny v ustanoveních normujících většiny potřebné k přijetí rozhodnutí valnou hromadou,
- formulační změny v ustanoveních upravujících otázky svolávání valné hromady společnosti s ručením omezeným,
- rozšíření případů omezení výkonu hlasovacího práva společenskou smlouvou,
- inovovaná pravidla pro protesty (ve vazbě na pravidla o zápisech z jednání valné hromady),
- možnost dovolat se neplatnosti rozhodnutí jiných orgánů - tedy ve vymezených případech rozhodnutí přijatých jednatelem společnosti.

Princip autonomie vůle by byl (v případě přijetí novelizovaných ustanovení tak, jak jsou shora analyzována) naopak oslaben v následujících otázkách:

- výrazné omezení dodatečně vykonaného hlasovacího práva společníka, který nebyl přítomen na valné hromadě - resp. dle návrhu redukce na pouhou možnost vyslovení dodatečného souhlasu se změnou v případech, kdy by usnesení valné hromady bez souhlasu společníka vůbec nebylo přijato.

Zbytečné rezervy a vnitřní rozpory pak vyvolává návrh těchto institutů:

- právo podílet se na řízení a kontrole společnosti - úpravy v ustanovení § 167 ZOK,
- pravidla pro účast společníka na valné hromadě společnosti s ručením omezeným - zde oba shora zmíněné pozměňovací návrhy překonávají nedostatky a posilují postavení společníka, resp. snaží se vyrovnat šance (výslovně připuštění možnosti účasti společníka se zástupce a možnosti společníka přizvat si na zasedání valné hromady jednu osobu - hosta, - při splnění zákonem stanovených

podmínek (případně doplněných podmínkami stanovenými společenskou smlouvou)),

- inovovaná úprava přijímání rozhodnutí procedurou per rollam,
- vnitřní nesoulad mezi různými ustanoveními - zatímco dodatečný souhlas ve smyslu nově přeformulovaného ustanovení § 174 ZOK by mohl být po právu učiněn i elektronicky (s podmínkou využití uznávaného elektronického podpisu), při využití procedury per rollam v obdobně závažné věci by zákonodárce i nadále lpěl na využití úředně ověřeného podpisu, který dle platného práva (v ČR) nejde nahradit elektronickým podpisem žádné z kategorií.

Přes některé výhrady k dílčím otázkám je však návrh novely pozitivním krokem vpřed.

Michal Černý Ph.D.

michal.cerny@upol.cz

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

POUŽITÉ ZDROJE KE KAPITOLE

1. [Sněmovní tisk 207/0 - Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích](#)
2. [FERI, D. Pozměňovací návrh č. 2260 \(ke sněmovnímu tisku 207/0\) 14484-21525](#)
3. [FERI, D. Pozměňovací návrh č. 2264 \(ke sněmovnímu tisku 207/0\) 14488-22146](#)
4. Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.05.2019 sp.zn. 27 Cdo 2645/2018
5. [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností \(Text s významem pro EHP.\)](#)

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

IV. PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY V POSTAVENÍ STATUTÁRNÍHO ORGÁNU OBCHODNÍ KORPORACE, ZEJMÉNA KAPITÁLOVÝCH SPOLEČNOSTÍ, V PROJEDNÁVANÉ NOVELE ZÁKONA O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

MGR. DOROTA PŁONKOVÁ

***Anotace:** Kapitola se zabývá připravovanou novelou zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. Zaměřuje se především na změny v postavení členů statutárních orgánů kapitálových společností. Analyzuje změny, které navrhovaná úprava přináší, a to ve vztahu k možnosti odstoupení z výkonu funkce člena statutárního (voleného) orgánu. Dále ručení členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace a institutu členství právnické osoby ve voleném orgánu.*

***Klíčová slova:** obchodní korporace, kapitálová společnost, člen voleného orgánu, člen statutárního orgánu, ručení, odstoupení z výkonu funkce.*

Abstract: *The chapter deals with the upcoming amendment to Act No. 90/2012 Coll., On Business Companies and Cooperatives. It focuses primarily on changes in the status of members of statutory bodies of capital companies. It analyzes the changes brought about by the proposed amendment in relation to the possibility of resignation as a member of the statutory (elected) body. Furthermore, the liability of the members of the statutory body in the event of the bankruptcy of a business corporation and the institute of legal entity membership in an elected body.*

Keywords: *Business corporation, capital company, member of elected body, member of statutory body, liability, resignation.*

1. ÚVOD KAPITOLY

Rekodifikace soukromého práva přinesla nejen ve vztahu k obchodním korporacím mnoho nejasností a výkladových problémů. K vyjasnění těchto otázek je v současné době připravovaná novela zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) (dále jen ZOK), která byla dne 17.5.2019 projednána Hospodářským výborem, jehož usnesením se doporučuje předložený návrh schválit. Toto usnesení bylo doručeno poslancům jako tisk 207/2. Ačkoliv se v současné době novela nachází ve 2. čtení, její účinnost se předpokládá na začátku roku 2020. Tato rozsáhlá novela se dotkne nejen ustanovení, která v praxi činila výkladové problémy či byla v nesouladu s unijním právem (např. rozhodování per rollam), ale rovněž přináší do právní úpravy obchodních korporací instituty dříve obchodnímu právu neznámé (např. podíl s vysílacím právem).

Cílem tohoto příspěvku je seznámit čtenáře s novinkami a změnami, které výše zmiňovaná novela do světa obchodních korporací přináší. Tento příspěvek se zabývá připravovanými změnami, které se dotknou postavení členů statutárních orgánů kapitálových společností. Předmětem tohoto příspěvku jsou očekávané změny v odstoupení z funkce člena statutárního (voleného) orgánu obchodní korporace. Text se rovněž zabývá novou úpravou ručení členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace, která nově bude koncipována v § 66 ZOK, nazvaného podtitulem *Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace*. Připravovaná novela se rovněž významně dotkne institutu právnické osoby coby člena statutárního orgánu, a je proto namístě se této změně v příspěvku věnovat.

V závěru autorka kapitoly potvrdí či vyvrátí následující hypotézu: *Navrhované změny v postavení členů statutárních orgánů odstraní stávající nedostatky právní úpravy a výkladové problémy spojené s jejich aplikací.*

Text této kapitoly je psán na základě navrhovaných změn k datu 1.8.2019.

2. Odstoupení z funkce člena statutárního (voleného) orgánu

Možnost odstoupení z funkce člena statutárního (voleného) orgánu je za současné právní úpravy nešťastně upravena v rámci ustanovení týkajícího se smlouvy o výkonu funkce. V § 59 odst. 5 ZOK je uvedena poměrně v praxi využívaná možnost zániku funkce člena voleného orgánu v podobě jeho odstoupení. Předmětem několika debat se za současné úpravy stal okamžik *nevhodné doby*, jako jediné zákonné podmínky, za kterou člen voleného orgánu nemůže z obchodní korporace vystoupit.¹⁰⁵ Tento neurčitý právní pojem vzbuzoval debaty o tom, jak jej kvalifikovat a zda při posuzování nevhodné doby by měl být či neměl zvýšen zájem obchodní korporace nad zájmem člena voleného orgánu. V souvislosti s porušením tohoto zákazu pak vyvstala otázka, zda konkrétní porušení bude způsobovat absolutní či relativní neplatnost daného odstoupení nebo by tato skutečnost měla pouze za následek povinnost k náhradě způsobené újmy.¹⁰⁶ Vrchní soud v Praze ve svém dřívějším usnesení ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. 7 Cmo 615/2014, se přiklonil k závěru, že se jedná o relativní neplatnost, které se obchodní korporace musí postupem podle § 585 odst. 2 OZ dovolat.¹⁰⁷ Svůj názor však změnil usnesením ze dne 4. 10. 2017, sp. zn. 7 Cmo 204/2016, ve kterém uvedl, že „*pokud jednatel společnosti*

---

¹⁰⁵ Viz. například JOSKOVÁ, Lucie. Odstoupení z funkce v nevhodnou dobu. *Rekodifikace a praxe*, 2015, č. 7-8, s. 49.

¹⁰⁶ Více: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, s. 176 - 180.

¹⁰⁷ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. 7 Cmo 615/2014: „*Odstoupí-li člen orgánu obchodní korporace z funkce v nevhodné době, je to právní jednání v rozporu se zákonem; není stíženo absolutní, ale jen relativní neplatností, které se může obchodní korporace domáhat postupem podle § 586 odst. 2 ObčZ. I po změně právní úpravy od 1. 1. 2014 platí, že pro zjišťování sporné skutečnosti, zda došlo k odstoupení jednatele z funkce ve vhodné době, či nikoliv, procesní úprava rejstříkového řízení nedává prostor tak, jak je to běžné v občanskoprávním řízení (at' už sporném, či nesporném), protože ke změně koncepce rejstříkového řízení nedošlo.*“

odstoupil ze své funkce v nevhodné době, nezakládá to neplatnost jeho odstoupení, ale pouze jeho povinnost k náhradě tím způsobené újmy.“

Připravovaná novela počítá s novou úpravou možnosti odstoupení z funkce člena voleného orgánu v samostatném ustanovení a vrací se ke koncepci uvedené v § 66 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen ObchZ). Tuto novelizovanou úpravu nově nalezneme v § 58 ZOK, jehož stávající znění novela navrhuje zrušit.¹⁰⁸ Namísto toho vkládá do ustanovení (skládajícího se nově ze 3 odstavců) samostatnou úpravu možnosti odstoupení z funkce, jako jednu z variant zániku funkce člena voleného orgánu. Odstavec 1 se navrhuje v následujícím znění: „Člen voleného orgánu obchodní korporace může ze své funkce odstoupit. Výkon funkce končí dnem, kdy odstoupení **projednal** nebo **měl projednat** orgán, který ho zvolil, nestanoví-li společenská smlouva, že postačí, projednal-li je nebo měl projednat orgán, jehož je členem. Příslušný orgán je povinen projednat odstoupení bez zbytečného odkladu, nejpozději však na nejbližším zasedání poté, co bylo odstoupení obchodní korporaci doručeno. V případě člena voleného orgánu družstva výkon funkce končí nejpozději 3 měsíce od doručení odstoupení. Odstupující člen, který nebyl zvolen orgánem obchodní korporace, oznámí své odstoupení orgánu, jehož je členem, a jeho funkce končí dnem, kdy odstoupení projednal nebo měl projednat orgán, jehož je členem.“ Z předkládané novely vyplývá, že z ní vypadla současná zákonná podmínka a neurčitý pojem *v nevhodnou dobu*. Rovněž došlo ke změně konce funkčního období takto odstupujícího člena, které napříště bude opět vázané na projednání příslušným orgánem. Návrat k této koncepci je velmi důležitý, jelikož navrácí vyvážení mezi zájmy obchodní korporace a vystupujícího člena. Především chrání obchodní korporaci, které za dnešní úpravy hrozí, že se může ze dne na den ocitnout bez člena voleného orgánu. Stejně jako tomu bylo v rámci úpravy obsažené v obchodním zákoníku, je

---

¹⁰⁸ Ust. § 58 ZOK je v současném znění následující: (1) Ustanovení § 51 až 57 a pravidla tohoto zákona o nepřipustnosti konkurenčního jednání se použijí také na prokuristu; to platí přiměřeně pro prokuristu zmocněného podnikatelem, který není obchodní korporací. (2) Povinnosti podle § 54 až 57 splní prokurista oznámením požadovaných skutečností orgánu, který jej jmenoval.

navrhována rozdílná úprava pro družstvo, pro které 3 měsíční lhůta je počítána ode dne doručení odstoupení. Jelikož novelizované znění zákona o obchodních korporacích počítá s novou možností volby člena voleného orgánu prostřednictvím podílu s vysílacím právem¹⁰⁹, tak je navrhováno, že v takovém případě odstupující člen oznámí své odstoupení orgánu, jehož je členem. Novela však blíže nespecifikuje způsob takového oznámení příslušnému orgánu. Pro interpretaci způsobu oznámení odstoupení z funkce bude možné použít judikaturu vztahující se k § 66 odst.1 ObchZ.¹¹⁰ Prakticky se tak bude činit na nejbližším zasedání příslušného orgánu, jinak samotné společnosti. „*Jestliže odstupující člen oznámí své odstoupení na zasedání příslušného orgánu, končí výkon funkce uplynutím 2 měsíců po takovém oznámení, neschválí-li příslušný orgán na jeho žádost jiný okamžik zániku funkce.*“ V odstavci druhém novela počítá s dvouměsíční lhůtou, po jejímž uplynutí zaniká funkce odstupujícího člena. Dispozitivní úprava však umožňuje sjednat si jiný okamžik zániku funkce. Upouští se tedy od jednoměsíční lhůty, která v žádném směru danou obchodní korporaci nechránila. Po vzoru minulého § 66 ObchZ dochází k prodloužení lhůty na 2 měsíce, a tak opětovně k vyvážení

---

¹⁰⁹ Podíl s vysílacím právem je jednou z novinek připravované novely, jehož úprava je navrhována v § 194a ZOK. Podle navrhovaného znění odst. 1: *Společenská smlouva může určit, že s podílem je spojeno právo jmenovat jednoho nebo více jednatelů a takto jmenovaného jednatele odvolat. Celkový počet takto jmenovaných jednatelů nesmí být větší, než počet jednatelů volených valnou hromadou. Ustanovení § 448b odst. 2 první věta a odst. 4 se použijí obdobně.*

¹¹⁰ Např.: Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 2863/2008,; Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 7 Cmo 56/2008.

zájmů obchodní korporace a vystupujícího člena, jejichž zájmy za současné právní úpravy nejsou v rovnováze.¹¹¹

Poslední odstavec 3 novelizovaného § 58 ZOK se vztahuje na případy, ve kterých jediný společník vykonává působnost valné hromady. *„Vykonává-li působnost valné hromady jediný společník, končí výkon funkce uplynutím 2 měsíců ode dne doručení oznámení odstoupení jedinému společníkovi, neschválí-li na žádost odstupujícího člena jiný okamžik zániku funkce.“*¹¹²

---

¹¹¹ Za účinnosti obchodního zákoníku dovedil Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení ze dne 23. září 2003, sp. zn. 29 Odo 181/2003, že: *„účelem ustanovení § 66 odst. 1 obch. zák. je na jedné straně umožnit orgánům či členům orgánů společnosti, aby mohli odstoupit z funkce bez toho, že by jim v tom společnost mohla zabránit, ať již aktivním jednáním nebo nečinností, na druhé straně pak ochránit společnost před tím, že statutární orgán nebo jeho člen ukončí funkci ze dne na den aniž by dal společnosti přiměřený čas k tomu, aby si za něj mohla najít adekvátní náhradu; takový postup by totiž v konkrétním případě mohl zcela ochromit činnost společnosti. Oba uvedené cíle jsou rovnocenné.“*

¹¹² Viz také usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.9.2006, sp. zn. 29 Odo 1549/2005: *„U společnosti s jediným společníkem je třeba na oznámení jednatele společnosti o odstoupení z funkce doručené jedinému společníkovi společnosti s ručením omezeným přiměřeně aplikovat poslední větu ustanovení § 66 odst. 1 obch. zák. a posuzovat je jako oznámení učiněné na zasedání příslušného orgánu společnosti. Pak platí, že výkon funkce osoby odstupující z funkce končí uplynutím dvou měsíců po doručení oznámení jedinému společníkovi společnosti, pokud tento na žádost odstupující osoby neschválí jiný okamžik zániku funkce.“*

3. RUČENÍ ČLENŮ STATUTÁRNÍHO ORGÁNU PŘI ÚPADKU OBCHODNÍ KORPORACE

Další připravovanou změnou, kterou se tento příspěvek zabývá, je změna v institutu ručení členů statutárního orgánu při úpadku obchodní korporace. Tato úprava bude zahrnuta v § 66 ZOK, nazvaného pod titulem *Zvláštní povinnosti při úpadku obchodní korporace*. Přechodné ustanovení připravované novely nás upozorňuje, že nová koncepce ručení členů statutárních orgánů při úpadku obchodní korporace se bude vztahovat pouze na insolvenční řízení zahájená po účinnosti této novely. Dle navrhovaného § 66 odst. 1 ZOK: „*Přispěl-li člen statutárního orgánu porušením svých povinností k úpadku obchodní korporace a bylo-li v insolvenčním řízení již rozhodnuto o způsobu řešení úpadku obchodní korporace, insolvenční soud na návrh insolvenčního správce*

a) rozhodne o povinnosti tohoto člena vydat do majetkové podstaty prospěch získaný ze smlouvy o výkonu funkce, jakož i případný jiný prospěch, který od obchodní korporace obdržel, a to až za období 2 let zpět před zahájením insolvenčního řízení, jedná-li se o insolvenční řízení zahájené na návrh jiné osoby než dlužníka; není-li vydání prospěchu možné, nahradí jej člen statutárního orgánu v penězích, a

b) byl-li na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, může také rozhodnout, že tento člen je povinen poskytnout do majetkové podstaty plnění až do výše rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace; při určení výše plnění insolvenční soud přihlédne zejména k tomu, jakou měrou přispělo porušení povinnosti k nedostatečné výši majetkové podstaty.“ Dle novelizovaného ustanovení aktivní legitimaci pro podání návrhu k vydání prospěchu (plnění) do majetkové podstaty má pouze a jedině insolvenční správce. Novela zákona o obchodních korporacích předpokládá, že insolvenční správce po důkladném prostudování dokumentů, účetnictví konkrétní obchodní korporace bude nejlépe informován o tom, zdali jsou zde splněny předpoklady pro uložení povinnosti vydat majetkový prospěch do majetkové podstaty. Současně dle odst. 2: „*Insolvenční správce podá návrh podle odstavce 1 také tehdy, rozhodne-li o tom věřitelský výbor. Nejsou-li v majetkové podstatě peněžní*

prostředky potřebné ke krytí nákladů na podání návrhu a vedení řízení, může insolvenční správce podmínit podání návrhu nebo další pokračování v řízení tím, aby mu věřitelé poskytli na úhradu těchto nákladů přiměřenou zálohu. Skončí-li řízení úspěchem insolvenčního správce, mohou věřitelé, kteří zálohu poskytli, požadovat její náhradu jako pohledávku za majetkovou podstatou.“ Ačkoliv primárně aktivní legitimace je v rukách insolvenčního správce, je ten rovněž povinen podat návrh na základě rozhodnutí věřitelského výboru. Pokud v majetkové podstatě obchodní korporace nebude majetek postačující k úhradě nákladů řízení, budou věřitelé povinni uhradit náklady na ono řízení, které si následně přihlásí jako pohledávku za majetkovou podstatou.

Vrátíme-li se k odstavci prvnímu novelizovaného znění § 66 ZOK, tak můžeme zde vidět dvě skutkové podstaty, vzájemně se nevylučující. První z nich, konkretizovaná v písm. a) stanoví, že insolvenční soud na návrh insolvenčního správce může rozhodnout o vydání prospěchu (ať už ze smlouvy o výkonu funkce či jiného prospěchu) do majetkové podstaty. Zákon nespécifikuje, o jaký konkrétní prospěch by se mělo jednat, zda peněžitý či nepeněžitý. Takovým prospěchem k vydání do majetkové podstaty by mohl být osobní automobil, získaný v rámci odměny. Období, po které je vydání získaného prospěchu možné se stanoví na délku 2 let, a to zpětně před zahájením insolvenčního řízení. Zde je patrný rozdíl oproti stávající právní úpravě, která stanoví, že člen nebo bývalý člen statutárního orgánu ručí za splnění jejích povinností, bylo-li rozhodnuto, že obchodní korporace je v úpadku. Nová úprava tak navrhovaným zněním předejde možným obstrukcím ze strany členů statutárního orgánu, kteří by v úmyslu zvrátit nabytí právní moci rozhodnutí o úpadku chtěli oddálit svou odpovědnost. Záleží tedy na insolvenčním správci, za jaké období bude nárokovat vydání prospěchu do majetkové podstaty.¹¹³ V případě podání návrhu

---

¹¹³ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 127-128. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

z podnětu věřitelského výboru by věřitelé rovněž mohli uvést rozsah nárokovaného prospěchu, kterým by byl insolvenční správce vázán.

Ačkoliv připravované znění § 66 ZOK hovoří pouze o členech statutárního orgánu, povinnost vydat majetkový prospěch by se měla vztahovat i na bývalé členy, pokud svým jednáním zapříčinili úpadek obchodní korporace. Na to pamatuje společné ustanovení § 69 ZOK, které v odstavci 2 vztahuje použití § 66 ZOK nejen na bývalé členy statutárního orgánu, ale rovněž na osobu v obdobném postavení člena statutárního orgánu a na každou další osobu, která se fakticky v takovém postavení nachází, přestože není členem orgánu, a bez zřetele k tomu, jaký vztah k obchodní korporaci má. Prakticky touto osobou může být vlivná osoba, ředitel či stínový vedoucí.

Novinka se skrývá pod písmenem b), která po vzoru francouzské právní úpravy umožňuje tzv. žalobu na doplnění pasiv. Členové statutárního orgánu budou na základě rozhodnutí insolvenčního soudu povinni doplnit nedostatečný majetek obchodní korporace, a to dokonce z vlastních zdrojů. Tato možnost dopadá na likvidační způsob řešení úpadku, tedy konkursu. Jak důvodová zpráva k této nové skutkové podstatě uvádí, jedná se o zvláštní případ náhrady škody. Předpoklady pro vznik povinnosti k náhradě škody jsou: porušení povinností vedoucí k úpadku obchodní korporace, vznik škody (tedy nedostatečná výše majetku obchodní korporace, která by postačovala k uspokojení věřitelů) a příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vznikem škody. Po vzoru francouzské právní úpravy se nedostatek majetku k uspokojení přihlášených věřitelů bude zjišťovat až z konečné zprávy, která uzavírá insolvenční řízení. To znamená, že povinnost k doplnění majetku vznikne členu statutárního orgánu neboli bude o této povinnosti rozhodnuto, až na konci insolvenčního řízení. Tato povinnost by měla odpovídat míře, v jaké člen statutárního orgánu fakticky odpovídá za nedostatek majetku obchodní korporace.¹¹⁴ Bude tedy zajímavé posuzovat míru

---

¹¹⁴ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 128-129. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

zavinění daného člena vzhledem k jeho majetkové odpovědnosti. V rámci semináře probíhajícího v souvislosti s novelou zákona o obchodních korporacích se diskutovalo o tom, zda tato nová skutková podstata nepředstavuje pro členy statutárního orgánu velký strašák.¹¹⁵ Členové statutárního orgánu budou vystaveni velikému tlaku, jelikož poskytnuté plnění může být čerpáno z jejich vlastního majetku. Tato nová skutková podstata tak může zapříčinit větší míry opatrnosti jednotlivých členů statutárního orgánů, kteří z obavy porušení svých povinností se nebudou pouštět do rizikových rozhodnutí. Důvodová zpráva rovněž hovoří o tom, že francouzské soudy z důvodu možné platební neschopnosti člena statutárního orgánu vydávají tzv. mezitimní rozhodnutí zahrnující pouze povinnost člena statutárního orgánu k doplnění majetku obchodní korporace s tím, že o konkrétní částce bude rozhodnuto, jakmile bude známa.¹¹⁶ K tomu by se měli uchýlit rovněž i české soudy, aby bylo zabráněno úniku aktiv konkrétního člena statutárního orgánu. Otázkou však je, zda opravdu tato možnost zabrání solventnosti daného člena statutárního orgánu.

Poslední odstavec navrhovaného znění § 66 hovoří o tom, že „*Řízení podle odstavce 1 je incidenčním sporem podle insolvenčního zákona. Insolvenční soud oznámí bez zbytečného odkladu své rozhodnutí soudu, který je oprávněn rozhodnout o vyloučení člena statutárního orgánu obchodní korporace.*“ Zařazení tohoto řízení mezi incidenční spory zabrání tomu, aby o povinnosti člena statutárního orgánu vydat do majetkové podstaty prospěch, bylo rozhodnuto až v době, kdy insolvenční řízení již bylo ukončeno. Podle § 159 odst. 1 písm. h) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řízení (insolvenční zákon, dále jen IZ) se incidenčními spory myslí rovněž spory, které zákon označí jako

---

¹¹⁵ Seminář na téma: Velká novela zákona o obchodních korporacích - výkladové problémy a jejich řešení ze dne 17.6.2019, pořádané RNDr. Iyana Hexnerová – BOVA POLYGON, přednášející: Prof. JUDr. Jan Dědič a JUDr. Petr Šuk.

¹¹⁶ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 129. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

spory incidenční.¹¹⁷ Tímto zákonem v tomto případě bude zákon o obchodních korporacích, který tomuto sporu přizná povahu specifického řízení, jehož účelem je především vyřešit pro potřeby insolvenčního řízení sporné otázky, tedy v tomto případě, zda členovi statutárního orgánu vznikla povinnost vydat prospěch do majetkové podstaty či poskytnout plnění, a to až do výše rozdílů mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku obchodní korporace.¹¹⁸ Takový incidenční spor může trvat velmi dlouho a tím i neblahým způsobem protáhnout samotné insolvenční řízení obchodní korporace. Samotná praxe ukáže, jaké důsledky tato nová právní úprava bude mít na průběh a trvání insolvenčního řízení.

Na závěr je důležité zmínit, že novelizované znění počítá v písmenu a) s podmínkou, že se musí jednat o insolvenční řízení zahájené na základě insolvenčního návrhu podaného z podnětu jiné osoby než dlužníka. Toto vychází ze skutečnosti, že k podání insolvenčního návrhu jsou nejen oprávněni, ale především povinni člen/členové statutárního orgánu. Úprava tak vytváří tlak na členy statutárních orgánů k podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení. Co se stane za předpokladu, kdy obchodní korporace bude v likvidaci a insolvenční návrh podá její likvidátor? I za těchto okolností se bude jednat o návrh podaný dlužníkem? Likvidátor v rámci likvidace má působnost statutárního orgánu, takže i v případě podání návrhu jeho osobou se bude jednat o návrh podaný dlužníkem. Tato skutečnost proto nebude mít žádný vliv na aplikaci navrhovaného § 66 ZOK. Otevřená ale zůstává otázka, jak budou soudy posuzovat skutečnost, kdy insolvenční návrh bude podán dlužníkem, ale současně budou splněny všechny předpoklady pro podání návrhu na uložení povinnosti člena statutárního orgánu, potažmo jeho bývalého člena, k vydání majetkového prospěchu do majetkové podstaty, tedy

---

¹¹⁷ HÁSOVÁ, J., Moravec, T. a kol. *Insolvenční zákon*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 642 - 648.

¹¹⁸ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 127. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

předpoklady jeho odpovědnosti. Opravdu znění § 66 ZOK bude dopadat jen a pouze na řízení zahájená na návrh jiné osoby než dlužníka? Nebo tato podmínka stanovena v § 66 odst. 1 ZOK se bude vztahovat pouze k písmenu a), a v takových případech insolvenční správce bude oprávněn podat návrh dle písmena b), ačkoliv je mezi těmito možnostmi poměr slučovací? Nebo z navrhovaného znění § 66 odst. 1 ZOK vyplývá, že předpoklady v písmenu a) a b) musí být splněny kumulativně? Jak můžeme vidět, navrhované znění prozatím vytváří více otázek nežli odpovědí.

4. INSTITUT A ZMĚNY TÝKAJÍCÍ SE PRÁVNICKÉ OSOBY ČLENA VOLENÉHO ORGÁNU

Česká právní úprava po vzoru zahraničních právních úprav (především anglické právní úpravy)¹¹⁹, zavedla s účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen OZ) a zákona o obchodních korporacích novum v podobě možnosti právnické osoby stát se členem voleného orgánu. Základem této úpravy se staly ust. § 152 (2) a § 154 OZ, které upravily možnost členství právnické osoby ve voleném orgánu, přičemž s ohledem na dodržení zásady osobního výkonu funkce upravenou v § 159 (2) OZ stanovily povinnost zmocnit konkrétní fyzickou osobu, která bude právnickou osobu ve voleném orgánu zastupovat. Za předpokladu, že právnická osoba fyzickou osobu nezmocní, zavedlo se subsidiární pravidlo spočívající v zastoupení právnické osoby ve voleném orgánu členem jejího statutárního orgánu.

Za současné právní úpravy tyto pravidla platí rovněž i pro obchodní korporace, které svou zvláštní úpravu v zákoně o obchodních korporacích nemají. Zákon o obchodních korporacích pouze v § 46 uvádí, že i zástupce právnické osoby (ať už zmocněná fyzická osoba či člen/členové jejího statutárního orgánu) má rovněž povinnost splňovat předpoklady pro výkon funkce samotného člena orgánu. Tímto ustanovením se zamezuje případnému obcházení povinnosti dodržovat zákonem vymezené předpoklady pro výkon funkce člena voleného orgánu stanovené v občanském zákoníku a zákonu o obchodních korporacích.¹²⁰

Současná obecná úprava zakotvena v občanském zákoníku je velmi kusá, prakticky v jednom ustanovení, což zapříčinilo vzniku výkladových problémů. V praxi řešenou otázkou se tak stala

---

¹¹⁹ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 116. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

¹²⁰ Těmito předpoklady jsou: svéprávnost, bezúhonnost ve smyslu živnostenského zákona, nesmí u něj nastat skutečnost, která je překážkou provozování živnosti.

možnost či nemožnost řetězení právnických osob. Nepříliš šťastně zvolené podpůrné pravidlo v § 154 OZ (... jinak právnickou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu) výslovně nestanoví, zda členem statutárního orgánu právnické osoby, který ji bude v konkrétním orgánu zastupovat, musí být fyzická osoba. V důsledku toho se v praxi vyskytly případy, kdy právnickou osobu zastupoval ve voleném orgánu její člen statutárního orgánu, kterým rovněž byla právnická osoba. Nastaly tak situace, ve kterých byla (zvláště u zahraničních obchodních korporací) těžko dohledatelná konkrétní fyzická osoba, která zastupuje právnickou osobu ve voleném orgánu jiné právnické osoby. Tato nešťastně zvolená právní konstrukce rovněž otevřela otázku, zda je možná pluralita subjektů, tedy zástupců právnické osoby. Tedy otázku, zda je možno, aby právnickou osobu ve voleném orgánu zastupovalo více osob, a za předpokladu, že ano, tak zda více těchto zástupců právnické osoby jsou oprávněni právnickou osobu zastupovat ve voleném orgánu samostatně nebo zda se vyžaduje jejich společné jednání.

Není tedy překvapením, že v důsledku výše uvedených nejasností a praktického využití tohoto institutu, se novela ZOK dotkne rovněž tohoto institutu. Ze závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA) vyplývá, že v rámci projednávání návrhu novely zákona o obchodních korporacích se pracovalo se třemi variantami. První navrhovaná varianta spočívala v ponechání stávající právní úpravy. Tato varianta se naštěstí neprosadila s ohledem na výše zmíněné výkladové problémy a potřebu tuto koncepci pozměnit a zaměřit se na vyřešení výkladových nejasností. Druhá varianta spočívala ve zcela zrušení možnosti právnické osoby být členem voleného orgánu. Tato varianta byla navržena po vzoru zahraničních právních úprav, které od možnosti právnické osoby stát se členem voleného orgánu, postupně upustily.¹²¹ Česká právní úprava s vědomím, že by touto radikální změnou bylo ve velké míře zasaženo do vzniklých právních

---

¹²¹ Viz. Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 116. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

vztahů, a tím by došlo k narušení právní jistoty a stability právní úpravy pouhých pár let po rekodifikaci, nebylo k této variantě přistoupeno. Poslední třetí a zároveň zvolená varianta, spočívá v ponechání možnosti právnické osoby stát se členem voleného orgánu, se zakotvením zvláštní právní úpravy obsažené přímo v zákoně o obchodních korporacích pro kapitálové společnosti a družstva.

Dle důvodové zprávy zvolením třetí varianty chce nová navrhovaná koncepce sporným otázkám předejít. Přípravovaná novela tohoto institutu zavádí odchylnou právní úpravu v zákoně o obchodních korporacích, a to pouze pro kapitálové společnosti a družstva. V rámci obecného ust. § 46 týkajícího se předpokladů pro výkon funkce člena voleného orgánu, obsaženého v obecné části zákona o obchodních korporacích, vkládá nové odstavce 3, 6, 7 a 9.

Navrhovaný § 46 odst. 3 ZOK stanoví předpoklady možnosti právnické osoby stát se členem voleného orgánu kapitálové společnosti a družstva. *„Je-li členem voleného orgánu kapitálové společnosti nebo družstva právnická osoba, zmocní bez zbytečného odkladu jedinou fyzickou osobu, která splňuje požadavky a předpoklady pro výkon funkce stanovené zákonem pro samotného člena voleného orgánu, aby ji v orgánu zastupovala. Ustanovení občanského zákoníku o důsledcích nezpůsobilosti a ztráty způsobilosti pro výkon funkce se použijí na zástupce obdobně.“* Předkládaná novela tak v novém odstavci 3 zavádí speciální, zvláštní úpravu pro kapitálové společnosti a družstvo, jejichž statutárním orgánem bude právnická osoba. Napříště v souladu se zásadou *lex specialis derogat legi generali* pro kapitálové společnosti a družstvo se použije nová, v zákoně o obchodních korporacích obsažená úprava. Na rozdíl od obecné úpravy zakotvené v občanském zákoníku novelované ust. § 46 odst. 3 ZOK neuvádí podpůrné pravidlo spočívající v zastoupení právnické osoby ve voleném orgánu členem jejího statutárního orgánu. Kapitálovým společnostem a družstvem bezpodmínečně ukládá povinnost zmocnit jedinou fyzickou osobu, čímž se vypořádává s otázkou možnosti řetězení právnických osob. Napříště tak nebude pochyb o tom, že zástupcem právnické osoby ve

voleném orgánu bude vždy fyzická osoba. Toto zmocnění novela časově vztahuje na období bez zbytečného odkladu, čímž evokuje, že právnická osoba musí následně po své volbě za člena voleného orgánu v kapitálové společnosti či družstvu zmocnit jedinou fyzickou osobu. V praxi tedy právnická osoba potom, co bude příslušným orgánem (či v důsledku zvláštního podílu s vysílacím právem¹²²) zvolena za člena statutárního (voleného) orgánu, zmocní bez zbytečného odkladu fyzickou osobu. Takto zmocněná fyzická osoba musí nadále splňovat požadavky a předpoklady pro výkon funkce stanovené zákonem pro samotného člena voleného orgánu, tedy být svéprávná, bezúhonná ve smyslu zákona o živnostenském podnikání a nesmí u ní nastat skutečnost, která je překážkou provozování živnosti.¹²³ Oproti současné právní úpravě obsažené v občanském zákoníku výslovně novelizované znění omezuje počet zmocněných osob na jednu jedinou, čímž zamezuje právnické osobě zmocnit více fyzických osob, které by společným jednáním, či ve sboru, zastupovaly její osobu v kapitálové společnosti či družstvu. Touto změnou v odstavci 3 tak zákon o obchodních korporacích zamezí řetězení právnických osob a současně předejde nemožnosti vyhledání konkrétní fyzické osoby.

Otázkou je, zda se tato nová konstrukce dotkne pozitivního ohlasu.¹²⁴ Stanovením omezení pouze na jednoho zmocněného

---

¹²² Viz. cit. 138.

¹²³ Novela zákona o obchodních korporacích se rovněž ve svém znění dotkne § 46 odst. 1 týkajícího se předpokladů pro výkon funkce člena orgánu následovně: „Osoba, která je členem orgánu a je do funkce volena, jmenována či jinak povolávána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být také bezúhonná podle zákona o živnostenském podnikání a nesmí u ní existovat překážka provozování živnosti.“

¹²⁴ V rámci semináře na téma Velká novela zákona o obchodních korporacích - výkladové problémy a jejich řešení ze dne 17.6.2019, pořádané RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, přednášející: Prof. JUDr. Jan Dědič a JUDr. Petr Šuk, se ozvali posluchači, kteří tuto novou koncepci kritizovali. Poukazovali na skutečnost, že kapitálové společnosti a družstva budou muset změnou společenské smlouvy a následným zápisem do obchodního rejstříku přizpůsobit vše nové právní úpravě, která bude pro ně zbytečnou finanční zátěží.

zástupce se dotkne těch obchodních korporací, které pluralitu subjektů v současné době mají, a to v důsledku využití subsidiárního pravidla zakotveného v § 154 OZ. Tyto právnické osoby, které jsou členy voleného orgánu v kapitálové společnosti či družstvu, budou muset zmocnit jedinou fyzickou osobu. Jelikož novelizované znění neuvádí, zda touto jedinou fyzickou osobou může být člen jejího statutárního orgánu, je autor názoru, že člen statutárního orgánu konkrétní právnické osoby bude moci ji nadále v orgánu kapitálové společnosti či družstvu zastupovat. Změní se pouze právní důvod tohoto zastoupení, kdy nevznikne na základě podpůrného pravidla stanoveného v § 154 OZ, ale na základě § 46 (3) ZOK.

Připravovaná novela doplňuje výše zmíněný § 46 o další tři odstavce, které úpravu možnosti právnické osoby býti členem voleného orgánu v kapitálových společnostech a družstvech podstatně, oproti obecné úpravě v občanském zákoníku, modifikují. Nově připravovaný odst. 6 je navrhovaný v tomto znění: *„Bez zápisu zástupce právnické osoby podle odstavce 3 do obchodního rejstříku nelze právnickou osobu jako člena voleného orgánu kapitálové společnosti nebo družstva zapsat do obchodního rejstříku.“* Mechanismus zavedený v novém odst. 6 § 46 je hodnocen jako šťastně zvolená konstrukce, která zabrání zápisu právnické osoby jako člena voleného orgánu do obchodního rejstříku bez současného zápisu zmocněného zástupce, a tím předejde nemožnosti dohledat konkrétní fyzickou osobu. Nenastane tedy situace, že z obchodního rejstříku nebude zjistitelná konkrétní fyzická osoba, která právnickou osobu ve voleném orgánu zastupuje. Z obchodního rejstříku tak bude lehce dohledatelná fyzická osoba, coby zástupce právnické osoby, a tím dojde k usnadnění k případnému volání fyzické osoby k její odpovědnosti. Rejstříkový soud či notář prostřednictvím přímého zápisu, tak napříště nezapišou do obchodního rejstříku právnickou osobu jako člena statutárního orgánu kapitálové společnosti, či družstva, bez současného zápisu jejího zástupce.

Připravovaná novela počítá ještě s odst. 7 a 8. Odstavec 7 nově připravovaného znění zní: *„Nezmocní-li právnická osoba zástupce podle odstavce 3 a nebude-li zapsán do obchodního rejstříku ve lhůtě 3 měsíců ode dne,*

kdy jí vznikla funkce, její funkce zaniká.“ Tento odstavec navazuje na odstavec 3 a časový úsek bez zbytečného odkladu vymezuje na období 3 měsíců, ve kterém právnická osoba musí zmocnit jedinou fyzickou osobu svým zástupcem a současně provést zápis do obchodního rejstříku. Lhůta 3 měsíců je přitom počítána od vzniku funkce právnické osoby ve voleném orgánu. Pokud právnická osoba nesplní tuto podmínku, její funkce ze zákona zanikne. Podle již zmiňovaných odst. 3 a 6 § 46 ZOK právnická osoba je povinna bez zbytečného odkladu po vzniku své funkce ve voleném orgánu zmocnit fyzickou osobu. Současné znění odst. 6 nepřipouští, aby právnická osoba byla do obchodního rejstříku zapsána bez současného zápisu svého zástupce. Výše zmíněný odstavec 7 tak v podstatě pouze stanoví lhůtu 3 měsíců pro zápis zástupce (*nebude-li zapsán*) právnické osoby do obchodního rejstříku. Do obchodního rejstříku se primárně, ať už prostřednictvím přímého zápisu u notáře či inteligentního formuláře, zapisuje člen statutárního orgánu, tedy konkrétní právnická osoba, která byla zvolena do orgánu, a v souladu s odst. 6 její zápis je podmíněn současným zápisem jejího zástupce, který jí v orgánu kapitálové společnosti či družstva bude zastupovat. Odst. 7 dodává, že pokud k zápisu zástupce nedojde ve lhůtě 3 měsíců od vzniku funkce právnické osoby, její funkce v dotčeném orgánu ze zákona zanikne. Navrhované znění tak pouze zdůrazňuje důležitost zmocnění konkrétní fyzické osoby, ačkoliv z předchozích novelizovaných odstavců (především odstavce 6) je evidentní, že zástupce právnické osoby bez právnické osoby a naopak, do obchodního rejstříku zapsán nebude. V důsledku § 46 odst. 7 vzniknou dvě různá pravidla pro zápis členů do volených orgánů. První z nich pro zápis fyzické osoby do voleného orgánu kapitálové společnosti a družstva, pro které zákon nestanoví povinnost zápisu do 3 měsíců od vzniku funkce, kdy v důsledku nesplnění této podmínky by mělo dojít k zániku jeho funkce ze zákona. Druhá varianta pak pro zápis zástupce právnické osoby jako člena voleného orgánu, pro kterou § 46 odst. 6 ve spojení s odst. 7 navrhovaného znění stanoví podmínku zápisu do 3 měsíců od vzniku funkce

právnícké osoby v orgánu. Pro nesplnění této podmínky pak dochází k zániku její funkce, a to přímo ex lege. V důsledku této úpravy dochází k nerovnému postavení mezi členy volených orgánů kapitálových společností a družstev, kteří jsou fyzickými osobami, oproti právníckým osobám, jako členy volených orgánů těchto obchodních korporací, pro které je právní úpravu v tomto ohledu přísnější. Úmysl zákonodárce je zabránit situacím, za kterých nebude možno z obchodního rejstříku zjistit konkrétní fyzickou osobu zastupující právníckou osobu ve voleném orgánu. Koncepce lhůty 3 měsíců bezpochyby těmto situacím předejde. Otázkou však je, zdali kapitálové společnosti a družstva institut právnícké osoby ve voleném orgánu budou, s ohledem na přísnost právní úpravy, nadále využívat.

Poslední navrhovaný odstavec 8 pamatuje na situace, ve kterých zmocněnému zástupci zanikne ať už z jakéhokoliv důvodu jeho zmocnění. *„Zaniklo-li fyzické osobě zmocnění podle odstavce 3, zmocní právnícká osoba bez zbytečného odkladu jinou fyzickou osobu jako svého zástupce; nebude-li však tato zapsána do obchodního rejstříku ve lhůtě 3 měsíců ode dne zániku zmocnění předešlého zástupce, zaniká právnícké osobě funkce člena voleného orgánu.“* Rovněž pro tento případ stanoví lhůtu 3 měsíců, během které právnícká osoba je povinna zmocnit jinou fyzickou osobu a zapsat jí do obchodního rejstříku. Představovaný odstavec blíže nespecifikuje, na jaké důvody zániku zmocnění se vztahuje. Prakticky se bude jednat o případy zániku zmocnění, ať již z důvodu odvolané plné moci, či z důvodu zániku některého předpokladu pro výkon funkce člena voleného orgánu. Rejstříkový soud tak dodržení lhůty 3 měsíců bude kontrolovat zpětně, na základě návrhu na zápis nového zástupce a přiložených listin, které budou dokládat dodržení 3 měsíční lhůty. Za předpokladu, že tato lhůta nebude právníckou osobou dodržena, nebude moct dojít k zápisu zástupce do obchodního rejstříku a samotnou právníckou osobu stihne sankce nejtvrďší v podobě zániku její funkce ve voleném orgánu, a to bez dalšího. Úprava v tomto odstavci je rovněž přísná. Právnícká osoba coby člen voleného orgánu v kapitálové společnosti či družstvu,

bude muset dbát na dodržení těchto zákonných pravidel, aby nedošlo k nejhoršímu, tedy k zániku její funkce v orgánu. Každopádně není zákonem vyloučena možnost, že kapitálová společnost či družstvo opětovně právnickou osobu zvolí a tato právnická osoba, v souladu s navrhovaným § 46 odst. 3 ZOK, bude znovu zapsána společně se svým zmocněným zástupcem do obchodního rejstříku.

Za zmínku rovněž stojí připravované přechodné ustanovení, podle kterého právnické osoby jsou povinny zmocnit fyzickou osobu ve lhůtě 3 měsíců, počítané od účinnosti novelizovaného znění. Nebude-li takto zmocněná fyzická osoba zapsána do obchodního rejstříku, funkce právnické osoby zanikne ze zákona.

V kompetenci rejstříkového soudu není schopnost zkoumat, zda zmocnění mezi právnickou osobou a fyzickou osobou nadále trvá či zaniklo z některého ze zákonných důvodů. Mohou nastávat situace, za kterých právnická osoba bude v rejstříku zapsána jako člen voleného orgánu, ačkoliv její funkce v důsledku nedodržení 3 měsíční lhůty zanikne. Právní úprava by tak neměla zapomenout na tyto možné situace, za kterých otázka určitého peněžního postihu, v případě porušení této povinnosti, je ke zvážení.

5. ZÁVĚR KAPITOLY

Navrhované změny v postavení členů statutárních orgánů odstraní stávající nedostatky právní úpravy a výkladové problémy spojené s jejich aplikací.

Rozsáhlá připravovaná novela zákona o obchodních korporacích se v mnoha ohledech dotkne postavení členů statutárního orgánu nejen kapitálových společností. Současná dikce některých ustanovení není šťastně formulována a vyvolává nejasnosti, kterým navrhované znění novely se chce v budoucnu vyvarovat.

Ve vztahu k možnosti odstoupení člena voleného orgánu navrhuje vyloučit nevhodnou dobu, jako zákonnou podmínku pro nemožnost odstoupení z funkce. Napříště navrhované znění počítá s návratem k předchozí právní úpravě obsažené v ObchZ, která zaručovala větší rovnováhu mezi zájmy odstupujícího člena a dané obchodní korporace. Návrat k dřívější právní úpravě předejde výkladovým nejasnostem vznikajících v souvislosti se současnou právní úpravou a umožní aplikovatelnost předešlé judikatury, která je v této otázce rozsáhlá.

Ve vztahu k ručení členů statutárního orgánu obchodní korporace se novela dotkne této odpovědnosti významným způsobem. Napříště pouze v rukách insolvenčního správce bude rozhodnutí, zdali jsou zde předpoklady pro podání návrhu na vydání plnění člena statutárního orgánu do majetkové podstaty, tak rovněž určení rozsahu této odpovědnosti. Věřitelé však nebudou touto změnou omezeni ve výkonu svých práv, jelikož na základě jejich rozhodnutí je insolvenčnímu správci uložena povinnost podat návrh na rozhodnutí o uložení povinnosti konkrétnímu členovi statutárního orgánu. Pozitivní je, že zákon přiznává tomuto řízení incidenční povahu. Obava však představuje délku insolvenčního řízení, které se z důvodu těchto incidenčních sporů může neblaze protáhnout. Zákon počítá s dvěma skutkovými podstatami, jejíž vzájemný vztah důvodová zpráva blíže nespecifikuje. Otevřená rovněž zůstává nová úprava v podobě žaloby na doplnění pasiv převzatá z francouzské právní úpravy. Ve vztahu k této možnosti neexistuje v českém právu

dřívější úprava, proto inspirační zdroj se stane jádrem pudla aplikovatelnosti tohoto institutu. Z hlediska účinků navrhovaného znění, které umožňuje uložit členu statutárního orgánu vydat do majetkové podstaty vlastní majetek, se předpokládá zvýšení tlaku na jednání členů statutárních orgánů, kteří, s vědomím této možnosti, budou opatrněji přistupovat k rozhodování o obchodním vedení. Praxe však ukáže, zda tento institut, českému právu dosud neznámý, bude houfně využíván. Naopak pro věřitele představuje navrhovaná úprava zvýšení míry uspokojení svých přihlášených pohledávek z majetkové podstaty.

V úpravě právnické osoby, coby členu voleného orgánu, nastane v důsledku připravované novely dvojkolejnost spočívající v rozdílné úpravě pro civilní korporace obsažené v občanském zákoníku a zvláštní připravované úpravě pro kapitálové společnosti a družstva. Napříště tak členství právnické osoby coby členu statutárního orgánu kapitálové společnosti (či družstva) se bude řídit novou úpravou obsaženou v § 46 ZOK. Novelizované znění § 46 ZOK svou navrhovanou úpravou výkladovým problémům, vznikajících v souvislosti se současnou právní úpravou, předejde. Za prvé pro kapitálové společnosti a družstva zavádí zvláštní úpravu spočívající mezi jinými ve vyloučení podpůrného pravidla stanoveného v občanském zákoníku. Tím docílí povinnost právnické osoby zmocnit fyzickou osobu, která jí bude v orgánu zastupovat, přičemž počet takto zmocněných osob je novelou omezen na jednu jedinou. Pozitivně je rovněž vnímaná povinnost podmíněného zápisu zvolené právnické osoby ve voleném orgánu se svým zmocněným zástupcem. Nedodržení této povinnosti je sankcionováno zánikem funkce právnické osoby ve voleném orgánu, a to přímo ze zákona. Otevřená zůstává otázka, zdali navrhovaná úprava v podobě sankce za nedodržení zápisu zmocněného zástupce do obchodního rejstříku nezpůsobí snížení počtu právnických osob ve volených orgánech kapitálových společností a družstev. Napříště tak právnická osoba, která se stane členem statutárního orgánu v kapitálové společnosti se

bude řídit rozdílnými pravidly, než kterými by byla vázána v případě svého členství v zapsaném spolku.

Dorota Plonková

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Kontakt na autora: dorota.plonkova01@upol.cz

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

POUŽITÉ ZDROJE KE KAPITOLE

Odborné monografie a jiné odborné knihy

1. HÁSOVÁ, J., Moravec, T. a kol. *Insolvenční zákon*, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. 1824 s.
2. ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., KUHN, P., ŠUK, P. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. 1144 s.

Odborné příspěvky v časopisech a sbornících

3. JOSKOVÁ, Lucie. Odstoupení z funkce v nevhodnou dobu. *Rekodifikace & praxe*, 2015, č. 7-8, s. 49.

Právní předpisy České republiky (vč. předpisů již zrušených)

4. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
5. zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
6. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
7. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Rozhodnutí vrchního soudu a Nejvyššího soudu

8. Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. září 2003, sp. zn. 29 Odo 181/2003
9. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13.9.2006, sp. zn. 29 Odo 1549/2005
10. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 7 Cmo 56/2008
11. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10. 2. 2009, sp. zn. 29 Cdo 2863/2008

12. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 8. 2015, sp. zn. 7 Cmo 615/2014
13. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 4. 10. 2017, sp. zn. 7 Cmo 204/2016

Důvodová zpráva

14. Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích

Odborné semináře

15. Velká novela zákona o obchodních korporacích - výkladové problémy a jejich řešení ze dne 17.6.2019, pořádané RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, přednášející: Prof. JUDr. Jan Dědič a JUDr. Petr Šuk

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

V. ZATRACENÝ PŘEVOD PODÍLU VE V.O.S.

TEREZA TINA RAŠŤÁKOVÁ

Anotace: Text se zabývá současnou úpravou převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti, se kterou se snaží vypořádat a najít k ní odůvodnění. S ohledem na nutný výklad ve shodě s Listinou základních práv a svobod a samozřejmě s hodnotami, na kterých stojí náš právní řád, se zaměřuje na právní důsledek převodu podílu dle platné právní úpravy. Cílem příspěvku je najít ideální úpravu a způsob, jakým by se v budoucnu mohlo postupovat při převodu podílu v souladu s nynějšími zásadami soukromého práva. Poohlédne se i po připravované novele, která se zásadně odchyluje od přístupu zákona o obchodních korporacích, přestože došlo ke škrtům v této zamýšlené novele.

Klíčová slova: Převod podílu ve veřejné obchodní společnosti, převod podílu neomezeně ručícího společníka, veřejná obchodní společnost.

Abstract: This text deals with the question of transferring of share in v.o.s. and trying to find understanding for this legal forbiddance. The article touches the issues transferring of share and consequence of this legal negotiations. It focuses mainly on the interpretation according to Charter of Fundamental Rights and Freedoms and Czech law principles. The result should be finding preferable legislation. The author also discusses an upcoming amendment.

Keywords: *Transferring of share in General Partnership (v.o.s.),
General Partnership (v.o.s.).*

1. ÚVOD KAPITOLY

I když veřejná obchodní společnost zdaleka nepatří mezi nejoblíbenější obchodní společnosti, v posledních měsících jich začíná přibývat, a to převážně na hracím poli insolvenčních správců. Cílem autorova příspěvku je zamýšlení se nad současnou úpravou zákazu převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti. Hledá možné důsledky při převodu podílu s ohledem na neplatnost takového právního jednání. Dále se snaží porovnat faktické rozdíly mezi záměnou společníka, převodem podílu na třetí osobu a postoupením smlouvy.

V poslední části příspěvku se autor zaměřuje na připravovanou novelu, která se odchyluje od platné právní úpravy a zhodnocuje, jestli by novelizované znění bylo vhodnější, přestože v nedávné době došlo ke škrtům. Otázkou na závěr je, zda lze v souladu s nynějšími zásadami a přístupem k soukromému právu odůvodnit současnou úpravu.

2. PŘEVOD PODÍLU VE VEŘEJNÉ OBCHODNÍ SPOLEČNOSTI

2.1. Zákaz převodu podílu v proměnách času

Žádnou zmínku o převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti bychom v obchodním zákoníku (dále ObchZ) nenašli a tato úprava také neobsahovala ani žádný přímý zákaz. Proto bylo uvedené téma předmětem odborných diskuzí.¹²⁵ Dědič tento zákaz dovozoval z § 83 ObchZ: „Změnou společenské smlouvy může do společnosti přistoupit další společník anebo může společník ze společnosti vystoupit, zůstanou-li ve společnosti alespoň dva společníci.“ Zde byl dle jeho názoru zakotven princip nepřevoditelnosti podílu.¹²⁶ Smlouva o převodu podílu by byla z důvodu počáteční nemožnosti plnění absolutně neplatná.

Tento přístup k nemožnosti jeho převodu zaujala i judikatura, avšak mírně odlišně. Nejvyšší soud dovodil, že převodem podílu nemůže dojít ke změně v osobách společníků: „... u veřejné obchodní společnosti jsou pro charakteristiku společnosti rozhodující právě osobní prvky, tj. znalosti, vlastnosti a dovednosti společníků. Právě z jejich posouzení vycházejí společníci při rozhodování o tom, zda, popřípadě s kým, společnost založí. Závěr, že následně, tj. v průběhu existence veřejné obchodní společnosti, pozbývají tyto skutečnosti význam a kterýkoli ze společníků se může – bez souhlasu ostatních společníků – dohodnout na tom, že převede svůj podíl na společnost na třetí osobu bez ohledu na to, zda tato požadované znalosti, vlastnosti a dovednosti má, je v rozporu s účelem osobní společnosti.“¹²⁷

Významnou přitom považují tuto větu rozhodnutí: „...uzavřením smlouvy o převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti ke změně v osobách

---

¹²⁵ ELIÁŠ, K. Veřejná obchodní společnost, *Právník*, č. 1, rok 1998, str. 38, dále DĚDIČ, J. *Obchodní zákoník komentář* díl I. §1 až §92e. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, s. 777., dále 3. MAREŠOVÁ, M. Převod obchodního podílu neomezeně ručícího společníka. *Ad Notam*. 2006, č. 5, s. 156 – 158

¹²⁶ DĚDIČ, J. In Dědič, J. (ed) *Obchodní zákoník komentář* díl I. §1 až §92e. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, s. 777.

¹²⁷ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008

*společníků dojit nemůže (ledaže by taková smlouva splňovala shora uvedené podmínky).*¹²⁸ Z daného judikátu můžeme dovodit převoditelnost podílu, pokud by byl dán souhlas společníků s tímto převodem. Nedošlo zde k úplnému vyloučení možnosti převodu. Komentáře k zákonu o obchodních korporacích (dále z.o.k.) i k obchodnímu zákoníku uvádějí, že převod podílu není a nebyl možný a odkazují na výše uvedené rozhodnutí.¹²⁹ Jedna světlá výjimka v komentářové literatuře naštěstí je a netrvá paušálně na závěrech judikatury. Dovojuje přijatelnější závěry dle platné právní úpravy.¹³⁰ Závěr Nejvyššího soudu nelze příliš paušalizovat. Nešlo zde o vyloučení převodu podílu ve všech případech.

Platná právní úprava zákona o obchodních korporacích tento převod vylučuje úplně. V § 116 z.o.k. nalezneme přímý zákonný zákaz: „*Převod podílu společníka ve veřejné obchodní společnosti se zakazuje.*“ Ospravedlňujícím důvodem pro extrémně paušální zákaz převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti by mohla být ochrana společníků, věřitelů nebo společnosti jako takové a v úvahu také přichází ochrana veřejného pořádku. Zároveň je třeba se zaměřit na možnost cese smlouvy, kterou přímo důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích připouští.¹³¹

2.2. Ochrana společníků a společnosti jako takové

---

¹²⁸ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008

¹²⁹ ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. § 116. In: ŠTENGLOVÁ, a kol. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017., dále i ŠTENGOVÁ, I. §83. In: ŠTENGLOVÁ, I., a kol. Obchodní zákoník. 13.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010, s. 322.

¹³⁰ ALEXANDER, HRABÁNEK, ŠÍLHÁN §116. In: LASÁK, J. Doležil a kolektiv. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I.díl. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 804.

¹³¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), č. 90/2012 k § 101 až 123. Dostupná na <<https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgez6ojql5shu&rowIndex=0>>.

Zákaz převodu podílu je v zákoně o obchodních korporacích již přímo uveden v § 116 z.o.k. a jedná se tedy o kogentní ustanovení s přihlédnutím k úvodní části občanského zákoníku.¹³² Zaměříme-li se na osobní prvek veřejné obchodní společnosti, je třeba vzít v úvahu ochranu společníků a společnosti.

Legitimním důvodem pro ochranu společníků je zcela jistě ručení, jelikož společníci ručí neomezeně a solidárně. Pokud by byl podíl volně převoditelný, mohlo by snadno dojít ke zhoršení jejich postavení. Tento problém můžeme částečně vyřešit díky § 111 odst. 1 z.o.k.: „*Po zániku účasti ve společnosti ručí společník jen za ty dluhy společnosti, které vznikly před zánikem jeho účasti.*“ Nejistota nastává až u budoucích dluhů, za které již původní společník ručit nebude a přistupivší společník nemusí být dostatečně schopný plnit například regresní nárok. Volně převoditelný podíl by tedy mohl být zajisté problematický.

Společníkům je umožněno v § 99 z.o.k. sjednat si odlišný počet hlasů pro rozhodování, a zároveň je zde pravidlo, že při změně společenské smlouvy je vyžadována dohoda všech. Ustanovení od počátku účinnosti zákona o obchodních korporacích přináší výkladovou nejistotu. Ve druhém odstavci je zakotven nutný souhlas všech společníků, do jejichž práv a povinností se zasahuje. Při zvažování těchto pravidel bychom měli brát v potaz uzavřenost společnosti a její vázanost na konkrétní osoby. Dohodu o většinovém hlasování, která se nebude podstatně dotýkat práv ostatních, považuji za možnou. S přihlédnutím k druhému odstavci se však bude jednat o ne mnoho případů. Převod podílu i změna v osobách společníků se mi jeví, jako podstatný zásah do fungování společnosti a práv všech společníků. Je vhodné připustit volnější výklad § 99 odst. 1 z.o.k. a umožnit i většinové hlasování, ale je nutné v každém konkrétním případě vždy zvažovat zásah do postavení dotčených společníků.

---

¹³² Viz § 1 odst. 2 občanského zákoníku

Lála ve svém článku uvádí, že pokud lze změnit společenskou smlouvu většinou, kterou určí společenská smlouva s přihlédnutím k § 99 z.o.k., může dojít i k přistoupení společníka, aniž by souhlasili všichni. Proč by s ohledem na tuto možnost nešlo dosáhnout i převodu podílu.¹³³ S tímto názorem se neztotožňuji. Je však pravdou, že se tento postup připouštěl za účinnosti obchodního zákoníku, jak shodně uvádějí komentáře i judikatura.¹³⁴ Všimněme si ale značného rozdílu ve znění současné úpravy. V tomto případě bude docházet k zásahu do jejich postavení velice podstatně s ohledem na solidární a neomezené ručení s neznámou či dokonce nechtěnou osobou.

Častým argumentem, který odůvodňuje zákaz převodu podílu je argument povahou věci.¹³⁵ Společnost je totiž uzavřená a vázána na život osob, které ji založili. Tento argument zajisté neobstojí vedle možnosti přistoupení nového společníka, se kterým nesouhlasili všichni současní, pokud tuto možnost upravovala společenská smlouva, což bylo připuštěno za účinnosti obchodního zákoníku.

Mohla by proto nastat situace, kdy společenská smlouva upravuje odlišně od zákona nutnou dohodu všech při změně společenské smlouvy, popř. mohou být změněny i počty hlasů, a společník si prosadí většinou změnu společenské smlouvy spočívající v záměně společníka, a tím tak zasáhne do práva společníka, který ve společnosti setrvává. Z tohoto důvodu je třeba přihlížet při záměně a také třeba i jen u přistoupení společníka na potřebný souhlas společníků, kteří setrvávají ve společnosti.¹³⁶ Úprava potřeby souhlasu společníků při zásahu do jejich postavení je zajisté kogentní

---

¹³³ LÁLA, D. Zákaz převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti. *Obchodněprávní revue*. 2018, č. 2, s. 42-46.

¹³⁴ ŠTENGOVÁ, I. § 79. In: ŠTENGLOVÁ, a kol. *Obchodní zákoník*. 13.vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010, s. 314. dále i Pelikánová, I. *Komentář ke obchodnímu zákoníku*. 2. díl. 3. vydání. Praha: ASPI, a. s., 2004, s. 439. dále i usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008

¹³⁵ POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 1. Díl. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2009 s. 445.

¹³⁶ § 99 odst. 2 z.o.k.

s přihlédnutím k úvodnímu ustanovení uvedeném v občanského zákoníku.¹³⁷ Společnost, která má dva společníky a došlo v ní k prosazení vůle jednoho z nich, který měl většinu a připustil tak přistoupení další osoby, nemusí být výhodné. Následné vnitřní vypořádání mezi společníky se může dotknout společníka, který s přistoupením nechtěné osoby nesouhlasil. Pro věřitele může být výhodnější mít například tři ručitele, avšak pro samotné společníky to nemusí být příznivější stav.

Pokud by si společníci ve společenské smlouvě umožnili převod podílu a zároveň si stanovili podmínky a postup, který si určí, není zde legitimní důvod pro přísnou ochranu společníků.

Podmínění souhlasu ostatních společníků, které by bylo možné dovozovat z § 99 odst. 2 z.o.k. a ručení původního za dluhy před zánikem jeho účasti ve společnosti, by měly být dostatečnou ochranou. Je tedy třeba omezovat autonomii vůle společníků, zakazovat právní jednání, a tím i omezovat jejich vlastnické právo?

Při potřebě bezrozpornosti právního řádu, bychom mohli dojít k závěru, že převod podílu by neměl být zcela zapovězen.

2.3. Ochrana věřitelů

Zákaz převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti by mohl odůvodňovat i zájem na ochraně věřitelů. Důležitou otázkou je, zda by vůbec převodem podílu docházelo k oslabení jejich postavení.

Úprava veřejné obchodní společnosti obsahuje ručení společníka za dluhy, které vznikly před jeho ukončením účasti ve společnosti. Další pravidlo týkající se změny v osobě společníka určuje ručení přistupivšího společníka i za dluhy vzniklé před jeho přistoupením. Tento nový společník má právo požadovat případné poskytnuté plnění po všech tehdejších společnících. V tomto případě by tedy fakticky mohlo dojít ke zlepšení postavení věřitele, protože se může domáhat plnění jak po bývalém společníkovi, tak přistupivším a

---

¹³⁷ LASÁK, J. In: LASÁK, J. DOLEŽIL, T., a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. I.díl. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 8.

nakonec i samozřejmě po společníkovi, kterému účast nezanikla. Nový společník bude mít tuto povinnost i tehdy, pokud o žádném nebo konkrétním vymáhaném dluhu nevěděl.¹³⁸

Došlo-li například k uzavření nájemní smlouvy společností, ve které se následně převede podíl společníka na osobu méně majetnou, může zde být do budoucna riziko pro pronajímatele, jelikož společnost již nemusí být schopna opětuující se plnění poskytovat a zároveň nový společník nebude mít dostatečný majetek. Tento problém by měl pronajímatel i při záměně a nikoli jen při převodu podílu. Dostatečnou ochranu by mu měla přinést úprava nájmu v občanském zákoníku. Opět tedy narážíme na otázku, proč zákon neumožňuje převod podílu.

2.4. Zánik účasti společníka a přistoupení nového v porovnání s převodem podílu

Jaké odlišnosti můžeme nalézt při zániku účasti společníka, současného přistoupení nového a při převodu podílu?

První rozdíl spočívá v právu na vypořádací podíl. Při zániku účasti změnou společenské smlouvy vzniká odchodícímu společníkovi nárok na vypořádací podíl. Převod podílu naopak samozřejmě ze zákona vylučuje právo na tento podíl. Při zániku účasti musí vždy dojít k vypořádání mezi společností a společníkem. Nelze připustit, aby se pouze vypořádal vystupující společník s nově přistupujícím. Toto stanovisko zaujala judikatura a jelikož nedošlo k podstatným změnám v právní úpravě je rozhodnutí Nejvyššího soudu stále použitelné.¹³⁹ Lze nad rámec tohoto vypořádání smluvně upravit další vyrovnání mezi společníkem, který ukončuje účast a nově přicházejícím. Pokud chce společník opustit společnost a má možnost najít osobu, která by naopak chtěla přistoupit, je nepochybně vhodnější, aby se tak dělo převodem podílu. Společník

---

¹³⁸ ALEXANDER, HRABÁNEK, ŠILHÁN §110. In: LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. I.díl. Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 774.

¹³⁹ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4217/2007

nebude zbytečně vyvádět peníze ze společnosti, což je výhodnější varianta i pro věřitele. Převod by se tak nedotkl společnosti, zbývajících společníků ani věřitelů. Nedocházelo by k únikům finančních prostředků a nevznikaly by náklady na mimořádnou účetní závěrku, ze které by se určovala hodnota vypořádacího podílu, jestliže by společenská smlouva neurčila jinak.¹⁴⁰

Druhá odlišnost by mohla vznikat u ručení z důvodu rozdílného nabytí účasti ve společnosti. Při zániku účasti zaniká podíl, následně přistupuje osoba a vzniká nový podíl ve společnosti. Naopak při převodu podílu by docházelo k převodu konkrétní věci, která by nezanikala. Tento rozdíl by mohl mít vliv na ručení společníků upravený v § 111 z.o.k.. Při zániku účasti bude společník ručit za dluhy, které vznikly za jeho účasti a přistupivší bude ručit i zpětně za dluhy před jeho přistoupením ke společenské smlouvě. Tento rozdíl však není třeba rozebírat, protože není možné, aby dle platné právní úpravy nedošlo k aplikaci těchto pravidel. I kdyby byl převeden podíl, tak by prodávajícímu zanikla účast a kupující by byl přistupujícím společníkem. Prohlášení k přistoupení ke společenské smlouvě při převodu podílu již není třeba. Můžeme zde analogicky aplikovat § 209 z.o.k nebo můžeme vyjít z obecného pravidla, že při nabytí vlastnického práva nabývá nabyvatel práva a povinnosti s věcí spojená, což jsou i práva a povinnosti specifikované ve společenské smlouvě, která budou závazná.

Změna společenské smlouvy, při které se mění osoba společníka a převod podílu, který by se měl uskutečnit podle platné úpravy, kdybychom pominuli zákaz převodu podílu, se tedy výrazně neliší. Z hlediska ochrany společnosti se zde jeví záměna společníka jako méně vhodný způsob, jelikož zbytečně finančně zatěžujeme společnost.

---

¹⁴⁰ ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. § 111. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, B., CILEČEK, F. a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 271.

2.5. Převod podílu versus cese smlouvy

Pozornost věnujme důvodové zprávě: „*Převod podílu je zakázán, nevylučuje se tím nicméně cese smlouvy podle občanského zákoníku.*“¹⁴¹ Pokud jsme neospravedlnili zákaz převodu podílu před záměnou společníků, těžko jej ospravedlníme zde.

Podíl je nehmotnou věcí movitou, jelikož splňuje její zákonnou definici v občanském zákoníku.¹⁴² Převodem podílu se převádí vlastnické právo k věci. Tento podíl představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí. Pokud tedy dochází k převodu podílu, převádí se také práva a povinnosti na podílu váznoucí. Společenská smlouva udává, jaká práva a povinnosti jsou s ním svázána, a co představuje.

V ustanovení § 1106 občanského zákoníku (dále o.z.) je uvedeno, že kdo nabude vlastnické právo, nabude také práva a povinnosti s věcí spojená. Tento paragraf by se měl aplikovat i u převodu podílu, a proto bude nabyvatel podílu vázán právy a povinnostmi spojenými s podílem plynoucí ze společenské smlouvy.

I kdybychom došli k závěru, že práva a povinnosti s věcí spojená jsou pouze ty nezákladnější jako právo s věcí disponovat, právo na ochranu vlastnického práva atd.,¹⁴³ lze postupem analogické aplikace § 209 odst. 1 z.o.k. dosáhnout chtěného výsledku.

Při převodu podílu toto ustanovení konkrétně stanovuje, že nabyvatel přistupuje ke společenské smlouvě. Podmínky pro analogii jsou splněny a není důvod odmítat závěr o tom, že je nabyvatel vázán i společenskou smlouvou.

Cesi smlouvy upravuje § 1895 o.z.: „*Nevylučuje-li to povaha smlouvy, může kterákoli strana převést jako postupitel svá práva a povinnosti ze smlouvy nebo z její části třetí osobě, pokud s tím postoupená strana souhlasí a pokud nebylo*

---

¹⁴¹ Důvodová zpráva k zákonu č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), č. 90/2012 k § 101-123.

¹⁴² § 489 o.z., § 496 odst. 2 o.z., § 498 odst.2 o.z.

¹⁴³ DOBROVOLNÁ, E. § 1106. In: SPÁČIL, J. a kol. *Občanský zákoník III. Věcná práva* (§ 976–1474). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 356.

dosud splněno.“ Při cesi společenské smlouvy dochází k převodu celé jedné strany závazku. Máme-li tedy ve společnosti tři společníky, může jeden převést svá práva a povinnosti na jinou třetí osobu vně. Ostatní společníci musí při postoupení strany souhlasit, což je pro ně vhodná ochrana. Nepřevádí se vlastnické právo k věci, ale převádí se jedna ze stran společenské smlouvy, díky které má společník účast ve veřejné obchodní společnosti představovanou podílem.

Zásadní rozdíl je v zákonem předvídaném souhlasu při cesi smlouvy. Zde není pochyb o tom, že bude vždy potřeba. Možná je to i jednodušší varianta, aby náš právní řád nebyl přeplněný všemožnou nadbytečnou úpravou. Ovšem je pro obyčejného smrtelníka pochopitelné, že nemůže převést svůj podíl, protože mu to zákon zakazuje, i když v jiných právních formách ne a zároveň mu dává možnost cese smlouvy, kde fakticky dochází ke stejnému cíli?

Paušálně zakazujeme převod podílu, se kterým jsou spojena práva a povinnosti, ale jsme shovívaví k postupu přes cesi smlouvy. Žádný rozumný důvod v této úpravě nenacházím. Právní úprava by měla dávat smysl a být schopna nám dát odpověď na otázku proč některé věci zakazujeme.

2.6. Jaký důsledek bude mít převod podílu dle platné právní úpravy?

Zákonný zákaz převodu podílu bude nepochybně normou kogentní. Ustanovení neupravuje důsledek tohoto porušení. Důležitá úvaha před řešením tohoto problému se má týkat posouzení, zde jde o počáteční nemožnost plnění anebo jde pouze o právní jednání, jehož předmět odporuje zákonu. Toto rozlišení a správná subsumpce má být podstatná, a to z důvodu aplikace § 580 odst. 1, které zohledňuje smysl a účel zákona, a naopak počáteční nemožnost plnění má paušálně vést k absolutní neplatnosti.¹⁴⁴ Dědič za účinnosti

---

¹⁴⁴ HANDLAR, J., DOBROVOLNÁ, E. § 580. In: BÍLKOVÁ, J. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část* (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077.

obchodního zákoníku dovozoval, že je v něm zakotven princip nepřevoditelnosti, a tím pádem nelze převést podíl z důvodu počáteční nemožnosti plnění.¹⁴⁵ Salač uvádí, že pokud zákon konkrétně omezuje právního jednání, jedná se o meze, jak může subjekt jednat. Jednání, které by překračovalo tyto meze je právně nemožné.¹⁴⁶ Nezdá se mi správné, aby se pouhou subsumpcí, která je na tenkém ledě při rozlišování konkrétních případů docházelo k tak odlišným závěrům, které dovozuje Handlar.¹⁴⁷ Melzer uvádí, že je třeba zkoumat právní jednání, při kterém jde o právní nemožnost nebo pouze o právní nedovolenost.¹⁴⁸ Při pouhé právní nedovolenosti, která nastává, pokud zákonodárce odmítá právní následek by mělo dojít k posuzování, zda smysl a účel vede k relativní či absolutní neplatnosti.

Z hlediska předvídatelnosti a bezrozpornosti právní řádu by měl převážít postup, kdy dojde k přezkumu smyslu a účelu ve všech případech, kdy budeme mít pochybnost o tom, zda se jedná o právní nemožnost.

Zohledníme-li generální klauzuli obsaženou v § 580 odst. 1 o.z., musíme hledat smysl a účel tohoto zákazu. Je třeba zvažovat, jaký důsledek bude mít porušení této normy, zda se bude jednat o relativní či absolutní neplatnost. Kdybychom dospěli k závěru, že se jedná o počáteční nemožnost plnění, což komentáře dříve

---

¹⁴⁵ DĚDIČ, J. *Obchodní zákoník komentář díl I. §1 až §92e*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, s. 777

¹⁴⁶ Salač, J. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. s. s. 209–210

¹⁴⁷ HANDLAR, J., DOBROVOLNÁ, E. § 580. In: BÍLKOVÁ, J. a kol. *Občanský zákoník I. Obecná část* (§ 1–654). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 2077

¹⁴⁸ MELZER, F. §547. In: MELZER, F., TĚGL, P., a kol. *Občanský zákoník - velký komentář. Svazek III. § 419-654*. Praha: Leges, 2014, s. 524-525

dovozovaly, jednalo by se o přílišný zásah do právní jistoty.¹⁴⁹ Přikláním se k závěru, že se bude jednat o pouhou právní nedovolenost plnění, kterou odmítá právní řád z nějakého důvodu, a je třeba zkoumat důsledek.

Účel zákazu převodu podílu bude nejspíše spočívat v ochraně společníků a další připadá v úvahu ochrana veřejného pořádku. Často je zdůrazňována osobní povaha veřejné obchodní společnosti a její uzavřenost, jako její pojmové znaky, což vede k potřebné ochraně společníků. Zákon na ochranu věřitelů myslí již při změně v osobách společníků a nastavuje zde ochranné mechanismy, proto zde ochranu věřitelů řadit spíše nelze. Důvodová zpráva o důvodu zákazu mlčí.

„K omezení svobody ustavování a úpravy vnitřních poměrů může dojít pouze tam, kde v rámci testu proporcionality převáží zájem na limitaci autonomie vůle z důvodů ochrany jiných hodnot (vymezení statusu osob, ochrany práv třetích osob – věřitelů, zaměstnanců, právní jistoty atd., viz dále), což se bude odlišovat nejen u jednotlivých typů právnických osob, ale i „vnitřně“ (viz např. rozdíl mezi režimem kotované akciové společnosti a akciové společnosti jediného akcionáře, nebo odlišnost mezi veřejně prospěšnou nadací a nadací rodinnou).“¹⁵⁰

Smyslem této úpravy má být upřednostnění určitého zájmu před zájem jiným.¹⁵¹ Omezili jsme autonomii vůle, možnost nakládat s vlastní věcí před ochranou společníků a veřejného pořádku. Při hledání důsledku je tedy třeba, abychom poměřili tyto principy a našli vhodný závěr.

Prvním kritériem při poměřování principů je vhodnost. Hledáme otázku na to, zda zákazem převodu podílu dosáhneme ochrany ostatních společníků. V tomto případě zákazem převodu podílu nepochybně dochází k dostatečné ochraně společníku. Druhým

---

¹⁴⁹ DĚDIČ, . *Obchodní zákoník komentář díl I. §1 až §92e.* 1. vydání. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, s. 777 a dále Salač, J. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu.* 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. s. s. 209–210

¹⁵⁰ RONOVSÁ, K., HAVEL, B. Kogentnost úpravy právnických osob a její omezení autonomií vůle, nebo vice versa?. *Obchodněprávní revue.* 2016, č. 2, s. 35

¹⁵¹ MELZER, F. *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace.* 1. vydání. Praha. C-H Beck. 2009, s. 159

krokem je zkoumání potřeby. Můžeme dosáhnout ochrany společníků i jinými vhodnějšími prostředky? V druhém kroku již testem proporcionality neprojdeme, jelikož je tento zásah zbytečně přísný a zákonodárce mohl volit přijatelnější, méně omezující prostředek ochrany.

Ochrana veřejného pořádku by měla být také přezkoumána. Stěžejní je výklad veřejného pořádku: „*Veřejný pořádek představuje pravidla, na kterých je nutno z důvodu veřejného zájmu bezvýhradně trvat, pak v případě jejich porušení vyžaduje smysl a účel zákona, aby takové ujednání bylo neplatné.*“¹⁵² Důvodové zpráva uvádí, že „*veřejný pořádek prostupuje celé právo a zahrnuje pravidla, na nichž leží právní základy společenského řádu zdejší společnosti.*“¹⁵³ Co lze považovat za nejdůležitější principy, na kterých stojí celé soukromé právo? Autonomie vůle, ochrana vlastnického práva a naproti tomu stojící přísná ochrana osob. I když zákonodárce dal přednost ochraně společníků, je nutné, aby se jednalo o absolutní neplatnost?¹⁵⁴ Relativní neplatnost má být následkem tam, kde dochází k zásahu do práv chráněné osoby, a touto může být i osoba třetí. Ochrana formou obrany přes relativní neplatnost dotčenému společníkovi zůstane zachována a mohl by se dovolat tohoto zákazu.

Dle mého názoru, tak zajisté postačuje, aby následkem porušení tohoto zákonného zákazu byla pouze relativní neplatnost. Tento závěr i lépe reflektuje zásadu autonomie vůle a také to, že k jejímu omezení má docházet pouze výjimečně.

2.7. Návrh nové právní úpravy

---

¹⁵² MELZER, F. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. 2013, č. 7, s. 253

¹⁵³ Důvodová zpráva k občanskému zákoníku č. 89/2012, zvláštní část § 1. Dostupná na: < <https://www.beck-online.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=oz5f6mrqgez6obzl5shu>>

¹⁵⁴ TELEČEK, I. Není rozpor se zákonem jako rozpor se zákonem. *Právní rozhledy*, 2004, č. 5, s. 161

Judikatura Nejvyššího soudu přišla s myšlenkou, která v naší právní úpravě přetrvává, i když v mírně nepochopené formě. Došlo k výslovnému zakotvení zákazu převodu podílu v zákoně o obchodních korporacích i přesto, že daný zákaz v obchodním zákoníku chyběl. Každý trend má své příznivce. Časem však často dochází k potřebné změně a nastoupení nové, vhodnější myšlenky. Tu mohla přinést novela zákona o obchodních korporacích, která bohužel již v novém znění vypustila možnost převodu podílu při škrtech v letošním roce. Dříve navržená změna mohla vést k příjemné změně v § 116 z.o.k.: „(1) Podíl společníka ve veřejné obchodní společnosti lze převést se souhlasem všech společníků; smlouva o převodu podílu nenabude účinnosti dříve, než bude souhlas udělen. Podíl však nelze zastavit ani jinak použít k zajištění dluhu. Převodce ručí společnosti za dluhy, které byly s podílem na nabyvatele převedeny.“¹⁵⁵ Tato nová úprava by chránila společníky a umožňovala převod podílu ve veřejné obchodní společnosti se souhlasem všech. Pravidlo se mi jeví jako vhodné, jelikož dostatečně chrání ostatní společníky. Otázkou je, zda by se jednalo o kogentní úpravu. Pokud stále přetrvává názor, že lze měnit společenskou smlouvu většinou upravenou ve společenské smlouvě, a to i tehdy když se mění osoby společníků, měl by být umožněn převod podílu, který si upraví společenská smlouva. S přihlédnutím k pojmovým znakům veřejné obchodní společnosti je vhodnější postup, kdy bude zachována povinnost souhlasu všech. Nelze však připustit změnu společenské smlouvy v osobách společníků jinou většinou a nepřipustit odchylnou možnost převodu podílu. Poslední věta navrhované změny je zopakováním obecného pravidla, že při zániku účasti společníka dále ručí za dluhy, které byly ke dni zániku jeho účasti a je nadbytečná. Bohužel došlo k upuštění od změny a pokud se nestane něco závratného, převod podílu bude stále ztracen.

---

¹⁵⁵ Důvodová zpráva k připravované novele zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, s. 16. Dostupná na: <<http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=207&CT1=0>>.

3. ZÁVĚR KAPITOLY

Připravovaná novela zákona o obchodních korporacích se bohužel nedotkne zákazu převodu podílu, i když se v prvotním návrhu tato převratná změna nacházela. Možnost převodu podílu s nutným souhlasem všech společníků je dle mého názoru vhodnou úpravou. Judikatura se vyjádřila ke změně společenské smlouvy v osobách společníků.¹⁵⁶ Dovodila, že ke změně v osobách může dojít i upravenou většinou ve společenské smlouvě. Pokud tento závěr přetrvá i za účinnosti zákona o obchodních korporacích, je třeba k němu přihlídnout i při možných budoucích změnách u převodu podílu. Nelze tvrdit, že pro převod podílu je potřebná dohoda všech jako kogentní pravidlo, pokud připustíme změnu v osobách společníků většinou upravenou ve společenské smlouvě, jak připouštěla starší judikatura.¹⁵⁷

V právu by mělo být velmi důležité umět si odpovědět na otázku proč. Takto by měl zákonodárce uvažovat při tvorbě právních předpisů a vyvarovat se tak nevhodným změnám. Poměřováním právních principů, které měl zákonodárce při tvorbě zvažovat, jsme dospěli k názoru, že úprava není vhodně zvolená. I když se tato ochrana jeví jako vhodná, nelze trvat na závěru, že je její forma i velmi potřebná. Lze si představit vhodnější úpravu než paušální zákaz. Veřejný pořádek je neurčitý právní pojem, který by neměl být zneužíván při hodnocení závěrů. Zákonný zákaz, který vede přímo bez dalších úvah k rozporu s veřejným pořádkem, nelze přijmout jako správný postup. Při zvažování důsledků, které by nastaly při převodu podílu, zastávám názor, že by měla převážet potřeba relativní neplatnosti, k čemuž mě dovedl i test poměřování právních principů.

Tereza Tina Raš'áková

---

¹⁵⁶ usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008

¹⁵⁷ Tamtéž

Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci.

Kontakt na autora: terezatina.rastakova01@upol.cz

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

POUŽITÉ ZDROJE KE KAPITOLE

Odborné monografie a jiné odborné knihy

1. DĚDIČ, Jan. *Obchodní zákoník komentář díl I. §1 až §92e*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Polygon, 2002, 847 s.
2. LASÁK, Jan. Doležil a kolektiv. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I.díl*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 1578 s.
3. LAVICKÝ, P. a kolektiv. *Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 - 654). Komentář*. Praha : C.H.Beck, 2014. 2380 s.
4. MELZER, F., Tégl, P. a kolektiv. *Občanský zákoník - velký komentář. Svazek III. § 419-654*. Praha : Leges, 2014. 1234 s.
5. ŠTENGLOVÁ, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2013. 994.
6. ŠTENGLOVÁ, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: *Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání*. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017. 1128 s.
7. SPÁČIL, J., a kol. *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013. 1260 s.
8. MELZER, F. *Metodologie nalézání práva. Úvod do právní argumentace*. 1. vydání. Praha. C-H Beck. 2009, 304 s.
9. SALAČ, J. *Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2004. 301 s.

Odborné příspěvky v časopisech a sbornících

10. RONOVSKÁ, K. a HAVEL, B. Kogentnost úpravy právnických osob a její omezení autonomií vůle, nebo vice versa? *Obchodněprávní revue*, 2016, s. 33-39
11. LÁLA, D. Zákaz převodu podílu ve veřejné obchodní společnosti. *Obchodněprávní revue*. 2018, č. 2, s. 42-46
12. MAREŠOVÁ, M. Převod obchodního podílu neomezeně ručícího společníka. *Ad Notam*. 2006, č. 5, s. 156 – 158
13. MELZER, F. Dispozitivní a kogentní normy v novém občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. 2013, č. 7, s. 253 – 260
14. PETROV, J. Neplatnost právních jednání. *Bulletin advokacie*, 2011, č. 3, s. 36
15. TELEC, I. Není rozpor se zákonem jako rozpor se zákonem. *Právní rozhledy*, 2004, č. 5, s. 161

Právní předpisy České republiky (včetně zrušených)

16. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
17. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
18. zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Rozhodnutí Nejvyššího soudu

19. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 646/2008
20. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 11. 2002, sp. zn. 29 Odo 331/2002
21. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4217/2007
22. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. července 2001, sp. zn. 30 Cdo 1549/2000

[<<OBSAH>>](#) [<<INDEX>>](#)

REJSTRÍK - INDEX

C

Compliance

Compliance program

Č

Člen statutárního orgánu (obchodní korporace)

Člen voleného orgánu (obchodní korporace)

D

Dodatečné hlasování (s.r.o.)

Dodatečný souhlas společníka (s.r.o.) s navrženým usnesením

H

Hospodářská soutěž (ochrana, compliance)

J

Jednatel (společnost s ručením omezeným)

K

Kapitálová společnost (statutární orgán)

Konkurent

N

Nekalá soutěž

O

Občanské právo (soutěž)

Obchodní korporace (statutární orgán)

Obchodní podíl (v.o.s.)

Odstoupení z výkonu funkce (člen voleného orgánu obchodní korporace)

Ochrana hospodářské soutěže (compliance)

P

Per rollam (s.r.o.)

Podíl (v.o.s.)

Podíl s právem jmenovat jednatele společnosti (s.r.o.)

Převod podílu neomezeně ručícího společníka

Převod podílu ve veřejné obchodní společnosti

R

Ručení (za dluhy obchodní korporace)

S

Soutěžitel

Soutěžní právo (nekalá soutěž a hospodářská soutěž)

Soutěžní právo (ochrana, compliance)

Společná účast společníka a jeho zástupce na valné hromadě (s.r.o.)

Společnost s ručením omezeným

V

Valná hromada (s.r.o.)

Veřejná obchodní společnost

